ନମୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ

ସୁତ୍ତନ୍ତପିଟକ

ସଂଯୁତ୍ତନିକାଯେ

ସଗାଥାୱଗ୍ଗପାଳି

ସଂଗାଯନସ୍ସ ପୁଚ୍ଛା ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା

ପୁଚ୍ଛା – ପଠମମହାସଂଗୀତିକାଲେ ଆୱୁସୋ ଧମ୍ମସଂଗାହକା ମହାକସ୍ସପାଦଯୋ ମହାଥେରୱରା ପୋରାଣସଂଗୀତିକାରା ପଠମଂ ୱିନଯପିଟକଂ ସଂଗାଯିତ୍ୱା ତଦନନ୍ତରଂ ସୁତ୍ତନ୍ତପିଟକଂ ସଂଗାଯନ୍ତା ଦୀଘନିକାଯଞ୍ଚ ମଜ୍ଝିମନିକାଯଞ୍ଚ ସଂଗାଯିତ୍ୱା ତଦନନ୍ତରଂ କିଂନାମ ପାୱଚନଂ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ପଠମମହାସଂଗୀତିକାଲେ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମସଂଗାହକା ମହାକସ୍ସପାଦଯୋ ପୋରାଣଥେରୱରା ପଠମଂ ୱିନଯପିଟକଂ ସଂଗାଯିତ୍ୱା ତଦନନ୍ତରଂ ସୁତ୍ତନ୍ତପିଟକଂ ସଂଗାଯନ୍ତା ଦୀଘନିକାଯଞ୍ଚ ମଜ୍ଝିମନିକାଯଞ୍ଚ ସଂଗାଯିତ୍ୱା ତଦନନ୍ତରଂ ସତ୍ତହି ଚ ସୁତ୍ତସହସ୍ସେହି ସତ୍ତହି ଚ ସୁତ୍ତସତେହି ଦ୍ୱାସଟ୍ଠିଯା ଚ ସୁତ୍ତେହି ପଟିମଣ୍ଡିତଂ ଭାଣୱାରସତପରିମାଣଂ ସଂଯୁତ୍ତନିକାଯଂ ନାମ ପାୱଚନଂ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ପୁଚ୍ଛା – ସଂଯୁତ୍ତନିକାଯେ ଚ ଆୱୁସୋ ସଗାଥାୱଗ୍ଗୋ ନିଦାନୱଗ୍ଗୋ ଖନ୍ଧୱଗ୍ଗୋ ସଳାଯତନୱଗ୍ଗୋ ମହାୱଗ୍ଗୋତି ପଞ୍ଚସଂଯୁତ୍ତପ୍ପକରଣାନି, ତେସୁ ପଠମଂ କତରଂ ସଂଯୁତ୍ତପ୍ପକରଣଂ ତେ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ପଞ୍ଚସୁ ଭନ୍ତେ ସଂଯୁତ୍ତପ୍ପକରଣେସୁ ପଠମଂ ସଗାଥାୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତପ୍ପକରଣଂ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ପୁଚ୍ଛା – ସଗାଥାୱଗ୍ଗେପି ଆୱୁସୋ ଦେୱତାସଂଯୁତ୍ତାଦିୱସେନ ଏକାଦସସଂଯୁତ୍ତାନି, ତେସୁ ପଠମଂ କତରଂ ସଂଯୁତ୍ତଂ ତେ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଏକାଦସସୁ ଭନ୍ତେ ସଂଯୁତ୍ତେସୁ ପଠମଂ ଦେୱତାସଂଯୁତ୍ତଂ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ପୁଚ୍ଛା – ଦେୱତାସଂଯୁତ୍ତେପି ଆୱୁସୋ ନଳୱଗ୍ଗାଦଯୋ ଅଟ୍ଠ ୱଗ୍ଗା, ଓଘତରଣସୁତ୍ତାଦୀନି ଚ ଏକାସୀତି ସୁତ୍ତାନି, ତେସୁ ପଠମଂ କତରଂ ୱଗ୍ଗଂ କତରଞ୍ଚ ସୁତ୍ତଂ ସଗାଯିଂସୁ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଅଟ୍ଠସୁ ଭନ୍ତେ ୱଗ୍ଗେସୁ ପଠମଂ ନଳୱଗ୍ଗଂ ଏକାସୀତିଯା ଚ ସୁତ୍ତେସୁ ପଠମଂ ଓଘତରଣସୁତ୍ତଂ ସଂଗାଯିଂସୁ।

ସାଧୁ ସାଧୁ ଆୱୁସୋ, ମଯମ୍ପି ଦାନି ତତୋଯେୱ ପଟ୍ଠାଯ ସଂଗୀତିପୁବ୍ବଙ୍ଗମାନି ପୁଚ୍ଛନୱିସ୍ସଜ୍ଜନକିଚ୍ଚାନି ଆୱହିତୁଂ ସମାରଭାର।

ଦେୱତାସଂଯୁତ୍ତ

ଓଘତରଣସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଜାନତା ପସ୍ସତା ଅରହତା ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଓଘତରଣସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ, ଅଞ୍ଞତରା ଭନ୍ତେ ଦେୱତା ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତୱଣ୍ଣା କେୱଲକପ୍ପଂ ଜେତୱନଂ ଓଭାସେତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠାସି, ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ସା ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କଥଂ ନୁ ତ୍ୱଂ ମାରିସ ଓଘମତରୀ’’ତି,

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଅପତିଟ୍ଠଂ ଖ୍ୱାହଂ ଆୱୁସୋ ଅନାଯୂହଂ ଓଘମତରିଂ’’ତି, ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅଚ୍ଚେନ୍ତିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅଚ୍ଚେନ୍ତିସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରା ଭନ୍ତେ ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ–

''ଅଚ୍ଚେନ୍ତି କାଲା ତରଯନ୍ତି ରତ୍ତିଯୋ,

ୱଯୋଗୁଣା ଅନୁପୁବ୍ବଂ ଜହନ୍ତି,

ଏତଂ ଭଯଂ ମରଣେ ପେକ୍ଖମାନୋ,

ପୁଞ୍ଞାନି କଯିରାଥ ସୁଖାୱହାନୀ''ତି–

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ –

''ଅଚ୍ଚେନ୍ତି କାଲା ତରଯନ୍ତି ରତ୍ତିଯୋ,

ୱଯୋଗୁଣା ଅନୁପୁବ୍ବଂ ଜହନ୍ତି,

ଏତଂ ଭଯଂ ମରଣେ ପେକ୍ଖମାନୋ,

ଲୋକାମିସଂ ପଜହେ ସନ୍ତିପେକ୍ଖୋ''ତି –

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସତ୍ତିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସତ୍ତିସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ, ଅଞ୍ଞତରା ଭନ୍ତେ ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ–

''ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ, ଡଯ୍ହମାନୋୱ ମତ୍ଥକେ;

କାମରାଗପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ''ତି–

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ ଡଯ୍ହମାନୋୱ ମତ୍ଥକେ;

ସକ୍କାଯଦିଟ୍ଠିପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେତି;

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ, ଡଯ୍ହମାନୋୱ ମତ୍ଥକେ;

କାମରାଗପ୍ପହାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ –

ସତ୍ତିଯା ୱିଯ ଓମଟ୍ଠୋ, ଡଯ୍ହମାନୋୱ ମତ୍ଥକେ,

ସକ୍କାଯଦିଟ୍ଠିପ୍ପମାନାଯ, ସତୋ ଭିକ୍ଖୁ ପରିବ୍ବଜେ –

ଜଟାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଜଟାସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ, ଅଞ୍ଞତରା ଭନ୍ତେ ଦେୱତା ଭୱଗନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ–

‘‘ଅନ୍ତୋ ଜଟା ବହିଜଟା, ଜଟାଯ ଜଟିତା ପଜା;

ତଂ ତଂ ଗୋତମ ପୁଚ୍ଛାମି, କୋ ଇମଂ ୱିଜଟଯେ ଜଟ’’ନ୍ତି–

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ –

ସୀଲେ ପତିଟ୍ଠାଯ ନରୋ ସପଞ୍ଞୋ, ଚିତ୍ତଂ ପଞ୍ଞଞ୍ଚ ଭାୱଯଂ;

ଆତାପୀ ନିପକୋ ଭିକ୍ଖୁ, ସୋ ଇମଂ ୱିଜଟଯେ ଜଟଂ।

ଯେସଂ ରାଗୋ ଚ ଦୋସୋ ଚ, ଅୱିଜ୍ଜା ଚ ୱିରାଜିତା;

ଖୀଣାସୱା ଅରହନ୍ତୋ, ତେସଂ ୱିଜଟିତା ଜଟାତି;

ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୀଲେ ପତିଟ୍ଠାଯ ନରୋ ସପଞ୍ଞୋ, ଚିତ୍ତଂ ପଞ୍ଞଞ୍ଚ ଭାୱଯଂ;

ଆତାପୀ ନିପକୋ ଭିକ୍ଖୁ, ସୋ ଇମଂ ୱିଜଟଯେ ଜଟଂ–

ଯେସଂ ରାଗୋ ଚ ଦୋସୋ ଚ, ଅୱିଜ୍ଜା ଚ ୱିରାଜିତା;

ଖୀଣାସୱା ଅରହନ୍ତୋ, ତେସଂ ୱିଜଟିତା ଜଟା–

ଯତ୍ଥ ନାମଞ୍ଚ ରୂପଞ୍ଚ, ଅସେସଂ ଉପରୁଜ୍ଝତି;

ପଟିଘଂ ରୂପସଞ୍ଞା ଚ, ଏତ୍ଥେସା ଛିଜ୍ଜତେ ଜଟା।

ଅଚ୍ଛରାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅଚ୍ଛରାସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱପୁତ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ଦେୱପୁତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ–

‘‘ଅଚ୍ଛରାଗଣସଙ୍ଘୁଟ୍ଠଂ, ପିସାଚ ଗଣସେୱିତଂ;

ୱନନ୍ତଂ ମୋହନଂ ନାମ, କଥଂ ଯାତ୍ରା ଭୱିସ୍ସତୀ’’ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ଉଜୁକୋ ନାମ ସୋ ମଗ୍ଗୋ, ଅଭୟା ନାମ ସା ଦିସା,

ରଥୋ ଅକୂଜନୋ ନାମ, ଧମ୍ମଚକ୍କେହି ସଂଯୁତୋ।

ହିରୀ ତସ୍ସ ଅପାଲମ୍ବୋ, ସତ୍ୟସ୍ସ ପରିୱାରଣଂ;

ଧମ୍ମାହଂ ସାରଥିଂ ବ୍ରୂମି, ସମ୍ମାଦିଟ୍ଠି ପୁରେଜୱଂ।

ଯସ୍ସ ଏତାଦିସଂ ଯାନଂ, ଇତ୍ଥିୟା ପୁରିସସ୍ସ ୱା;

ସ ୱେ ଏତେନ ଯାନେନ, ନିବ୍ବାନସ୍ସେୱ ସନ୍ତିକେ’’ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅଚ୍ଛରାଗଣସଙ୍ଘୁଟ୍ଠଂ , ପିସାଚଗଣସେୱିତଂ;

ୱନନ୍ତଂ ମୋହନଂ ନାମ, କଥଂ ଯାତ୍ରା ଭୱିସ୍ସତି–

ଜରାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଜରାସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଦେୱତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରା ଭନ୍ତେ ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ–

‘‘କିଂ ସୁ ଯାୱ ଜରା ସାଧୁ, କିଂ ସୁ ସାଧୁ ପତିଟ୍ଠିତଂ;

କିଂ ସୁ ନରାନଂ ରତନଂ, କିଂ ସୁ ଚୋରେହି ଦୂହର’’ନ୍ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ସୀଲଂ ଯାୱ ଜରା ସାଧୁ, ସଦ୍ଧା ସାଧୁ ପତିଟ୍ଠିତା;

ପଞ୍ଞା ନରାନଂ ରତନଂ, ପୁଞ୍ଞଂ ଚୋରେହି ଦୂହର’’ନ୍ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କିଂ ସୁ ଯାୱ ଜରା ସାଧୁ।

କିଂ ସୁ ସାଧୁ ପତିଟ୍ଠିତଂ।

କିଂ ସୁ ନରାନଂ ରତନଂ।

କିଂ ସୁ ଚୋରେହି ଦୂହରଂ।

ଦେୱପୁତ୍ତସଂଯୁତ୍ତ

ସୁବ୍ରହ୍ମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଜାନତା ପସ୍ସତା ଅରହତା ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସୁବ୍ରହ୍ମସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କତଞ୍ଚ ଭାସିତଂ। କୀଦିସୋ ଚ ତତ୍ଥ ଧମ୍ମପଟିଗ୍ଗାହକସ୍ସ ଧମ୍ମସ୍ସୱନାନିସଂସୋ ଅଧିଗତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସୁବ୍ରହ୍ମଦେୱପୁତ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ସୁବ୍ରହ୍ମା ଭନ୍ତେ ଦେୱପୁତ୍ତୋ ମରଣଭଯଭୀତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ–

‘‘ନିଚ୍ଚଂ ଉତ୍ରସ୍ତମିଦଂ ଚିତ୍ତଂ, ନିଚ୍ଚଂ ଉବ୍ବିଗ୍ଗମିଦଂ ମନୋ;

ଅନୁପ୍ପନ୍ନେସୁ କିଚ୍ଛେସୁ, ଅଥୋ ଉପ୍ପତିତେସୁ ଚ;

ସଚେ ଅତ୍ଥି ଅନୁତ୍ରସ୍ତଂ, ତଂ ମେ ଅକ୍ଖାହି ପୁଚ୍ଛିତୋ’’ତି–

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ।

‘‘ନାଞ୍ଞତ୍ର ବୋଜ୍ଝା ତପସା, ନାଞ୍ଞତ୍ରିନ୍ଦ୍ରିଯସଂୱରା;

ନାଞ୍ଞତ୍ର ସବ୍ବନିସ୍ସଗ୍ଗା, ସୋତ୍ଥିଂ ପସ୍ସାମି ପାଣିନ’’ନ୍ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ। ଦେସନାପରିଯୋସାନେ ଚ ଭନ୍ତେ ସୁବ୍ରହ୍ମସ୍ସ ଦେୱପୁତ୍ତସ୍ସ ତସ୍ମିଂଯେୱ ଆସନେ ୱିରଜଂ ୱୀତମଲଂ ଧମ୍ମଚକ୍ଖୁଂ ଉଦପାଦି, ‘‘ଯଂକିଞ୍ଚି ସମୁଦଯଧମ୍ମଂ, ସବ୍ବଂ ତଂ ନିରୋଧଧମ୍ମ’’ନ୍ତି।

ନିଚ୍ଚଂ ଉତ୍ରସ୍ତମିଦଂ ଚିତ୍ତଂ, ନିଚ୍ଚଂ ଉବ୍ବିଗ୍ଗମିଦଂ ମନୋ;

ଅନୁପ୍ପନ୍ନେସୁ କିଚ୍ଛେସୁ, ଅଥୋ ଉପ୍ପତିତେସୁ ଚ;

ସଚେ ଅତ୍ଥି ଅନୁତ୍ରସ୍ତ, ତଂ ମେ ଅକ୍ଖାହି ପୁଚ୍ଛିତୋ-ହୁ–

ନାଞ୍ଞତ୍ର ବୋଜ୍ଝା ତପସା, ନାଞ୍ଞତ୍ରିନ୍ଦ୍ରିଯସଂୱରା;

ନାଞ୍ଞତ୍ର ସବ୍ବନିସ୍ସଗ୍ଗା, ସୋତ୍ଥିଂ ପସ୍ସାମି ପାଣିନଂ–

ରୋହିତସ୍ସସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ରୋହିତସ୍ସସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ରୋହିତସ୍ସଂ ଦେୱପୁତ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରୋହିତସ୍ସୋ ଭନ୍ତେ ଦେୱପୁତ୍ତୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଯତ୍ଥ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ନ ଜାଯତି ନ ଜୀଯତି ନ ମୀଯତି ନ ଚୱତି ନ ଉପପଜ୍ଜତି, ସକ୍କା ନୁ ଖୋ ସୋ ଭନ୍ତେ ଗମନେନ ଲୋକସ୍ସ ଅନ୍ତୋ ଞାତୁଂ ୱା ଦଟ୍ଠୁଂ ୱା ପାପୁଣିତୁଂ ୱା’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଯତ୍ଥ ଖୋ ଆୱୁସୋ ନ ଜାଯତି ନ ଜୀଯତି ନ ମୀଯତି ନ ଚୱତି ନ ଉପପଜ୍ଜତି, ନାହଂ ତଂ ଗମନେନ ଲୋକସ୍ସ ଅନ୍ତଂ ଞାତେଯ୍ୟଂ ଅଟ୍ଠେଯ୍ୟଂ ପତ୍ତେଯ୍ୟନ୍ତି ୱଦାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କୋସଲସଂଯୁତ୍ତ

ଦହରସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦହରସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱତା ସଦ୍ଧିଂ ସମ୍ମୋଦି, ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଭନ୍ତେ ରାଜା ପସେନଦି କୋସଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଭୱମ୍ପି ନୋ ଗୋତମୋ 'ଅନୁତ୍ତରଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୋଧିଂ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ'ତି ପଟିଜାନାତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଯଞ୍ହି ତଂ ମହାରାଜ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋୱଦେୟ୍ୟ 'ଅନୁତ୍ତରଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୋଧିଂ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ'ତି , ମମେୱ ତଂ ସମ୍ମା ୱଦମାନୋ ୱଦେୟ୍ୟା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ତସ୍ମା ହି ପଣ୍ଡିତୋ ପୋସୋ, ସମ୍ପସ୍ସଂ ଅତ୍ଥମତ୍ତନୋ;

ଭୁଜଙ୍ଗମଂ ପାୱକଞ୍ଚ, ଖତ୍ତିୟଞ୍ଚ ଯସସ୍ସିନଂ;

ଭିକ୍ଖୁଞ୍ଚ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନଂ, ସମ୍ମଦେୱ ସମାଚରେ–

ଅତ୍ତରକ୍ଖିତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅତ୍ତରକ୍ଖିତସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂଯେୱ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ''ଇଧ ମୟ୍ହଂ ଭନ୍ତେ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦୀ''ତି ଏୱମାଦିକଂ ୱଚନଂ ଅୱୋଚ। ଭଗୱା ଚ ଭନ୍ତେ ଏୱମେତଂ ମହାରାଜ ଏୱମେତଂ ମହାରାଜାତି ଏୱମାଦିନା ୱିଭଜିତ୍ୱା ଭାସିତଂ।

କାୟେନ ସଂୱରୋ ସାଧୁ, ସାଧୁ ୱାଚାୟ ସଂୱରୋ;

ମନସା ସଂୱରୋ ସାଧୁ, ସାଧୁ, ସବ୍ବତ୍ଥ ସଂୱରୋ;

ସବ୍ବତ୍ଥ ସଂୱୁତୋ ଲଜ୍ଜୀ, ରକ୍ଖିତୋତି ପୱୁଚ୍ଚତି।

ଅପ୍ପକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅପ୍ପକସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂଯେୱ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ''ଇଧ ମୟ୍ହଂ ଭନ୍ତେ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏୱଂ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି ଅପ୍ପକା ତେ ସତ୍ତା ଲୋକସ୍ମିଂ, ଯେ ଉଳାରେ ଉଳାରେ ଭୋଗେ ଲଭିତ୍ୱା ନ ଚେୱ ମଜ୍ଜନ୍ତି ନ ଚ ପମଜ୍ଜନ୍ତି, ନ ଚ କାମେସୁ ଗେଧଂ ଆପଜ୍ଜନ୍ତୀ''ତି ଏୱମାଦିକଂ ୱଚନଂ ଅୱୋଚ। ଭଗୱା ଚ ଭନ୍ତେ ''ଏୱମେତଂ ମହାରାଜ ଏୱମେତଂ ମହାରାଜା''ତି ଏୱମାଦିନା ଅପ୍ପକସୁତ୍ତଂ ଭାସିତଂ।

ମଲ୍ଲିକାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ମଲ୍ଲିକାସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂଯେୱ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ମଲ୍ଲିକଂ ଦେୱିଂ

ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଅତ୍ଥି ନୁ ଖୋ ତେ ମଲ୍ଲିକେ କୋଚଞ୍ଞୋ ଅତ୍ତନା ପିୟତରୋ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ସବ୍ବାଦିସା ଅନୁପରିଗମ୍ମ ଚେତସାତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସବ୍ବା ଦିସା ଅନୁପରିଗମ୍ମ ଚେତସା, ନେୱଜ୍ଝଗା ପିୟତରମତ୍ତନା କ୍ୱଚି। ଏୱଂ ପିୟୋ ପୁଥୁ ଅତ୍ତା ପରେସଂ, ତସ୍ମା ନ ହିଂସେ ପରମତ୍ତକାମୋ–

ସତ୍ତଜଟିଲସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସତ୍ତଜଟିଲସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଅଚିରପକ୍କନ୍ତେସୁ ସତ୍ତସୁ ଚ ଜଟିଲେସୁ ସତ୍ତସୁ ଚ ନିଗଣ୍ଠେସୁ ସତ୍ତସୁ ଚ ଅଚେଲକେସୁ ସତ୍ତସୁ ଚ ଏକସାଟକେସୁ ସତ୍ତସୁ ଚ ପରିବ୍ବାଜକେସୁ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି, ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଭନ୍ତେ ରାଜା ପସେନଦି କୋସଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଯେ ତେ ଭନ୍ତେ ଲୋକେ ଅରହନ୍ତୋ ୱା ଅରହତ୍ତମଗ୍ଗଂ ୱା ସମାପନ୍ନା, ଏତେ ତେସଂ ଅଞ୍ଞତରା’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଦୁଜ୍ଜାନଂ ଖୋ ଏତଂ ମହାରାଜ ତଯା ଗିହିନା କାମଭୋଗିନା ପୁତ୍ତସମ୍ବାଧସଯନଂ ଅଜ୍ଝାୱସନ୍ତେନ କାସିକଚନ୍ଦନଂ ପଚ୍ଚନୁଭୋନ୍ତେନ ମାଲାଗନ୍ଧୱିଲେପନଂ ଧାରଯନ୍ତେନ ଜାତରୂପରଜତଂ ସାଦିଯନ୍ତେନ ‘‘ଇମେ ୱା ଅରହନ୍ତୋ, ଇମେ ୱା ଅରହତ୍ତମଗ୍ଗଂ ସମାପନ୍ନା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ନ ୱଣ୍ଣରୂପେନ ନରୋ ସୁଜାନୋ, ନ ୱିସ୍ସସେ ଇତ୍ତରଦସ୍ସନେନ;

ସୁସଞ୍ଞତାନଞ୍ହି ୱିୟଞ୍ଜନେନ, ଅସଞ୍ଞତା ଲୋକମିମଂ ଚରନ୍ତି।

ପତିରୂପକୋ ମତ୍ତିକାକୁଣ୍ଡଲୋୱ, ଲୋହଡ୍ଢମାସୋୱ ସୁୱଣ୍ଣଛନ୍ନୋ;

ଚରନ୍ତି ଲୋକେ ପରିୱାରଛନ୍ନା, ଅନ୍ତୋ ଅସୁଦ୍ଧା ବହିସୋଭମାନା-ହୂ

ପଞ୍ଚରାଜସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ପଞ୍ଚରାଜସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂଯେୱ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ କାମାନଂ ଅଗ୍ଗ’’ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ମନାପପରିଯନ୍ତଂ ଖ୍ୱାହଂ ମହାରାଜ ପଞ୍ଚସୁ କାମଗୁଣେସୁ ଅଗ୍ଗନ୍ତି ୱଦାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଇଧ ଭନ୍ତେ ଅମ୍ହାକଂ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ରାଜୂନଂ ପଞ୍ଚହି କାମଗୁଣେହି ସମପ୍ପିତାନଂ ସମଙ୍ଗୀଭୂତାନଂ ପରିଚାରଯମାନାନଂ ଅଯମନ୍ତରାକଥା ଉଦପାଦିଂ ‘କିଂ ନୁ ଖୋ କାମାନଂ ଅଗ୍ଗ’ନ୍ତି–

ପଦୁମଂ ଯଥା କୋକନଦଂ ସୁଗନ୍ଧଂ, ପାତୋ ସିଯା ଫୁଲ୍ଲମୱୀତଗନ୍ଧଂ। ଅଙ୍ଗୀରସଂ ପସ୍ସ ୱିରୋଚମାନଂ, ତପନ୍ତମାଦିଚ୍ଚମିୱନ୍ତଲିକ୍ଖେ–

ଦୁତିଯଅପୁତ୍ତକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦୁତିଯଅପୁତ୍ତକସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂଯେୱ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ‘‘ଇଧ ଭନ୍ତେ ସାୱତ୍ଥିୟଂ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି କାଲଙ୍କତୋ, ତମହଂ ଅପୁତ୍ତକଂ ସାପତେଯ୍ୟଂ ରାଜନ୍ତେପୁରଂ ଅତିହରିତ୍ୱା ଆଗଚ୍ଛାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିକଂ ୱଚନଂ ଅୱୋଚ। ଭଗୱା ଚ ଭନ୍ତେ ‘‘ଏୱମେତଂ ମହାରାଜ, ଏୱମେତଂ ମହାରାଜ, ଭୂତପୁବ୍ବଂ ସୋ ମହାରାଜ ସେଟ୍ଠି ଗହପତି ତଗ୍ଗରସିଖିଂ ନାମ ପଚ୍ଚେକସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ ପିଣ୍ଡପାତେନ ପଟିପାଦେସୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ତସ୍ସ ସେଟ୍ଠିସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ଅତୀତଂ ୱତ୍ଥୁଂ ଆହରିତ୍ୱା ପରିଯୋସାନେ ଚତୂହି ଗାଥାହି

ଭାସିତଂ।

ଧଞ୍ଞଂ ଧନଂ ରଜତଂ ଜାତରୂପଂ, ପରିଗ୍ଗହଂ ୱାପି ଯଦତ୍ଥି କିଞ୍ଚି,

ଦାସା କମ୍ମକରା ପେସ୍ସା, ଯେ ଚସ୍ସ ଅନୁଜୀୱିନୋ।

ସବ୍ବଂ ନାଦାଯ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ସବ୍ବଂ ନିକ୍ଖିପ୍ପଗାମିନଂ;

ଯଞ୍ଚ କରୋତି କାଯେନ, ୱାଚାଯ ଉଦଚେତସା।

ତଞ୍ହି ତସ୍ସ ସକଂ ହୋତି, ତଂୱ ଆଦାଯ ଗଚ୍ଛତି;

ତଂୱସ୍ସ ଅନୁଗଂ ହୋତି, ଛାଯାୱ ଅନପାଯିନୀ।

ତସ୍ମା କରେଯ୍ଯ କଲ୍ଯାଣଂ, ନିଚଯଂ ସମ୍ପରାଯିକଂ;

ପୁଞ୍ଞାନି ପରଲୋକସ୍ମିଂ, ପତିଟ୍ଠା ହୋନ୍ତି ପାଣିନଂ –

ମାରସଂଯୁତ୍ତ

ତପୋକମ୍ମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତପୋକମ୍ମସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଜିନେନ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଉରୁୱେଲାଯଂ ଭନ୍ତେ ମାରଂ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି।

"ତପୋକମ୍ମା ଅପକ୍କମ୍ମ, ଯେନ ସୁଜ୍ଝନ୍ତି ମାଣୱା;

ଅସୁଦ୍ଧୋ ମଞ୍ଞସି ସୁଦ୍ଧୋ, ସୁଦ୍ଧିମଗ୍ଗା ଅପରଦ୍ଧୋ"ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

"ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ ଞତ୍ୱା, ଯଂ କିଞ୍ଚି ଅମରଂ ତପଂ;

ସବ୍ବଂ ନତ୍ଥାୱହଂ ହୋତି, ଫିଯାରିତ୍ତଂୱ ଧମ୍ମନି;

ସୀଲଂ ସମାଧି ପଞ୍ଞଞ୍ଚ, ମଗ୍ଗଂ ବୋଧାଯ ଭାୱଯଂ;

ପତ୍ତୋସ୍ମି ପରମଂ ସୁଦ୍ଧିଂ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା"ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଜିନେନ ଭାସିତଂ।

ତପୋକମ୍ମା ଅପକ୍କମ୍ମ, ଯେ ନ ସୁଜ୍ଝନ୍ତି ମାଣୱା;

ଅସୁଦ୍ଧୋ ମଞ୍ଞସି ସୁଦ୍ଧୋ, ସୁଦ୍ଧିମଗ୍ଗା ଅପରଦ୍ଧୋ–

ଅନତ୍ଥସଂହିତଂ ଉତ୍ୱା, ଯଂକିଞ୍ଚି ଅମରଂ ତପଂ;

ସଙ୍ଗଂ ନତ୍ଥାୱହଂ ହୋତି, ଫିଯାରିତ୍ତଂୱ ଧମ୍ମନି;

ହତ୍ଥିରାଜୱଣ୍ଣସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ହତ୍ଥିରାଜୱଣ୍ଣସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭୱଗତା ଜିନେନ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଉରୁୱେଲାଯଂ ଭନ୍ତେ ମାରକଂଯେୱ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ଭଗୱତୋ ଭଯଂ ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ଲୋମହଂସଂ ଉପ୍ପାଦେତୁକାମୋ ମହନ୍ତଂ ହତ୍ଥିରାଜୱଣ୍ଣଂ ଅଭିନିମ୍ମିନିତ୍ୱା ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ସଂସରଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ, ୱଣ୍ଣଂ କତ୍ୱା ସୁଭାସୁଭଂ;

ଅଲଂ ତେ ତେନ ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକା’’ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଜିନେନ ଭାସିତଂ।

ସଂସରଂ ଦୀଘମଦ୍ଧାନଂ, ୱଣ୍ଣଂ କତ୍ୱା ସୁଭାସୁଭଂ,

ଅଲଂ ତେ ତେନ ପାପିମ, ନିହତୋ ତ୍ୱମସି ଅନ୍ତକ –

ଭିକ୍ଖୁନୀସଂଯୁତ୍ତ

ଆଳୱିକାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଇଦାନି ଆୱୁସୋ ଭିକ୍ଖୁନୀ ସଂଯୁତ୍ତଂ ପୁଚ୍ଛାମି, ଯଂ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାୱିକାହି ଥେରୀହି ଅତ୍ତନୋ

ଚ ବୁଦ୍ଧସାସନସ୍ସ ଚ ଯଥାଭୂତଂ ଗୁଣଂ ପକାସେତ୍ୱା ଭାସିତଂ। ତତ୍ଥାୱୁସୋ ପଠମଂ ପୋରାଣକେହି ମହାକସ୍ସପାଦୀହି ଧମ୍ମସଂଗାହକେହି ଥେରୱରେହି ସଂଗୀତଂ ଆଳୱିକାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ମାରଂ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଆଳୱିକାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ଆଳୱିକାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭଯଂ ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ଲୋମହଂସଂ ଉପ୍ପାଦେତୁକାମୋ ୱିୱେକମ୍ହା ଚାୱେତୁକାମୋ ଆଳୱିକଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି–

‘‘ନତ୍ଥି ନିସ୍ସରଣଂ ଲୋକେ, କିଂ ୱିୱେକେନ କାହସି;

ଭୁଞ୍ଜସ୍ସୁ କାମରତିଯୋ, ମାହୁ ପଚ୍ଛାନୁତାପିନୀ’’ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ଅତ୍ଥି ନିସ୍ସରଣଂ ଲୋକେ, ପଞ୍ଞାଯ ମେ ସୁଫୁସ୍ସିତଂ;

ପମତ୍ତବନ୍ଧୁ ପାପିମ, ନ ତ୍ୱଂ ଜାନାସି ତଂ ପଦଂ;

ସତ୍ତିସୂଲୂପମା କାମା, ଖନ୍ଧାସଂ ଅଧିକୁଟ୍ଟନା;

ଯଂ ତ୍ୱଂ କାମରତିଂ ବ୍ରୂସି, ଅରତି ମୟ୍ହ ସା ଅହୂ’’ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଆଳଅୱିକାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ।

ନତ୍ଥି ନିସ୍ସରଣଂ ଲୋକେ, କିଂ ୱିୱେକେନ କାହସି;

ଭୁଞ୍ଜସ୍ସୁ କାମରତିଯୋ, ମାହୁ ପଚ୍ଛାନୁତାପିନୀ-ହୁ–

ଅତ୍ଥି ନିସ୍ସରଣଂ ଲୋକେ, ପଞ୍ଞାଯ ମେ ସୁଫୁସ୍ସିତଂ;

ପମତ୍ତବନ୍ଧୁ ପାପିମ, ନ ତ୍ୱଂ ଜାନାସି ତଂ ପଦଂ।

ସତ୍ତିସୂଲୂପମା କାମା, ଖନ୍ଧାସଂ ଅଧିକୁଟ୍ଟନା;

ଯଂ ତ୍ୱଂ କାମରତିଂ ବ୍ରୂସି, ଅରତି ମଯ୍ହ ସା ଅହୁ–

ସୋମାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସୋମାସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂୟେୱ ଭନ୍ତେ ଅନ୍ଧୱନେ ମାରଂ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ସୋମାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ସୋମାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭଯଂ ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ଲୋମହଂସଂ ଉପ୍ପାଦେତୁକାମୋ ସମାଧିମ୍ହା ଚାୱେତୁକାମୋ ସୋମଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି।

‘‘ଯଂ ତଂ ଇସୀହି ପତ୍ତବ୍ବଂ, ଠାନଂ ଦୁରଭିସମ୍ଭୱଂ;

ନ ତଂ ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲପଞ୍ଞାଯ, ସକ୍କା ପପ୍ପୋତୁମିତ୍ଥିଯା’’ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ଇତ୍ଥିଭାୱୋ କିଂ କଯିରା, ଚିତ୍ତମ୍ହି ସୁସମାହିତେ;

ଞାଣମ୍ହି ୱତ୍ତମାନମ୍ହି, ସମ୍ମା ଧମ୍ମଂ ୱିପସ୍ସତୋ;

ଯସ୍ସ ନୂନ ସିଯା ଏୱଂ, ଇତ୍ଥାହଂ ପୁରିସୋତି ୱା;

କିଞ୍ଚି ୱା ପନ ଅଞ୍ଞସ୍ମି, ତଂ ମାରୋ ୱତ୍ତୁମରହତୀ’’ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ସୋମାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଅରିଯସାୱିକାଯ ଭାସିତଂ।

ଯଂ ତଂ ଇସୀହି ପତ୍ତବ୍ବଂ, ଠାନଂ ଦୁରଭିସମ୍ଭୱଂ;

ନ ତଂ ଦ୍ୱଙ୍ଗୁଲପଞ୍ଞାଯ, ସକ୍କା ପପ୍ପୋତୁମିତ୍ଥିଯା–

ଇତ୍ଥି ଭାୱୋ କିଂ କଯିରା, ଚିତ୍ତମ୍ହି ସୁସମାହିତେ;

ଞାଣମ୍ହି ୱତ୍ତ ମାନମ୍ହି, ସମ୍ମା ଧମ୍ମଂ ୱିପସ୍ସତୋ।

ଯସ୍ସ ନୂନ ସିଯା ଏୱଂ, ଇତ୍ଥାହଂ ପୁରିସୋତି ୱା;

କିଞ୍ଚି ୱା ପନ ଅଞ୍ଞସ୍ମି, ତଂ ମାରୋ ୱତ୍ତୁମରହତି।

କିସାଗୋତମୀସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ କିସାଗୋତମୀସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ୍ୟେୱ ଭନ୍ତେ ଅନ୍ଧୱନେ ମାରଂ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ କିସାଗୋତମିୟା ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଥେରିୟା ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା କିସାଗୋତମିୟା ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭୟଂ ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ଲୋମହଂସଂ ଉପ୍ପାଦେତୁକାମୋ ସମାଧିମ୍ହା ଚାୱେତୁକାମୋ କିସାଗୋତମିଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି–

''କିଂ ନୁ ତ୍ୱଂ ମତପୁତ୍ତାୱ, ଏକମାସି ରୁଦମ୍ମୁଖୀ;

ୱନମଜ୍ଝଗତା ଏକା, ପୁରିସଂ ନୁ ଗୱେସସୀ''ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ଅଚ୍ଚନ୍ତଂ ମତପୁତ୍ତାମ୍ହି, ପୁରିସା ଏକଦନ୍ତିକା;

ନ ସୋଚାମି ନ ରୋଦାମି, ନ ତଂ ଭାୟାମି ଆୱୁସୋ।

ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋକ୍ଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଜେତ୍ୱାନ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ୱିହରାମି ଅନାସୱା''ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ କିସାଗୋତମିୟା ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭାସିତଂ।

କିଂ ନୁ ତ୍ୱଂ ମତପୁତ୍ତାୱ, ଏକମାସି ରୁଦମ୍ମୁଖୀ;

ୱନମଜ୍ଝଗତା ଏକା, ପୁରିସଂ ନୁ ଗସେସସି-ହୁ–

ଅଚ୍ଚନ୍ତଂ ମତପୁତ୍ତାମ୍ହି, ପୁରିସା ଏତଦନ୍ତିକା;

ନ ସୋଚାମି ନ ରୋଦାମି, ନ ତଂ ଭାୟାମି ଆୱୁସୋ।

ସବ୍ବତ୍ଥ ୱିହତା ନନ୍ଦୀ, ତମୋକ୍ଖନ୍ଧୋ ପଦାଲିତୋ;

ଜେତ୍ୱାନ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ୱିହରାମି ଅନାସୱା।

ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ପୋରାଣେହି ସଂଗୀତିକାରମହାଥେରୱରେହି ସଂଗୀତଂ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ୍ୟେୱ ଭନ୍ତେ ଅନ୍ଧୱନେ ମାରଂ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣାୟ ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣାୟ ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭୟଂ ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ଲୋମହଂସଂ ଉପ୍ପାଦେତୁକାମୋ ସମାଧିମ୍ହା ଚାୱେତୁକାମୋ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି–

''ସୁପୁପ୍ଫିତଗ୍ଗଂ ଉପଗମ୍ମ ଭିକ୍ଖୁନି, ଏକା ତୁୱଂ ତିଟ୍ଠସି ସାଲମୂଲେ। ନ ଚତ୍ଥି ତେ ଦୁତିୟା ୱଣ୍ଣଧାତୁ, ବାଲେ ନ ତ୍ୱଂ ଭାୟସି ଧୁତ୍ତକାନ''ନ୍ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ସତଂ ସହସ୍ସାନିପି ଧୁତ୍ତକାନଂ,

ଇଧାଗତା ତାଦିସକା ଭୱେୟ୍ୟୁଂ;

ଲୋମଂ ନ ଇଞ୍ଜାମି ନ ସନ୍ତସାମି,

ନ ମାର ଭାଯାମି ତମେକିକାପି।

ଏସା ଅନ୍ତରଧାଯାମି, କୁଚ୍ଛିଂ ୱା ପୱିସାମି ତେ;

ପଖୁମନ୍ତରିକାଯମ୍ପି, ତିଟ୍ଠନ୍ତିଂ ମଂ ନ ଦକ୍ଖସି।

ଚିତ୍ତସ୍ମିଂ ୱସୀଭୂତାମ୍ହି, ଇଦ୍ଧିପାଦା ସୁଭାୱିତା;

ସବ୍ବବନ୍ଧନମୁତ୍ତାମ୍ହି, ନ ତଂ ଭାଯାମି ଆୱୁସୋ’’ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ।

ଚାଲାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ଚାଲାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅନ୍ଧୱନେ ମାରଂଯେୱ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଚାଲାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଅରିଯସାୱିକାଯ ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ଚାଲଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ ‘‘କିଂ ନୁ ତ୍ୱଂ ଭିକ୍ଖୁନି ନ ରୋଚେସୀ’’ତି। ଜାତିଂ ଖ୍ୱାହଂ ଆୱୁସୋ ନ ରୋଚେମୀ’’ତି।

କିଂ ନୁ ଜାତିଂ ନ ରୋଚେସି, ଜାତୋ କାମାନି ଭୁଞ୍ଜତି;

କୋ ନୁ ତଂ ଇଦମାଦପଯି, ଜାତିଂ ମା ରୋଚ ଭିକ୍ଖୁନୀତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ଜାତସ୍ସ ମରଣଂ ହୋତି, ଜାତୋ ଦୁକ୍ଖାନି ଫୁସ୍ସତି;

ବନ୍ଧଂ ୱଧଂ ପରିକ୍ଲେସଂ, ତସ୍ମା ଜାତିଂ ନ ରୋଚଯେ।

ବୁଦ୍ଧୋ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଜାତିଯା ସମତିକ୍କମଂ;

ସବ୍ବଦୁକ୍ଖପ୍ପହାନାଯ, ସୋ ମଂ ସଚ୍ଚେ ନିୱେସଯି।

ଯେ ଚ ରୂପୂପଗା ସତ୍ତା, ଯେ ଚ ଅରୂପଟ୍ଠାଯିନୋ;

ନିରୋଧଂ ଅପ୍ପଜାନନ୍ତା, ଆଗନ୍ତାରୋ ପୁନବ୍ଭୱନ୍ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଚାଲାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ।

କିଂ ନୁ ଜାତିଂ ନ ରୋଚେସି, ଜାତୋ କାମାନି ଭୁଞ୍ଜତି;

କୋ ନୁ ତଂ ଇଦମାଦପୟି, ଜାତିଂ ମା ରୋଚ ଭିକ୍ଖୁନୀ।

ଜାତସ୍ସ ମରଣଂ ହୋତି, ଜାତୋ ଦୁକ୍ଖାନି ଫୁସ୍ସତି;

ବନ୍ଧଂ ୱଧଂ ପରିକ୍କେସଂ, ତସ୍ମା ଜାତିଂ ନ ରୋଚୟେ।

ବୁଦ୍ଧୋ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଜାତିୟା ସମତିକ୍କମଂ,

ସବ୍ବଦୁକ୍ଖପ୍ପହାନାୟ, ସୋ ମଂ ସଚ୍ଚେ ନିୱେସୟି।

ସେଲାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ସେଲାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ମାରଂୟେୱ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ସେଲାୟ ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଅରିୟସାୱିକାୟ ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ସେଲାୟ ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭୟଂ ଛମ୍ଭିତତ୍ତଂ ଲୋମହଂସଂ ଉପ୍ପାଦେତୁକାମୋ ସମାଧିମ୍ହା ଚାୱେତୁକାମୋ ସେଲଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି–

କେନିଦଂ ପକତଂ ବିମ୍ବଂ, କ୍ୱନୁ ବିମ୍ବସ୍ସ କାରକୋ;

କ୍ୱନୁ ବିମ୍ବଂ ସମୁପ୍ପନ୍ନଂ, କ୍ୱନୁ ବିମ୍ବଂ ନିରୁଜ୍ଝତୀତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ନୟିଦଂ ଅତ୍ତକତଂ ବିମ୍ବଂ, ନୟିଦଂ ପରକତଂ ଅଘଂ;

ହେତୁଂ ପଟିଚ୍ଚ ସମ୍ଭୂତଂ, ହେତୁଭଙ୍ଗା ନିରୁଜ୍ଝତୀତି।

ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ସେଲାୟ ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭାସିତଂ।

କେନିଦଂ ପକତଂ ବିମ୍ବଂ, କ୍ୱନୁ ବିମ୍ବସ୍ସ କାରକୋ;

କ୍ୱନୁ ବିମ୍ବଂ ସମୁପ୍ପନ୍ନଂ, କ୍ୱନୁ ବିମ୍ବଂ ନିରୁଜ୍ଝତି-ହୁ–

ନୟିଦଂ ଅତ୍ତକତଂ ବିମ୍ବଂ, ନୟିଦଂ ପରକତଂ ଅଘଂ;

ହେତୁଂ ପଟିଚ୍ଚ ସମ୍ଭୂତଂ, ହେତୁଭଙ୍ଗା ନିରୁଜ୍ଝତି।

ୱଜିରାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ମହାକସ୍ସପାଦୀହି ଧମ୍ମସଂଗାହକଥେରୱରେହି ସଂଗୀତଂ ୱଜିରାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ମାରଂ ପାପିମନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ୱଜିରାୟ ଥେରିୟା ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭାସିତଂ। ମାରୋ ଭନ୍ତେ ପାପିମା ପୁରିମନୟେନେୱ ୱଜିରଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି–

କେନାୟଂ ପକତୋ ସତ୍ତୋ, କୁୱଂ ସତ୍ତସ୍ସ କାରକୋ,

କୁଓଂ ସତ୍ତୋ ସମୁପ୍ପନ୍ନୋ, କୁଓଂ ସତ୍ତୋ ନିରୁଜ୍ଝତୀତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଓତ୍ତୁସ୍ମିଂ–

କିଂ ନୁ ସତ୍ତୋତି ପଚ୍ଚେସି, ମାରଦିଟ୍ଠିଗତଂ ନୁ ତେ;

ସୁଦ୍ଧସଙ୍ଖାରପୁଞ୍ଜୋୟଂ, ନୟିଧ ସତ୍ତୁପଲବ୍ଭତି।

ଯଥା ହି ଅଙ୍ଗସମ୍ଭାରା, ହୋତି ସଦ୍ଦୋ ରଥୋ ଇତି;

ଏଓଂ ଖନ୍ଧେସୁ ସନ୍ତେସୁ, ହୋତି ସତ୍ତୋତି ସମ୍ମୁତି।

ଦୁକ୍ଖମେଓ ହି ସମ୍ଭୋତି, ଦୁକ୍ଖଂ ତିଟ୍ଠତି ଓେତି ଚ,

ନାଞ୍ଞତ୍ର ଦୁକ୍ଖା ସମ୍ଭୋତି, ନାଞ୍ଞଂ ଦୁକ୍ଖା ନିରୁଜ୍ଝତୀତି।

ଏଓଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଓଜିରାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ।

କେନାୟଂ ପକତୋ ସତ୍ତୋ, କୁଓଂ ସତ୍ତସ୍ସ କାରକୋ;

କୁଓଂ ସତ୍ତୋ ସମୁପ୍ପନ୍ନୋ, କୁଓଂ ସତ୍ତୋ ନିରୁଜ୍ଝତି-ହୁ–

କିଂ ନୁ ସତ୍ତୋତି ପଚ୍ଚେସି, ମାର ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ନୁ ତେ;

ସୁଦ୍ଧସଙ୍ଖାରପୁଞ୍ଜୋୟଂ, ନୟିଧ ସତ୍ତୁପଲବ୍ଭତି।

ବ୍ରହ୍ମସଂଯୁତ୍ତ

ଗାରଓସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ବ୍ରହ୍ମସଂଯୁତ୍ତେ ଆଓୁସୋ ପୋରାଣେହି ମହାକସ୍ସପଥେରାଦୀହି ଧମ୍ମସଂଗାହକଥେରଓରେହି ଦୁତିୟଂ ସଂଗୀତଂ ଗାରଓସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଥଞ୍ଚ ସମୁପ୍ପନ୍ନଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଉରୁଓେଲାୟଂ ଭନ୍ତେ ସମୁପ୍ପନ୍ନଂ। ଭଗଓା ଭନ୍ତେ ଉରୁଓେଲାୟଂ ଓିହରତି ନଜ୍ଜା ନେରଞ୍ଜରାଯ ତୀରେ ଅଜପାଲନିଗ୍ରୋଧମୂଲେ ପଠମାଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ। ଅଥ ଖୋ ଭଗଓତୋ ରହୋଗତସ୍ସ ପଟିସଲ୍ଲୀନସ୍ସ ଏଓଂ ଚେତସୋ ପରିଓିତକ୍କୋ ଉଦପାଦି ''ଦୁକ୍ଖଂ ଖୋ ଅଗାରଓୋ ଓିହରତି ଅପ୍ପତିସ୍ସୋ, କଂ ନୁ ଖ୍ୱାହଂ ସମଣଂ ଓା ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଓା ସକ୍କତ୍ୱା ଗରୁଂ କତ୍ୱା ଉପନିସ୍ସାଯ ଓିହରେୟ୍ୟ''ନ୍ତି।

ଅଥ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗଓତୋ ଏତଦହୋସି ''ଅପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ଖୋ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ପାରିପୂରିଯା ଅଞ୍ଞଂ ସମଣଂ ଓା ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଓା ସକ୍କତ୍ୱା ଗରୁଂ କତ୍ୱା ଉପନିସ୍ସାଯ ଓିହରେୟ୍ୟଂ, ନ ଖୋ ପନାହଂ ପସ୍ସାମି ସଦେଓକେ ଲୋକେ ସମାରକେ ସବ୍ରହ୍ମକେ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଯା ପଜାଯ ସଦେଓମନୁସ୍ସାଯ ଅତ୍ତନା ସୀଲସମ୍ପନ୍ନତରଂ ଅଞ୍ଞଂ ସମଣଂ ଓା

ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଓା, ଯମହଂ ସକ୍କତ୍ୱା ଗରୁଂ କତ୍ୱା ଉପନିସ୍ସାଯ ଓିହରେୟ୍ୟଂ।

ଅପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ଖୋ ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ;

ଅପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ଖୋ ପଞ୍ଚଞ୍ଚାକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ;

ଅପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ଖୋ ୱିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ।

ଅପରିପୁଣ୍ଣସ୍ସ ଖୋ ୱିମୁତ୍ତିଞ୍ଚାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ପାରିପୂରିଯା ଅଞ୍ଚଞ୍ଚଂ ସମଣଂ ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ୱା ସକ୍କତ୍ୱା ଗରୁଂ କତ୍ୱା ଉପନିନିସ୍ସାଯ ୱିହରେଯ୍ୟଂ। ନ ଖୋ ପନାହଂ ପସ୍ସାମି ସଦେୱକେ ଲୋକେ ସମାରକେ ସବ୍ରହ୍ମକେ ସସ୍ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣିଯା ପଜାଯ ସଦେୱମନୁସ୍ସାଯ ଅତ୍ତନା ୱିମୁତ୍ତିଞ୍ଚାଣଦସ୍ସନସମ୍ପନ୍ନତରଂ ଅଞ୍ଚଞ୍ଚଂ ସମଣଂ ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ୱା, ଯମହଂ ସକ୍କତ୍ୱା ଗରୁଂ କତ୍ୱା ଉପନିସ୍ସାଯ ୱିହରେଯ୍ୟଂ। ଯଂନୂନାହଂ ଯ୍ୱାଯଂ ଧମ୍ମୋ ମଯା ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ତମେୱ ଧମ୍ମଂ ସକ୍କତ୍ୱା ଗରୁଂ କତ୍ୱା ଉପନିସ୍ସାଯ ୱିହରେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତୋ ଚେତସୋ ପରିୱିତକ୍କୱସେନ ଉପ୍ପନ୍ନଂ।

ଯେ ଚ ଅତୀତା ସମ୍ବୁଦ୍ଧା, ଯେ ଚ ବୁଦ୍ଧା ଅନାଗତା;

ଯୋ ଚେତରହି ସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ, ବହୂନଂ ସୋକନାସନୋ;

ସଵ୍ବେ ସଦ୍ଧମ୍ମଗରୁନୋ, ୱିହଂସୁ ୱିହରନ୍ତି ଚ;

ତଥାପି ୱିହରିସ୍ସନ୍ତି, ଏସା ବୁଦ୍ଧାନ ଧମ୍ମତା।

ତସ୍ମା ହି ଅତ୍ତକାମେନ, ମହତ୍ତମଭିକଙ୍ଖତା;

ସଦ୍ଧମ୍ମୋ ଗରୁକାତଵ୍ବୋ, ସରଂ ବୁଦ୍ଧାନ ସାସନଂ।

ଅଞ୍ଚଞ୍ଚରତବ୍ରହ୍ମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା- ତତ୍ଥାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ମହାକସ୍ସପାଦୀହି ଧମ୍ମସଂଗାହକଥେରୱରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଅଞ୍ଚଞ୍ଚତରବ୍ରହ୍ମସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଚଞ୍ଚତରଂ ବ୍ରହ୍ମାନଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଚଞ୍ଚତରସ୍ସ ଭନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମୁନୋ ଏୱରୂପଂ ପାପକଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି ''ନତ୍ଥି ସୋ ସମଣୋ ୱା ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ୱା, ଯୋ ଇଧ ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ୟା''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ଅଜ୍ଜାପି ତେ ଆୱୁସୋ ସା ଦିଟ୍ଠି, ଯା ତେ ଦିଟ୍ଠି ପୁରେ ଅହୁ;

ପସ୍ସସି ୱୀତିୱତ୍ତନ୍ତଂ, ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପଭସ୍ସରନ୍ତି;

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ।

ଅଜ୍ଜାପି ତେ ଆୱୁସୋ ସା ଦିଟ୍ଠି, ଯା ତେ ଦିଟ୍ଠି ପୁରେ ଅହୁ;

ପସ୍ସସି ୱୀତିୱତ୍ତନ୍ତ, ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପଭସ୍ସରଂ-ହୁ–

ନ ମେ ମାରିସ ସା ଦିଟ୍ଠି, ଯା ମେ ଦିଟ୍ଠି ପୁରେ ଅହୁ;

ପସ୍ସାମି ୱୀତିୱତ୍ତନ୍ତଂ, ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ପଭସ୍ସରଂ;

ସ୍ୱାହଂ ଅଜ୍ଜ କଥଂ ୱଜ୍ଜଂ, ଅହଂ ନିଚ୍ଚୋମ୍ହି ସସ୍ସତୋ ହୁ–

ତେୱିଜ୍ଜା ଇଦ୍ଧିପତ୍ତା ଚ, ଚେତୋପରିଯାଯ କୋୱିଦା;

ଖୀଣାସୱା ଅରହନ୍ତୋ, ବହୂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାୱକା-ହୁ–

ଅରୁଣୱତୀସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ଅରୁଣୱତୀସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଭୂତପୁବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୱେ ରାଜା ଅହୋସି ଅରୁଣୱା ନାମ। ରଞ୍ଞୋ ଖୋ ପନ ଭିକ୍ଖୱେ ଅରୁଣୱତୋ ଅରୁଣୱତୀ ନାମ ରାଜଧାନୀ ଅହୋସୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଅରୁଣୱତୀ ସୁତ୍ତଂ ଭାସିତଂ।

ଆରମ୍ଭଥ ନିକ୍କମଥ, ଯୁଞ୍ଜଥ ବୁଦ୍ଧସାସନେ;

ଧୁନାଥ ମଚ୍ଚୁନୋ ସେନଂ, ନଳାଗାରଂୱ କୁଞ୍ଜରୋ;

ଯୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ୱିହସ୍ସତି;

ପହାଯ ଜାତି ସଂସାରଂ, ଦୁକ୍ଖସ୍ସନ୍ତଂ କରିସ୍ସତି-ହୁ–

ବ୍ରାହ୍ମଣସଂଯୁତ୍ତ

ଧନଞ୍ଜାନୀସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ବ୍ରାହ୍ମଣସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଧନଞ୍ଜାନୀସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି।

‘‘କିଂ ସୁ ଛେତ୍ୱା ସୁଖଂ ସେତି,

କିଂ ସୁ ଛେତ୍ୱା ନ ସୋଚତି;

କିସ୍ସସ୍ସୁ ଏକଧମ୍ମସ୍ସ,

ୱଧଂ ରୋଚେସି ଗୋତମା’’ତି–

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘କୋଧଂ ଛେତ୍ୱା ସୁଖଂ ସେତି;

କୋଧଂ ଛେତ୍ୱା ନ ସୋଚତି;

କୋଧସ୍ସ ୱିସମୂଲସ୍ସ,

ମଧୁରଗ୍ଗସ୍ସ ବ୍ରାହ୍ମଣ;

ୱଧଂ ଅରିଯା ପସଂସନ୍ତି,

ତଣ୍ହିଂ ଛେତ୍ୱା ନ ସୋଚତୀ’’ତି;

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କିଂ ସୁ ଛେତ୍ୱା ସୁଖଂସେତି, କିଂ ସୁ ଛେତ୍ୱା ନ ସୋଚତି;

କିସ୍ସସ୍ସୁ ଏକଧମ୍ମସ୍ସ, ୱଧଂ ରୋଚେସି ଗୋତମ–

ପୁଚ୍ଛା – ଇମଞ୍ଚ ପନାୱୁସୋ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ କୀଦିସଂ ପସନ୍ନାକାରମକାସି, କୀୱତ୍ତକଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଂ ସମ୍ପାଦେସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇମଞ୍ଚ ପନ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମ, ସେୟ୍ୟଥାପି ଭୋ ଗୋତମ ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେୟ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେୟ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେୟ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେୟ୍ୟ ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ ପସନ୍ନାକାରମକାସି। ଇମଞ୍ଚ ପନ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚିତ୍ୱା ଅଚିରୂପସମ୍ପନ୍ନୋ ଯାୱ ଅରହତ୍ତଂ ସମ୍ପାଦେସି।

ଅକ୍କୋସସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅକ୍କୋସକଭାରଦ୍ୱାଜସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଅକ୍କୋସକଭାରଦ୍ୱାଜଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅକ୍କୋସକଭାରଦ୍ୱାଜୋ ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅସବ୍ଭାହି ଫରୁସାହି ୱାଚାହି ଭଗୱନ୍ତଂ ଅକ୍କୋସତି ପରିଭାସତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଅପି ନୁ ଖୋ ତେ ଆଗଚ୍ଛନ୍ତି ମିତ୍ତାମଚ୍ଚା ଞାତିସାଲୋହିତା ଅତିଥିଯୋ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅକ୍କୋଧସ୍ସ କୁତୋ କୋଧୋ,

ଦନ୍ତସ୍ସ ସମଜୀୱିନୋ;

ସମ୍ମଦଞ୍ଞା ୱିମୁତ୍ତସ୍ସ,

ଉପସନ୍ତସ୍ସ ତାଦିନୋ।

ତସ୍ସେୱ ତେନ ପାପିଯୋ,

ଯୋ କୁଦ୍ଧଂ ପଟିକୁଜ୍ଝତି;

କୁଦ୍ଧଂ ଅପ୍ପଟିକୁଜ୍ଝନ୍ତୋ,

ସଙ୍ଗାମଂ ଜେତି ଦୁଜ୍ଜଯଂ।

ଉଭିନ୍ନମତ୍ଥଂ ଚରତି,

ଅତ୍ତନୋ ଚ ପରସ୍ସ ଚ;

ପରଂ ସଙ୍କୁପିତଂ ଞତ୍ୱା,

ଯୋ ସତୋ ଉପସମ୍ମତି।

ଉଭିନ୍ନଂ ତିକିଚ୍ଛନ୍ତାନଂ,

ଅତ୍ତନୋ ଚ ପରସ୍ସ ଚ;

ଜନା ମଞ୍ଞନ୍ତି ବାଲୋତି,

ଯେ ଧମ୍ମସ୍ସ ଅକୋୱିଦା।

ପୁଚ୍ଛା – ଇମଞ୍ଚ ପନାୱୁସୋ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ଅକ୍କୋସକଭାରଦ୍ୱାଜୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ କୀଦିସଂ ପସନ୍ନାକାରମକାସି। କୀୱତ୍ତକଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଂ ସମ୍ପାଦେସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇମଞ୍ଚ ପନ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ଅକ୍କୋସକଭାରଦ୍ୱାଜୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ ପସନ୍ନାକାରମକାସି। ଯାୱ ଅରହତ୍ତା ଚ ପନ ମହନ୍ତଂ ଅତ୍ଥଂ ସମ୍ପାଦେସି।

ବହୁଧୀତରସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଜାନତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ବ୍ରାହ୍ମଣସଂଯୁତ୍ତେ ବହୁଧୀତରସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସଲେସୁ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ୱନସଣ୍ଡେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଗୋଣେ ନଟ୍ଠେ ପରିଯେସନ୍ତୋ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ଇମା ଗାଥାଯୋ ଅଭାସି।

‘‘ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ବଲୀବଦ୍ଦା ଚତୁଦ୍ଦସ;

ଅଜ୍ଜସଟ୍ଠିଂ ନ ଦିସ୍ସନ୍ତି, ତେନାଯଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ;

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ତିଲାଖେତ୍ତସ୍ମି ପାପକା;

ଏକପଣ୍ଣା ଦୁପଣ୍ଣା ଚ, ତେନାଯଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(ପେଯ୍ୟାଲ)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ପଲ୍ଲସମ୍ହି ଇଣାଯିକା;

ଦେଥ ଦେଥାତି ଚୋଦେନ୍ତି, ତେନାଯଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ’’ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ନ ହି ମଯ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ବଲୀବଦ୍ଦା ଚତୁଦ୍ଦସ;

ଅଜ୍ଜସଟ୍ଠିଂ ନ ଦିସ୍ସନ୍ତି, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ;

ନ ହି ମଯ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ତିଲାଖେତ୍ତସ୍ମି ପାପକା;

ଏକପଣ୍ଡା ଦୁପଣ୍ଡା ଚ, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(ପେୟ୍ୟାଲ)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପଜ୍ଜୁସମ୍ହି ଇଣାୟିକା;

ଦେଥ ଦେଥାତି ଚୋଦେନ୍ତି, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

(୧)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ବଲୀବଦ୍ଧା ଚତୁଦ୍ଦସ;

ଅଜ୍ଜସଟ୍ଠିଂ ନ ଦିସ୍ସନ୍ତି, ତେନାହଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୨)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ତିଲାଖେତ୍ତସ୍ମିଂ ପାପକା;

ଏକପଣ୍ଡା ଦୁପଣ୍ଡା ଚ, ତେନାୟଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୩)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ତୁଚ୍ଛକୋଟ୍ଠସ୍ମିଂ ମୂସିକା;

ଉସ୍ସୋଳ୍ହିକାୟ ନଚ୍ଚନ୍ତି, ତେନାୟଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୪)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ସନ୍ଥାରୋ ସତ୍ତମାସିକୋ;

ଉପ୍ପାଟକେହି ସଞ୍ଛନ୍ନୋ, ତେନାୟଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୫)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ୱିଧୱା ସତ୍ତ ଧୀତରୋ;

ଏକପୁତ୍ତା ଦୁପୁତ୍ତା ଚ, ତେନାୟଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୬)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ପିଙ୍ଗଲା ତିଲକାହତା;

ସୋତ୍ତଂ ପାଦେନ ବୋଧେତି, ତେନାୟଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୭)

ନ ହି ନୂନିମସ୍ସ ସମଣସ୍ସ, ପଙ୍କୁସମି ଇଣାୟିକା;

ଦେଥ ଦେଥାତି ଚୋଦେନ୍ତି, ତେନାୟଂ ସମଣୋ ସୁଖୀ।

(୧)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ବଲୀବଦ୍ଧା ଚତୁଦ୍ଦସ;

ଅଜ୍ଜସଟ୍ଠିଂ ନ ଦିସ୍ସନ୍ତି, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(୨)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ତିଲାଖେତ୍ତସ୍ମି ପାପକା;

ଏକପଣ୍ଣା ଦୁପଣ୍ଣା ଚ, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(୩)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ତୁଚ୍ଛକୋଟ୍ଠସ୍ମି ମୂସିକା;

ଉସ୍ସୋଳ୍ହୀକାୟ ନଚ୍ଚନ୍ତି, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(୪)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ସନ୍ଥାରୋ ସତ୍ତମାସିକୋ;

ଉପ୍ପାଟକେହି ସଞ୍ଛନ୍ନୋ, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(୫)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ୱିଧୱା ସତ୍ତ ଧୀତରୋ;

ଏକପୁତ୍ତା ଦୁପୁତ୍ତା ଚ, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(୬)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପିଙ୍ଗଲା ତିଲକାହତା;

ସୋତ୍ତଂ ପାଦେନ ବୋଧେତି, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

(୭)

ନ ହି ମୟ୍ହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ପଙ୍କୁସମ୍ହି ଇଣାୟିକା;

ଦେଥ ଦେଥାତି ଚୋଦେନ୍ତି, ତେନାହଂ ବ୍ରାହ୍ମଣା ସୁଖୀ।

ପୁଚ୍ଛା – ଇମଞ୍ଚ ପନାୱୁସୋ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ସୋ ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ କୀଦିସଂ ପସନ୍ନାକାରମକାସି। କୀୱ ମହନ୍ତଞ୍ଚ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ଅଡ୍ଢଂ ସମ୍ପାଦେସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇମଞ୍ଚ ପନ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ସୋ ଭାରଦ୍ୱାଜଗୋତ୍ତୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ‘‘ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମ ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମ, ସେଯ୍ୟଥାପି ଭୋଗୋତମ, ନିକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ୱା ଉକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ, ପଟିଚ୍ଛନ୍ନଂ ୱା ୱିୱରେଯ୍ୟ, ମୂଳ୍ହସ୍ସ ୱା ମଗ୍ଗଂ ଆଚିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ଅନ୍ଧକାରେ ୱା ତେଲପଜ୍ଜୋତଂ ଧାରେଯ୍ୟ, ଚକ୍ଖୁମନ୍ତୋ ରୂପାନି ଦକ୍ଖନ୍ତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଇମସ୍ମି ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ ପସନ୍ନାକାରମକାସି। ଭଗୱତୋ ଚ ସନ୍ତିକେ ‘‘ଲଭେଯ୍ୟାହଂ ଭୋତୋ ଗୋତମସ୍ସ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେଯ୍ୟଂ ଉପସମ୍ପଦ’’ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ପବ୍ବଜ୍ଜଂ ଉପସମ୍ପଦଂ ଯାଚିତ୍ୱା ଅଚିରୂପସମ୍ପନ୍ନୋ ଯାୱ ଅରହତ୍ତା ମହନ୍ତଂ ୱିସେସଂ ସମ୍ପାଦେସି।

କସିଭାରଦ୍ୱାଜସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ଏକାଦସମଂ ମହାକସ୍ସପାଦୀହି ପୋରାଣଧମ୍ମସଂଗାହକଥେରେହି ସଂଗୀତଂ କସିଭାରଦ୍ୱାଜସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଗଧେସୁ ଭନ୍ତେ ଦକ୍ଖିଣାଗିରିସ୍ମିଂ ଏକନାଳାଯଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗାମେ କସିଭାରଦ୍ୱାଜଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। କସିଭାରଦ୍ୱାଜୋ ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି।

‘‘କସ୍ସକୋ ପଟିଜାନାସି, ନ ଚ ପସ୍ସାମି ତେ କସିଂ। କସ୍ସକୋ ପୁଚ୍ଛିତୋ ବ୍ରୂହି, କଥଂ ଜାନେମୁ ତଂ କସି’’ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

‘‘ସଦ୍ଧା ବୀଜଂ ତପୋ ୱୁଟ୍ଠି, ପଞ୍ଞା ମେ ଯୁଗନଙ୍ଗଲଂ;

ହିରୀ ଈସା ମନୋ ଯୋତ୍ତଂ, ସତି ମେ ଫାଲପାଚନଂ।

କାଯଗୁତ୍ତୋ ୱଚୀଗୁତ୍ତୋ, ଆହାରେ ଉଦରେ ଯତୋ;

ସଚ୍ଚଂ କରୋମି ନିଦ୍ଦାନଂ, ସୋରଚ୍ଚଂ ମେ ପମୋଚନଂ।

ୱୀରିଯଂ ମେ ଧୁରଧୋରଯ୍ହଂ, ଯୋଗକ୍ଖେମାଧିୱାହନଂ;

ଗଚ୍ଛତି ଅନିୱତ୍ତନ୍ତଂ, ଯତ୍ଥ ଗନ୍ତ୍ୱା ନ ସୋଚତି।

ଏୱମେସା କସୀ କଟ୍ଠା, ସା ହୋତି ଅମତପ୍ଫଲା;

ଏତଂ କସିଂ କସିତ୍ୱାନ, ସବ୍ବଦୁକ୍ଖା ପମୁଚ୍ଚତୀ’’ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କସ୍ସକୋ ପଟିଜାନାସି, ନ ଚ ପସ୍ସାମି ତେ କସିଂ;

କସ୍ସକୋ ପୁଚ୍ଛିତୋ ବ୍ରୂହି, କଥଂ ଜାନେମୁ ତଂ କସିଂ।

ସଦ୍ଧା ବୀଜଂ ତପୋ ୱୁଟ୍ଠି, ପଞ୍ଞା ମେ ଯୁଗନଙ୍ଗଲଂ;

ହିରୀ ଈସା ମନୋ ଯୋତ୍ତଂ, ସତି ମେ ଫାଲପାଚନଂ।

ପୁଚ୍ଛା – ଇମଞ୍ଚ ପନାୱୁସୋ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା ସୋ କସିଭାରଦ୍ୱାଜୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ କୀଦିସଂ ପସନ୍ନାକାରମକାସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇମଞ୍ଚ ପନ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମଦେସନଂ ସୁତ୍ୱା କସିଭାରଦ୍ୱାଜୋ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ''ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମ, ଅଭିକ୍କନ୍ତଂ ଭୋ ଗୋତମା''ତିଏୱମାଦିନା ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ପସନ୍ନୋ ପସନ୍ନାକାରମକାସି।

ସେଯ୍ୟଥାପି ଭୋ ଗୋତମ ଉକ୍କୁଜ୍ଜିତଂ ୱା ନିକ୍କୁଜ୍ଜେଯ୍ୟ।

ଉଦଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଉଦଯସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଉଦଯଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଉଦଯୋ ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ପକଟ୍ଟକୋଯଂ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ପୁନପ୍ପୁନଂ ଆଗଚ୍ଛତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ପୁନପ୍ପୁନଞ୍ଚେୱ ୱପନ୍ତି ବୀଜଂ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ୱସ୍ସତି ଦେୱରାଜା;

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଖେତ୍ତଂ କସନ୍ତି କସ୍ସକା, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଧଞ୍ଞମୁପେତି ରଟ୍ଠଂ।

ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଚେୱ ୱପନ୍ତି ବୀଜଂ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ୱସ୍ସତି ଦେୱ ରାଜା;

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଖେତ୍ତଂ କସନ୍ତି କସ୍ସକା, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଧଞ୍ଞମୁପେତି ରଟ୍ଠଂ।

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଯାଚକା ଯାଚଯନ୍ତି, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଦାନପତୀ ଦଦନ୍ତି;

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଦାନପତୀ ଦଦିତ୍ୱା, ପୁନପ୍ପୁନଂ ସଗ୍ଗମୁପେତି ଠାନଂ।

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଖୀରନିକା ଦୁହନ୍ତି, ପୁନପ୍ପୁନଂ ୱଚ୍ଛୋ ଉପେତି ମାତରଂ;

ପୁନପ୍ପୁନଂ କିଲମତି ଫନ୍ଦତି ଚ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ଗବ୍ଭମୁପେତି ମନ୍ଦୋ।

ପୁନପ୍ପୁନଂ ଜାଯତି ମୀଯତି ଚ, ପୁନପ୍ପୁନଂ ସିୱଥିକଂ ହରନ୍ତି;

ମଗ୍ଗଞ୍ଚ ଲଦ୍ଧା ଅପୁନବ୍ଭୱାଯ, ନ ପୁନପ୍ପୁନଂ ଜାଯତି ଭୂରିପଞ୍ଞୋ-ହୁ–

ମାତୁପୋସକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ମାତୁପୋସକସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ମାତୁପୋସକଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ମାତୁପୋସକୋ ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଅହଞ୍ହି ଭୋ ଗୋତମ ଧମ୍ମେନ ଭିକ୍ଖଂ ପରିଯେସାମି, ଧମ୍ମେନ ଭିକ୍ଖଂ ପରିଯେସିତ୍ୱା ମାତାପିତରୋ ପୋସେମି, କଚ୍ଚାହଂ ଭୋ ଗୋତମ ଏୱଂକାରୀ କିଚ୍ଚକାରୀ ହୋମୀ''ତି, ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ତଗ୍ଘ ତ୍ୱଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏୱଂକାରୀ କିଚ୍ଚକାରୀ ହୋସି, ଯୋ ଖୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଧମ୍ମେନ ଭିକ୍ଖଂ ପରିଯେସତି, ଧମ୍ମେନ ଭିକ୍ଖଂ ପରିଯେସିତ୍ୱା ମାତାପିତରୋ ପୋସେତି, ବହୁଂ ସୋ ପୁଞ୍ଞଂ ପସୱତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତା।

ଯୋ ମାତରଂ ୱା ପିତରଂ ୱା, ମଚ୍ଚୋ ଧମ୍ମେନ ପୋସତି;

ତାଯ ନଂ ପାରିଚରିଯାଯ, ମାତାପିତୂସୁ ପଣ୍ଡିତା;

ଇଧେୱ ନଂ ପସଂସନ୍ତି, ପେଚ୍ଚ ସଗ୍ଗେ ପମୋଦତି–

ଖୋମଦୁସ୍ସସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ବ୍ରାହ୍ମଣସଂଯୁତ୍ତେ ଖୋମଦୁସ୍ସସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ ଖୋମଦୁସ୍ସେ ନାମ ସକ୍ୟାନଂ ନିଗମେ ଖୋମଦୁସ୍ସକେ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକେ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତ, ଖୋମଦୁସ୍ସକା ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ ''କେ ଚ ମୁଣ୍ଡକା ସମଣକା, କେ ଚ ସଭାଧମ୍ମଂ ଜାନିସ୍ସନ୍ତୀ''ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

''ନେସା ସଭା ଯତ୍ଥ ନ ସନ୍ତି ସନ୍ତୋ,

ସନ୍ତୋ ନ ତେ ଯେ ନ ୱଦନ୍ତି ଧମ୍ମଂ;

ରାଗଞ୍ଚ ଦୋସଞ୍ଚ ପହାଯ ମୋହଂ,

ଧମ୍ମଂ ୱଦନ୍ତା ଚ ଭୱନ୍ତି ସନ୍ତୋ''ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ନେସା ସଭା ଯତ୍ଥ ନସନ୍ତି ସନ୍ତୋ,

ସନ୍ତୋ ନ ତେ ଯେ ନ ୱଦନ୍ତି ଧମ୍ମଂ;

ରାଗଞ୍ଚ ଦୋସଞ୍ଚ ପହାଯ ମୋହଂ,

ଧମ୍ମଂ ୱଦନ୍ତା ଚ ଭୱନ୍ତି ସନ୍ତୋ–

ୱଙ୍ଗୀସସଂଯୁତ୍ତ

ଆନନ୍ଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ୱଙ୍ଗୀସସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ଚତୁତ୍ଥଂ ସଂଗୀତଂ ଆନନ୍ଦସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥକଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ୱଙ୍ଗୀସତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମତା ଭନ୍ତେ ୱଙ୍ଗୀସୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି–

''କାମରାଗେନ ଡଯ୍ହାମି, ଚିତ୍ତଂ ମେ ପରିଡଯ୍ହତି;

ସାଧୁ ନିବ୍ବାପନଂ ବ୍ରୂହି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ଗୋତମା''ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

''ସଞ୍ଞାଯ ୱିପରିଯେସା, ଚିତ୍ତଂ ତେ ପରିଡଯ୍ହତି;

ନିମିତ୍ତଂ ପରିୱଜ୍ଜେହି, ସୁଭଂ ରାଗୂପସଂହିତଂ;

ସଙ୍ଖାରେ ପରତୋ ପସ୍ସ, ଦୁକ୍ଖତୋ ମା ଚ ଅତ୍ତତୋ;

ନିବ୍ବାପେହି ମହାରାଗଂ, ମା ଡୟ୍ହିତ୍ଥୋ ପୁନପ୍ପୁନଂ;

ଅସୁଭାଯ ଚିତ୍ତଂ ଭାୱେହି, ଏକଗ୍ଗଂ ସୁସମାହିତଂ;

ସତି କାଯଗତା ତ୍ୟତ୍ଥୁ, ନିବ୍ବିଦାବହୁଲୋ ଭୱ;

ଅନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଭାୱେହି, ମାନାନୁସଯମୁଜ୍ଜହ;

ତତୋ ମାନାଭିସମଯା, ଉପସନ୍ତୋ ଚରିସ୍ସସୀ''ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ।

କାମରାଗେନ ଡୟ୍ହାମି, ଚିତ୍ତଂ ମେ ପରିଡୟ୍ହତି;

ସାଧୁ ନିବ୍ବାପନଂ ବ୍ରୂହି, ଅନୁକମ୍ପାଯ ଗୋତମ–

ସଞ୍ଞାଯ ୱିପରିଯେସା, ଚିତ୍ତଂ ତେ ପରିଡୟ୍ହତି;

ନିମିତ୍ତଂ ପରିୱଜ୍ଜେହି, ସୁଭଂ ରାଗୂପସଂହିତଂ।

ସଙ୍ଖାରେ ପରତୋପସ୍ସ, ଦୁକ୍ଖତୋ ମା ଚ ଅତ୍ତତୋ;

ନିବ୍ବାପେହି ମହାରାଗଂ, ମା ଡୟ୍ହିତ୍ଥୋ ପୁନପ୍ପୁନଂ।

ଅସୁଭାଯ ଚିତ୍ତଂ ଭାୱେହି, ଏକଗ୍ଗଂ ସୁସମାହିତଂ;

ସତି କାଯଗତା ତ୍ୟତ୍ଥୁ, ନିବ୍ବିଦାବହୁଲୋ ଭୱ।

ଅନିମିତ୍ତଞ୍ଚ ଭାୱେହି, ମାନାନୁସଯମୁଜ୍ଜହ;

ତତୋ ମାନାଭିସମଯା, ଉପସନ୍ତୋ ଚରିସ୍ସସି।

ୱଙ୍ଗୀସସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥ ଆୱୁସୋ ଦ୍ୱାଦସମଂ ୱଙ୍ଗୀସସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ୱଙ୍ଗୀସତ୍ଥେରେନ ଅଚିର ଅରହତ୍ତପ୍ପତ୍ତେନ ୱିମୁତ୍ତିସୁଖପଟିସଂୱେଦିନା–

''କାୱେଯ୍ୟମତ୍ତା ୱିଚରିମ୍ହ ପୁବ୍ବେ, ଗାମାଗାମଂ ପୁରାପୁରଂ,

ଅଥଦ୍ଦସାମ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସଦ୍ଧା ନୋ ଉପପଜ୍ଜଥ;

ସୋ ମେ ଧମ୍ମ ମଦେସେସି, ଖନ୍ଧାଯତନ ଧାତୁଯୋ;

ତସ୍ସାହଂ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ;

ବହୁନ୍ନଂ ୱତ ଅତ୍ଥାଯ, ବୋଧିଂ ଅଜ୍ଝଗମା ମୁନି;

ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୂନୀନଞ୍ଚ, ଯେ ନିଯାମଗତଦ୍ଦସା;

ସ୍ୱାଗତଂ ୱତ ମେ ଆସି, ମମ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ;

ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ;

ପୁବ୍ବେ ନିୱାସଂ ଜାନାମି, ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁଂ ୱିସୋଧିତଂ;

ତେୱିଜ୍ଜୋ ଇଦ୍ଧିପତ୍ତୋମ୍ହି, ଚେତୋପରିଯାଯ କୋୱିଦୋ।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଉଦାନୱସେନ ଭାସିତଂ।

କାୱେଯ୍ଯ ମତ୍ତା ୱିଚରିମ୍ହ ପୁବ୍ବେ; ଗାମାଗାମଂପୁରାପୁରଂ,

ଅଥଦ୍ଦସାମ ସମ୍ବୁଦ୍ଧଂ, ସଦ୍ଧା ନୋ ଉପପଜ୍ଜଥ।

ସୋ ମେ ଧମ୍ମମଦେସେସି, ଖନ୍ଧାଯତନ ଧାତୁଯୋ;

ତସ୍ସାହଂ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱାନ, ପବ୍ବଜିଂ ଅନଗାରିଯଂ।

ବହୁନ୍ନଂ ୱତ ଅତ୍ଥାଯ, ବୋଧିଂ ଅଜ୍ଝଗମା ମୁନି;

ଭିକ୍ଖୂନଂ ଭିକ୍ଖୁନୀ ନଞ୍ଚ, ଯେ ନିଯାମଗତଦ୍ଦସା।

ସ୍ୱାଗତଂ ୱତ ମେ ଆସି, ମମ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସନ୍ତିକେ;

ତସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ଅନୁପ୍ପତ୍ତା, କତଂ ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ସାସନଂ।

ପୁବ୍ବେନିୱାସଂ ଜାନାମି; ଦିବ୍ବଚକ୍ଖୁ ୱିସୋଧିତଂ;

ତେୱିଜ୍ଜୋ ଇଦ୍ଧିପତ୍ତୋମ୍ହି, ଚେତୋପରିଯାଯକୋୱିଦୋ।

ୱନସଂଯୁତ୍ତ

ଆନନ୍ଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ୱନସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପଞ୍ଚମଂ ସଂଗୀତଂ ଆନନ୍ଦସୁତ୍ତଂ କଦା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସଲେସୁ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ୱନସଣ୍ଡେ ଅଚିରପରିନିବ୍ବୁତେ ଭଗୱତି ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଆରବ୍ଭ ତସ୍ମିଂ ୱନସଣ୍ଡେ ଅଧିୱତ୍ଥାଯ ଦେୱତାଯ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦୋ ଅଚିରପରିନିବ୍ବୁତେ ଭଗୱତି ଅତିୱେଲଂ ଗିହିସଞ୍ଞତ୍ତିବହୁଲୋ ୱିହରତି, ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

“ରୁକ୍ଖମୂଲଗହନଂ ପସକ୍କିୟ,

ନିବ୍ବାନଂ ହଦୟସ୍ମିଂ ଓପିୟ;

ଝାୟ ଗୋତମ ମା ପମାଦୋ,

କିଂ ତେ ବିଳିଇବିଳିଇକା କରିସ୍ସତୀ”ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ୱନସଣ୍ଡେ ଅଧିୱତ୍ଥାୟ ଦେୱତାୟ ଆୟସ୍ମତୋ ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରସ୍ସ ଅନୁକମ୍ପିକାୟ ଅତ୍ଥକାମାୟ ଭାସିତଂ।

ରୁକ୍ଖମୂଲ ଗହନଂ ପସକ୍କିୟ, ନିବ୍ବାନଂ ହଦୟସ୍ମିଂ ଓପିୟ;

ଝାୟ ଗୋତମ ମା ପମାଦୋ, କିଂ ତେ ବିଳିଇବିଳିଇକା କରିସ୍ସତି-ହୁ–

ୟକ୍ଖସଂୟୁତ୍ତ

ଇନ୍ଦକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ୟକ୍ଖସଂୟୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଇନ୍ଦକସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଇନ୍ଦକୂଟେ ପବ୍ବତେ ଇନ୍ଦକସ୍ସ ୟକ୍ଖସ୍ସ ଭୱନେ ଇନ୍ଦକଂ ୟକ୍ଖଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଇନ୍ଦକୋ ଭନ୍ତେ ୟକ୍ଖୋ ଅତ୍ତୱାଦୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଗାଥାୟ ଅଜ୍ଝଭାସି–

“ରୂପଂ ନ ଜୀୱନ୍ତି ୱଦନ୍ତି ବୁଦ୍ଧା,

କଥଂ ନ୍ୱୟଂ ୱିନ୍ଦତିମଂ ସରୀରଂ;

କୁତସ୍ସ ଅଟ୍ଠୀୟକପିଣ୍ଡମେତି,

କଥଂ ନ୍ୱୟଂ ସଜ୍ଜତି ଗବ୍ଭରସ୍ମି”ନ୍ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

“ପଠମଂ କଲଲଂ ହୋତି, କଲଲା ହୋତି ଅବ୍ବୁଦଂ,

ଅବ୍ବୁଦା ଜାୟତେ ପେସି, ପେସି ନିବ୍ବତ୍ତତୀ ଘନୋ;

ଘନା ପସାଖା ଜାୟନ୍ତି, କେସା ଲୋମା ନଖାପିଚ;

ୟଞ୍ଚସ୍ସ ଭୁଞ୍ଜତୀ ମାତା, ଅନ୍ନଂ ପାନଞ୍ଚ ଭୋଜନଂ;

ତେନ ସୋ ତତ୍ଥ ୟାପେତି, ମାତୁକୁଚ୍ଛିଗତୋନରୋ”ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଆଳୱକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଯକ୍ଖସଂଯୁତ୍ତେ ଆଳଅୱକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଆଳଅୱିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଳଅୱକସ୍ସ ଯକ୍ଖସ୍ସ ଭୱନେ ଆଳଅୱକଂ ଯକ୍ଖଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଳଅୱକୋ ଭନ୍ତେ ଯକ୍ଖୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି–

କିଂ ସୂଧୱିତ୍ତଂ ପୁରିସସ୍ସ ସେଟ୍ଠଂ,

କିଂ ସୁ ସୁଚିଣ୍ଣଂ ସୁଖମାୱହାତି;

କିଂ ସୁ ହୱେ ସାଦୁତରଂ ରସାନଂ,

କଥଂ ଜୀୱିଂ ଜୀୱିତାମାହୁ ସେଟ୍ଠନ୍ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

ସଦ୍ଧୀଚ ୱିତ୍ତଂ ପୁରିସସ୍ସ ସେଟ୍ଠଂ,

ଧମ୍ମୋ ସୁଚିଣ୍ଣୋ ସୁଖମାୱହାତି;

ସଚ୍ଚଂ ହୱେ ସାଦୁତରଂ ରସାନଂ,

ପଞ୍ଞାଜୀୱିଂ ଜୀୱିତମାହୁ ସେଟ୍ଠନ୍ତି।

ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ନ ଖ୍ୱାହଂ ତଂ ଆୱୁସୋ ନିକ୍ଖମିସ୍ସାମି, ଯଂ ତେ କରଣୀଯଂ, ତଂ କରୋହି,

ପଞ୍ହଂ ତଂ ସମଣ ପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି, ସଚେ ମେ ନ ବ୍ଯାକରିସ୍ସସି, ଚିତ୍ତଂ ୱା ତେ ଖିପିସ୍ସାମି, ହଦଯଂ ୱା ତେ ଫାଲେସ୍ସାମି, ପାଦେସୁ ୱା ଗହେତ୍ୱା ପାରଗଙ୍ଗାଯ ଖିପିସ୍ସାମି–

କିଂ ସୂଖ ୱିତ୍ତଂ ପୁରିସସ୍ସ ସେଟ୍ଠଂ, କିଂ ସୁ ସୁଚିଣ୍ଣଂ ସୁଖମାୱହାତି;

କିଂ ସୁ ହୱେ ସାଦୁଭରଂ ରସାନଂ, କଥଂ ଜୀୱିଂ ଜୀୱିତମାହୁ ସେଟ୍ଠଂ–

ସଦ୍ଧୀଧ ୱିତ୍ତଂ ପୁରିସସ୍ସ ସେଟ୍ଠଂ, ଧମ୍ମୋ ସୁଚିଣ୍ଣୋ ସୁଖମାୱହାତି;

ସଚ୍ଚଂ ହୱେ ସାଦୁତରଂ ରସାନଂ, ପଞ୍ଞାଜୀୱିଂ ଜୀୱିତମାହୁ ସେଟ୍ଠଂ;

କଥଂସୁ ତରତି ଓଘଂ, କଥଂସୁ ତରତି ଅଣ୍ଣୱଂ;

କଥଂସୁ ଦୁକ୍ଖ ମଚ୍ଚେତି, କଥଂସୁ ପରିସୁଜ୍ଝତି।

ସଦ୍ଧାଯ ତରତି ଓଘଂ, ଅପ୍ପମାଦେନ ଅଣ୍ଣୱଂ;

ୱୀରିଯେନ ଦୁକ୍ଖ ମଚ୍ଚେତି, ପଞ୍ଞାଯ ପରିସୁଜ୍ଝତି–

କଥଂସୁ ଲଭତେ ପଞ୍ଞଂ, କଥଂସୁ ୱିନ୍ଦତେ ଧନଂ;

କଥଂସୁ କିତ୍ତିଂ ପପ୍ପୋତି, କଥଂ ମିତ୍ତାନି ଗନ୍ଥତି;

ଅସ୍ମା ଲୋକା ପରଂ ଲୋକଂ, କଥଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି–

ସଦ୍ଦହାନୋ ଅରହତଂ, ଧମ୍ମଂ ନିବ୍ବାନପତ୍ତିୟା;

ସୁସ୍ସୂସଂ ଲଭତେ ପଞ୍ଞଂ, ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ୱିଚକ୍ଖଣୋ;

ପତିରୂପକାରୀ ଧୁରଵା, ଉଟ୍ଠାତା ୱିନ୍ଦତେ ଧନଂ;

ସଚ୍ଚେନ କିତ୍ତିଂ ପପ୍ପୋତି, ଦଦଂ ମିତ୍ତାନି ଗନ୍ଥତି;

ଅସ୍ମା ଲୋକା ପରଂ ଲୋକଂ, ଏୱଂ ପେଚ୍ଚ ନ ସୋଚତି;

ଯସ୍ସେତେ ଚତୁରୋ ଧମ୍ମା, ସଦ୍ଧସ୍ସ ଘରମେସିନୋ;

ସଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମୋ ଧିତି ଚାଗୋ, ସ ୱେ ପେଚ୍ଚନ ସୋଚତି–

ସକ୍କସଂଯୁତ୍ତ

ୱତପଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସକ୍କସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ୱତପଦସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ସକ୍କସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ ଦେୱାନମିନ୍ଦସ୍ସ ପୁବ୍ବେ ମନୁସ୍ସଭୂତସ୍ସ ସତ୍ତ ୱତପଦାନି ସମତ୍ତାନି ସମାଦିନ୍ନାନି ଅହେସୁଂ, ଯେସଂ ସମାଦିନ୍ନତ୍ତା ସକ୍କୋ ସକ୍କତ୍ତଂ ଅଜ୍ଝଗାତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସକ୍କସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ ଦେୱାନମିନ୍ଦସ୍ସ ପୁବ୍ବେ ମନୁସ୍ସଭୂତସ୍ସ ଇମାନି ସତ୍ତ ୱତପଦାନି ସମତ୍ତାନି ସମାଦିନ୍ନାନି ଅହେସୁଂ।

ମାତାପେତ୍ତିଭରଂ ଜନ୍ତୁଂ, କୁଲେ ଜେଟ୍ଠାପଚାୟିନଂ;

ସଣ୍ହଂ ସଖିଲସମ୍ଭାସଂ, ପେସୁଣେୟ୍ୟପ୍ପହାୟିନଂ;

ମଚ୍ଛେରୱିନଯେ ଯୁତ୍ତଂ, ସଚ୍ଚଂ କୋଧାଭିଭୁଂ ନରଂ;

ତଂ ୱେ ଦେୱା ତାୱତିଂସା, ଆହୁ ''ସପ୍ପୁରିସୋ''ଇତି।

ଦଲିଦ୍ଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦଲିଦ୍ଦସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ। ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା। ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଭୂତପୁବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ ଇମସ୍ମିଂଯେୱ ରାଜଗହେ ମନୁସ୍ସଦଲିଦ୍ଦୋ ଅହୋସି ମନୁସ୍ସକପଣୋ ମନୁସ୍ସୱରାକୋ, ସୋ ତଥାଗତପ୍ପୱେଦିତେ ଧମ୍ମୱିନଯେ ସଦ୍ଧଂ ସମାଦିୟି, ସୀଲଂ, ସୁତଂ, ଚାଗଂ, ପଞ୍ଞଂ ସମାଦିୟୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଯସ୍ସ ସଦ୍ଧା ତଥାଗତେ, ଅଚଲା ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତା;

ସୀଲଞ୍ଚ ଯସ୍ସ କଲ୍ୟାଣଂ, ଅରିଯକନ୍ତଂ ପସଂସିତଂ।

ଯଜମାନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଯଜମାନସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସକ୍କଂ ଦେୱାନମିନ୍ଦଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ସକ୍କୋ ଭନ୍ତେ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଗାଥାଯ ଅଜ୍ଝଭାସି–

''ଯଜମାନାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପୁଞ୍ଞପେକ୍ଖାନ ପାଣିନଂ;

କରୋତଂ ଓପଧିକଂ ପୁଞ୍ଞଂ, କତ୍ଥ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲ''ନ୍ତି।

ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ–

''ଚତ୍ତାରୋ ଚ ପଟିପନ୍ନା, ଚତ୍ତାରୋଚ ଫଲେ ଠିତା;

ଏସ ସଙ୍ଘୋ ଉଜୁଭୂତୋ, ପଞ୍ଞାସୀଲସମାହିତୋ;

ଯଜମାନାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପୁଞ୍ଞପେକ୍ଖାନ ପାଣିନଂ;

କରୋତଂ ଓପଧିକଂ ପୁଞ୍ଞଂ, ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ''ନ୍ତି।

ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଯଜମାନାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପୁଞ୍ଞପେକ୍ଖାନ ପାଣିନଂ,

କରୋତଂ ଓପଧିତଂ ପୁଞ୍ଞଂ, କତ୍ଥ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ–

ଚତ୍ତାରୋ ଚ ପଟିପନ୍ନା, ଚତ୍ତାରୋ ଚ ଫଲେ ଠିତା;

ଏସ ସଙ୍ଘୋ ଉଜୁଭୂତୋ, ପଞ୍ଞାସୀଲସମାହିତୋ;

ଯଜମାନାନଂ ମନୁସ୍ସାନଂ, ପୁଞ୍ଞପେକ୍ଖାନ ପାଣିନଂ;

କରୋତଂ ଓପଧିକଂ ପୁଞ୍ଞଂ, ସଙ୍ଘେ ଦିନ୍ନଂ ମହପ୍ଫଲଂ–

ଗହଟ୍ଠୱନ୍ଦନାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଗହଟ୍ଠୱନ୍ଦନାସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଭୂତପୁବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସକ୍କୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦୋ ମାତଲିଂ ସଙ୍ଗାହକଂ ଆମନ୍ତେସୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ତଂ ନମସ୍ସନ୍ତି ତେୱିଜ୍ଜା, ସବ୍ବେ ଭୁମ୍ମାଚ ଖତ୍ତିଯା;

ଚତ୍ତାରୋ ଚ ମହାରାଜା, ତିଦସାଚ ଯସସ୍ସିନୋ;

ଅଥକୋ ନାମ ସୋ ଯକ୍ଖୋ, ଯଂ ତ୍ୱଂ ସକ୍କ ନମସ୍ସସି–

ଅହଞ୍ଚ ସୀଲସମ୍ପନ୍ନେ, ଚିରରତ୍ତସମାହିତେ;

ସମ୍ମାପଜ୍ଜିତେ ୱନ୍ଦେ, ବ୍ରହ୍ମଚରିଯପରାଯନେ।

ଯେ ଗହଟ୍ଠା ପୁଞ୍ଞକରା, ସୀଲୱନ୍ତୋ ଉପାସକା;

ଧମ୍ମେନ ଦାରଂ ପୋସେନ୍ତି, ତେ ନମସ୍ସାମି ମାତଲି।

ନିଦାନୱଗ୍ଗପାଠଇ

ନିଦାନସଂଯୁତ୍ତ

ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ନିଦାନୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ ତଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ପଞ୍ଚସତେ ଜନପଦୱାସିନୋ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ପଞ୍ଚସତା ଭନ୍ତେ ଜନପଦୱାସିନୋ ଭିକ୍ଖୂ ସଦ୍ଧେ ଉଗ୍ଘାଟିତଞ୍ଞୁନୋ ଧୁତଙ୍ଗଧରା ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯା ଯୁତ୍ତଯୋଗା ୱିପସ୍ସକା ସଣ୍ହଂ ସୁଖୁମଂ ସୁଞ୍ଞତଂ ପଚ୍ଚଯାକାରଧମ୍ମଦେସନଂ ପତ୍ଥଯମାନା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ପରିୱାରେତ୍ୱା ନିସୀଦିଂସୁ। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦଂ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦେସେସ୍ସାମି, ତଂ ସୁଣାଥ ସାଧୁକଂ ମନସି କରୋଥ, ଭାସିସ୍ସାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କତମୋ ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦୋ। ଅୱିଜ୍ଜାପଚ୍ଚଯା ଭିକ୍ଖୱେ ସଙ୍ଖାରା, ସଙ୍ଖାରପଚ୍ଚଯା ୱିଞ୍ଞାଣଂ (ପେଯ୍ୟାଲ) ଜାତିପଚ୍ଚଯା ଜରାମରଣଂ ସୋକପରିଦେୱଦୁକ୍ଖଦୋମନସ୍ସୁପାସା ସମ୍ଭୱନ୍ତି, ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ସମୁଦଯୋ ହୋତି। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି ଭିକ୍ଖୱେ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦୋ।

ଅୱିଜ୍ଜାଯ ତ୍ୱେୱ ଅସେସୱିରାଗନିରୋଧୋ ସଙ୍ଖାରନିରୋଧୋ (ପେଯ୍ୟାଲ) ଜାତିନିରୋଧା ଜରାମରଣଂ ସୋକପରିଦେୱଦୁକ୍ଖଦୋମନସ୍ସୁପାଯାସା ନିରୁଜ୍ଝନ୍ତି, ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ନିରୋଧୋ ହୋତି –

ୱିଭଙ୍ଗସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତଥାୱୁସୋ ଦୁତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ୱିଭଙ୍ଗସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ପଞ୍ଚସତେ ଜନପଦୱାସିନୋ ୱିପଞ୍ଚିତଞ୍ଞୁନୋ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ପଞ୍ଚସତା ଭନ୍ତେ ଜନପଦୱାସିକା ଭିକ୍ଖୂ ୱିପଞ୍ଚିତଞ୍ଞୁନୋ ଧୁତଙ୍ଗଧରା ଆରଦ୍ଧୱୀରିଯା ଯୁତ୍ତଯୋଗା ୱିସ୍ସକା ସଣ୍ହଂ ସୁଖୁମଂ ସୁଞ୍ଞତପଟିସଂଯୁତ୍ତଂ ପଚ୍ଚଯାକାରଧମ୍ମଦେସନଂ ପତ୍ଥଯମାନା ଭଗୱନ୍ତଂ ପରିୱାରେତ୍ୱା ନିସୀଦିଂସୁ। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ପଟିଚ୍ଚ ସମୁପ୍ପାଦଂ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦେଦେସ୍ସାମି ୱିଭଜିସ୍ସାମି, ତଂ ସୁଣାଥ ସାଧୁକଂ ମନସିକରୋଥ, ଭାସିସ୍ସାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପଞ୍ଚୱେରଭଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ପଞ୍ଚୱେରଭଯସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକଂ ଗହପତିଂ ଆରବ୍ଭ ''ଯତୋ ଖୋ ଗହପତି ଅରିଯସାୱକସ୍ସ ପଞ୍ଚ ଭଯାନି ୱେରାନି ୱୂପସନ୍ତାନି ହୋନ୍ତି, ଚତୂହି ଚ ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି, ଅରିଯୋ ଚସ୍ସ ଞାଯୋ ପଞ୍ଞାଯ ସୁଦିଟ୍ଠୋ ହୋତି ସୁପ୍ପଟିୱିଦ୍ଧୋ, ସୋ ଆକଙ୍ଖମାନୋ ଅତ୍ତନାୱ ଅତ୍ତାନଂ ବ୍ୟାକରେଯ୍ୟ ଖୀଣନିରଯୋମି ଖୀଣତିରଚ୍ଛାନଯୋନି ଖୀଣପେତ୍ତିୱିସଯୋ ଖୀଣାପାଯଦୁଗ୍ଗତିୱିନିପାତୋ, ସୋତାପନ୍ନୋହମସ୍ମି ଅୱିନିପାତଧମ୍ମୋ ନିଯତୋ ସମ୍ବୋଧିପରାଯନୋ''ତି ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅରିଯସାୱକସ୍ସ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭଯାନଂ ୱେରାନଂ ୱୂପସନ୍ତତା ପକାସିତା।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ''କତମାନି ପଞ୍ଚ ଭଯାନି ୱେରାନି ୱୂପସନ୍ତାନି ହୋନ୍ତି। ଯଂ ଗହପତି ପାଣାତିପାତୀ ପାଣାତିପାତପଚ୍ଚଯା ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମିକମ୍ପି ଭଯଂ ୱେରଂ ପସୱତି, ସମ୍ପରାଯିକମ୍ପି ଭଯଂ ୱେରଂ ପସୱତି, ଚେତସିକମ୍ପି ଦୁକ୍ଖଂ ଦୋମନସ୍ସଂ ପଟିସଂୱେଦଯତି। ପାଣାତିପାତା ଟିୱିରତସ୍ସ ଏୱଂ ତଂ ଭଯଂ ୱେରଂ

ୱୂପସନ୍ତଂ ହୋତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅରିଯସାୱକସ୍ସ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଭଯାନଂ ୱେରାନଂ ୱୂପସନ୍ତତା ପକାସିତା।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅରିଯସାୱକସ୍ସ ଚତୂହି ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତତା ପକାସିତା।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କତମେହି ଚତୂହି ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି। ଇଧ ଗହପତି ଅରିଯସାୱକୋ ବୁଦ୍ଧେ ଅୱେଚ୍ଚପ୍ପସାଦେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି ''ଇତିପିସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ୱିଜ୍ଜାଚରଣସମ୍ପନ୍ନୋ ସୁଗତୋ ଲୋକୱିଦୂ ଅନୁତ୍ତରୋପୁରିସଦମ୍ମସାରଥି ସତ୍ଥାଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅରିଯସାୱକସ୍ସ ଚତୂହି ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତତା ପକାସିତା।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅରିଯସାୱକେନ ଅରିଯସ୍ସ ଞାଯସ୍ସ ପଞ୍ଞାଯ ସୁଦିଟ୍ଠତା ସୁପ୍ପଟିୱିଦ୍ଧତା ପକାସିତା।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କତମୋ ଚସ୍ସ ଅରିଯୋ ଞାଯୋ ପଞ୍ଞାଯ ସୁଦିଟ୍ଠୋ ହୋତି ସୁପ୍ପଟିୱିଦ୍ଧୋ। ଇଧ ଗହପତି ଅରିଯସାୱକୋ ପଟିଚ୍ଚସମୁପ୍ପାଦଞ୍ଞେୱ ସାଧୁକଂ ଯୋନିସୋ ମନସି କରୋତି ''ଇତି ଇମସ୍ମିଂ ସତି ଇଦଂ ହୋତି, ଇମସ୍ମିଂ ଅସତି ଇଦଂ ନ ହୋତି, ଇମସ୍ସୁପ୍ପାଦା ଇଦଂ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ଇମସ୍ସ ନିରୋଧା ଇଦଂ ନିରୁଜ୍ଝତି, ଯଦିଦଂ ଅୱିଜ୍ଜାପଚ୍ଚଯା (ପେଯ୍ୟାଲ) ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ନିରୋଧୋ ହୋତୀ''ତି, ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ତତ୍ଥ ଅରିଯସାୱକେନ ଅରିଯସ୍ସ ଞାଯସ୍ସ ପଞ୍ଞାଯ ସୁଦିଟ୍ଠତା ସୁପ୍ପଟିୱିଦ୍ଧତା ପକାସିତା।

ଯତୋ ଖୋ ଗହପତି ଅରିଯସାୱକସ୍ସ ଇମାନି ପଞ୍ଚ ଭଯାନି ୱେରାନି ୱୂପସନ୍ତାନି ହୋନ୍ତି। ଇମେହି ଚତୂହି ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗେହି ସମନ୍ନାଗତୋ ହୋତି। ଅଯଞ୍ଚସ୍ସ ଅରିଯୋ ଞାଯୋ ପଞ୍ଞାଯ ସୁଦିଟ୍ଠୋ ହୋତି ସୁପ୍ପଟିୱିଦ୍ଧୋ–

ଦୁକ୍ଖସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦୁକ୍ଖସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ ସମୁଦଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଦେସେସ୍ସାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଦୁକ୍ଖସମୁଦଯୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କତମୋ ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ସମୁଦଯୋ। ଚକ୍ଖୁଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ରୂପେ ଚ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞାଣଂ, ତିଣ୍ଣଂ ସଙ୍ଗତି ଫସ୍ସୋ, ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ୱେଦନା, ୱେଦନାପଚ୍ଚଯା ତଣ୍ହା। ଅଯଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ସମୁଦଯୋ। ସୋତଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ସଦ୍ଦେ ଚ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ସୋତୱିଞ୍ଞାଣଂ…ପେ… ଘାନଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ଗନ୍ଧେ ଚ…ପେ… ଜିୱ୍ହଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ରସେ ଚ…ପେ… କାଯଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ଫୋଟ୍ଠବ୍ବେ ଚ…ପେ… ମନଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ଧମ୍ମେ ଚ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ମନୋୱିଞ୍ଞାଣଂ, ତିଣ୍ଣଂ ସଙ୍ଗତି ଫସ୍ସୋ, ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ୱେଦନା, ୱେଦନାପଚ୍ଚଯା ତଣ୍ହା। ଅଯଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ସମୁଦଯୋତି ଏୱଂଖୋ ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ସମୁଦଯୋ ପକାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କତମୋ ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମୋ। ଚକ୍ଖୁଞ୍ଚ ପଟିଚ୍ଚ ରୂପେ ଚ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞାଣଂ, ତିଣ୍ଣଂ ସଙ୍ଗତି ଫସ୍ସୋ, ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ୱେଦନା, ୱେଦନାପଚ୍ଚଯା ତଣ୍ହା, ତସ୍ସାଯେୱ ତଣ୍ହାଯ ଅସେସୱିରାଗନିରୋଧା ଉପାଦାନନିରୋଧୋ ଉପାଦାନନିରୋଧା ଭୱନିରୋଧୋ, ଭୱନିରୋଧା ଜାତିନିରୋଧୋ, ଜାତିନିରୋଧା ଜରାମରଣଂ ସୋକପରିଦେୱଦୁକ୍ଖଦୋମନସ୍ସୁପାଯାସା ନିରୁଜ୍ଝନ୍ତି। ଏୱମେତସ୍ସ କେୱଲସ୍ସ ଦୁକ୍ଖକ୍ଖନ୍ଧସ୍ସ ନିରୋଧୋ ହୋତୀତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମୋ ପକାସିତୋ।

ପୁତ୍ତମଂସୂପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ପୁତ୍ତମଂସୂପମସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଅଧୁନା ପବ୍ବଜିତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଭଗୱତୋ ଚ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁସଙ୍ଘସ୍ସ ଚ ମହାଲାଭସକ୍କାରୋ

ଉଦପାଦି, ଏକଚ୍ଚେ ଚ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ନୱା ଅଚିରପବ୍ବଜିତା କୁଲପୁତ୍ତା ଆହାରଂ ଅପଚ୍ଚୱେକ୍ଖିତ୍ୱା ପରିଭୁଞ୍ଜିଂସୁ। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଚତ୍ତାରୋମେ ଭିକ୍ଖୱେ ଆହାରା ଭୂତାନଂ ୱା ସତ୍ତାନଂ ଠିତିଯା ସମ୍ଭୱେସୀନଂ ୱା ଅନୁଗ୍ଗହାଯ। କତମେ ଚତ୍ତାରୋ କବଳୀକାରୋ ଆହାରୋ ଓଳାରିକୋ ୱା ସୁଖୁମୋ ୱା ଫସ୍ସୋ ଦୁତିଯୋ ମନୋସଞ୍ଚେତନା ତତିଯା ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଚତୁତ୍ଥ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ କବଳୀକାରସ୍ସ ଆହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ଭଗୱତା ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସେଯ୍ଯଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ଦ୍ୱେ ଜାଯମ୍ପତିକା ପରିତ୍ତଂ ସମ୍ବଲଂ ଆଦାଯ କନ୍ତାରମଗ୍ଗଂ ପଟିପଜ୍ଜେଯ୍ଯୁଂ। ତେସମସ୍ସ ଏକପୁତ୍ତକୋ ପିଯୋ ମନାପୋତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା କବଳୀକାରସ୍ସ ଆହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ପକାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଫସ୍ସାହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସେଯ୍ଯଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ଗାୱୀ ନିଚ୍ଚମ୍ମା କୁଟ୍ଟଂ ଚେ ନିସ୍ସାଯ ତିଟ୍ଠେଯ୍ଯ, ଯେ କୁଟ୍ଟନିସ୍ସିତା ପାଣା, ତେ ନଂ ଖାଦେଯ୍ଯୁଂ। ରୁକ୍ଖଂ ଚେ ନିସ୍ସାଯ ତିଟ୍ଠେଯ୍ଯ। ଉଦକଂ ଚେ ନିସ୍ସାଯ ତିଟ୍ଠେଯ୍ଯ। ଆକାସଂ ଚେ ନିସ୍ସାଯ ତିଟ୍ଠେଯ୍ଯ, ଯେ ଆକାସନିସ୍ସିତା ପାଣା, ତେ ନଂ ଖାଦେଯ୍ଯୁନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଫସ୍ସସ୍ସ ଆହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ୱିତ୍ଥାରେତ୍ୱା ପକାସିତୋ।

ଏୱମେୱ ଖ୍ୱାହଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଫସ୍ସାହାରୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବୋତି ୱଦାମି।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ମନୋସଞ୍ଚେତନାହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସେଯ୍ଯଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ଅଙ୍ଗାରକାସୁ ସାଧିକପୋରିସା ପୁଣ୍ଣା ଅଙ୍ଗାରାନଂ ୱୀତଚ୍ଚିକାନଂ ୱୀତଧୂମାନଂ। ଅଥ ପୁରିସୋ ଆଗଚ୍ଛେଯ୍ଯ ଜୀୱିତୁକାମୋ ଅମରିତୁକାମୋ ସୁଖ କାମୋ ଦୁକ୍ଖପ୍ପଟିକୂଲୋତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ମନୋସଞ୍ଚେତନାହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ପକାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ୱିଞ୍ଞାଣାହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସେଯ୍ଯଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ଚୋରଂ ଆଗୁଚାରିଂ ଗହେତ୍ୱା ରଞ୍ଞୋ ଦସ୍ସେଯ୍ଯୁଂ ''ଅଯଂ ତେ ଦେୱଚୋରୋ ଆଗୁଚାରୀ, ଇମସ୍ସ ଯଂ ଇଚ୍ଛସି, ତଂ ଦଣ୍ଡଂ ପଣେହୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ୱିଞ୍ଞାଣାହାରସ୍ସ ଦଟ୍ଠବ୍ବାକାରୋ ପକାସିତୋ।

ସୁସିମପରିବ୍ବାଜକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା...ପେ... ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସୁସିମପରିବ୍ବାଜକ ସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସୁସିମଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ସୁସିମୋ ଯାୱତକୋ ଭିକ୍ଖୂହି ସଦ୍ଧିଂ ଅହୋସି କଥାସଲ୍ଲାପୋ, ତଂ ସବ୍ବଂ ଭଗୱତୋ ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ପୁବ୍ବେ ଖୋ ସୁସିମ ଧମ୍ମଟ୍ଠିତିଞାଣଂ, ପଚ୍ଛା ନିବ୍ବାନେ ଞାଣ''ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମତୋ ସୁସିମତ୍ଥେରସ୍ସ ସମ୍ପତିଅରହତ୍ତପତ୍ତସ୍ସ ଅନୁଯୋଗୱସେନ ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଉତ୍ତରି ଧମ୍ମଦେସନଂ ୱିତ୍ଥାରେତ୍ୱା ଦେସେସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଜାତିପଚ୍ଚଯା ଜରାମରଣନ୍ତି ସୁସିମ ପସ୍ସସୀତି। ଏୱଂ ଭନ୍ତେ। ଭୱପଚ୍ଚଯା ଜାତୀତି ସୁସିମ ପସ୍ସସୀତି। ଏୱଂ ଭନ୍ତେତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ତତ୍ଥ ଆଯସ୍ମତୋ ସୁସିମସ୍ସ ସମ୍ପତିଅରହତ୍ତପତ୍ତସ୍ସ ଉତ୍ତରିପି ଅନୁଯୋଗୱସେନ ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ୱିତ୍ଥାରତୋ ଧମ୍ମଂ ଦେସେସି।

ତସ୍ସ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ଅଚ୍ଚଯଂ ଅଚ୍ଚଯତୋ ପଟିଗ୍ଗଣ୍ହାତୁ ଆଯତିଂସଂୱରାଯ–

ଅଭିସମଯସଂଯୁତ୍ତ

ନଖସିଖାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅଭିସମୟସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ନଖସିଖାସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କତମଂ ନୁ ଖୋ ବହୁତରଂ, ଯୋ ୱାୟଂ ମୟା ପରିତ୍ତୋ ନଖସିଖାୟଂ ପଂସୁଆରୋପିତୋ, ଅୟଂ ୱା ମହାପଥୱୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଧାତୁସଂଯୁତ୍ତ

ଚଙ୍କମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଧାତୁସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ଚଙ୍କମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଧାତୁସୋୱ ଭିକ୍ଖୱେ ସତ୍ତା ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତି, ହୀନାଧିମୁତ୍ତିକା ହୀନାଧିମୁତ୍ତିକେହି ସଦ୍ଧିଂ ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତି, କଲ୍ୟାଣାଧିମୁତ୍ତିକା କଲ୍ୟାଣାଧିମୁତ୍ତିକେହି ସଦ୍ଧିଂ ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅସ୍ସଦ୍ଧସଂସନ୍ଦନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅସ୍ସଦ୍ଧସଂସନ୍ଦନସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଧାତୁସୋୱ ଭିକ୍ଖୱେ ସତ୍ତା ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତି, ଅସ୍ସଦ୍ଧା ଅସ୍ସଦ୍ଧେହି ସଦ୍ଧିଂ ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତି, ଅହିରିକା ଅହିରିକେହି ସଦ୍ଧିଂ ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତି, ଅନୋତ୍ତପ୍ପିନୋ। ଅପ୍ପସ୍ସୁତା। କୁସୀତା। ମୁଟ୍ଠସ୍ସତିନୋ। ଦୁପ୍ପଞ୍ଞା ଦୁପ୍ପଞ୍ଞେହି ସଦ୍ଧିଂ ସଂସନ୍ଦନ୍ତି ସମେନ୍ତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅନମତଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତ

ପଥୱୀସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅନମତଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ଦୁତିୟଂ ସଂଗୀତଂ ପଥୱୀସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଅନମତଗ୍ଗୋୟଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂସାରୋ, ପୁବ୍ବା କୋଟି ନ ପଞ୍ଞାୟତି ଅୱିଜ୍ଜାନୀୱରଣାନଂ ସତ୍ତାନଂ ତଣ୍ହାସଂଯୋଜନାନଂ ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ। ସେୟ୍ୟଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ପୁରିସୋ ଇମଂ ମହାପଥୱିଂ କୋଲଟ୍ଠିମତ୍ତଂ କୋଲଟ୍ଠିମତ୍ତଂ ମତ୍ତିକାଗୁଳିକଂ କରିତ୍ୱା ନିକ୍ଖିପେୟ୍ୟ 'ଅୟଂ ମେ ପିତା, ତସ୍ସ ମେ ପିତୁ ଅୟଂ ପିତା'ତି। ଅପରିୟାଦିନ୍ନାୱ ଭିକ୍ଖୱେ ତସ୍ସ ପୁରିସସ୍ସ ପିତୁପିତରୋ ଅସ୍ସୁ। ଅଥାୟଂ ମହାପଥୱୀ ପରିକ୍ଖୟଂ ପରିୟାଦାନଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟ। ତଂ କିସ୍ସହେତୁ, ଅନମତଗ୍ଗୋୟଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂସାରୋ, ପୁବ୍ବା କୋଟି ନ ପଞ୍ଞାୟତି ଅୱିଜ୍ଜାନୀୱରଣାନଂ ସତ୍ତାନଂ ତଣ୍ହା ସଂଯୋଜନାନଂ ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ'' ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଏୱଂ ଦୀଘରତ୍ତଂ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୁକ୍ଖଂ ପଚ୍ଚନୁଭୂତଂ ତିବ୍ବଂ ପଚ୍ଚନୁଭୂତଂ ବ୍ୟସନଂ ପଚ୍ଚନୁଭୂତଂ କଟସୀ ୱଡ୍ଢିତା।

ଅଲମେୱ ସବ୍ବସଙ୍ଖାରେସୁ ନିବ୍ବିନ୍ଦିତୁଂ,

ଅଲଂ ୱିରଜ୍ଜିତୁଂ, ଅଲଂ ୱିମୁଚ୍ଚିତୁଂ,

ଅସ୍ସୁସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ତତିୟଂ ସଂଗୀତଂ ଅସ୍ସୁସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେଯେୱ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କତମଂ ନୁ ଖୋ ବହୁତରଂ, ଯଂ ୱା ୱୋ ଇମିନା ଦୀଘେନ ଅଦ୍ଧୁନା ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ ଅମନାପସମ୍ପୟୋଗା ମନାପୱିପ୍ପୟୋଗା କନ୍ଦନ୍ତାନଂ ରୋଦନ୍ତାନଂ ଅସ୍ସୁ ପସ୍ସନ୍ନଂ ପଗ୍ଘରିତଂ, ଯଂ ୱା ଚତୂସୁ ମହାସମୁଦ୍ଦେସୁ ଉଦକ''ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସାସପସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ଛଟ୍ଠଂ ସଂଗୀତଂ ସାସପସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''କୀୱଦୀଘୋ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ କପ୍ପୋ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଦୀଘୋ ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ କପ୍ପୋ, ସୋ ନ ସୁକରୋ ସଙ୍ଖାତୁଂ ଏତ୍ତକାନି ୱସ୍ସାନି ଇତିୱା, (ପେୟ୍ୟାଲ) ଏତ୍ତକାନି ୱସ୍ସସତସହସ୍ସାନି ଇତିୱାତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଗଙ୍ଗାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଅନମତଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ଗଙ୍ଗାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''କୀୱ-

ବହୁକା ନୁ ଖୋ ଭୋ ଗୋତମ କପ୍ପା ଅବ୍ଭତୀତା ଅତିକ୍କନ୍ତା''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ବହୁକା ଖୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ କପ୍ପା ଅବ୍ଭତୀତା ଅତିକ୍କନ୍ତା, ତେ ନ ସୁକରା ସଙ୍ଖାତୁଂ 'ଏତ୍ତକା କପ୍ପା' ଇତି ୱା 'ଏତ୍ତକାନି କପ୍ପସତାନି' ଇତି ୱା 'ଏତ୍ତକାନି କପ୍ପସହସ୍ସାନି' ଇତିୱା 'ଏତ୍ତକାନି କପ୍ପସତସହସ୍ସାନି' ଇତି ୱା''ତି ଏୱ ମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଗ୍ଗଲସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ପୁଗ୍ଗଲସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଅନମତଗ୍ଗୋୟଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂସାରୋ, ପୁବ୍ବାକୋଟି ନ ପଞ୍ଞାୟତି ଅୱିଜ୍ଜା ନୀୱରଣାନଂ ସତ୍ତାନଂ ତଣ୍ହାସଂୟୋଜନାନଂ ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ। ଏକପୁଗ୍ଗଲସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ କପ୍ପଂ ସନ୍ଧାୱତୋ ସଂସରତୋ ସିୟା ଏୱଂ ମହା ଅଟ୍ଠିକଙ୍କଲୋ ଅଟ୍ଠିପୁଞ୍ଜୋ ଅଟ୍ଠିରାସି, ଯଥା ଯଂ ୱେପୁଲ୍ଲୋ ପବ୍ବତୋ। ସଚେ ସଂହାରକୋ ଅସ୍ସ, ସମ୍ଭତଞ୍ଚ ନ ୱିନସ୍ସେୟ୍ୟା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଦୁଗ୍ଗତସୁତ୍ତ, ସୁଖିତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ଦୁଗ୍ଗତସୁତ୍ତଞ୍ଚ ସୁଖିତସୁତ୍ତଞ୍ଚ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଅନମତଗ୍ଗୋୟଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂସାରୋ, ପୁବ୍ବା କୋଟି ନ ପଞ୍ଞାୟତି ଅୱିଜ୍ଜାନୀୱରଣାନଂ ସତ୍ତାନଂ ତଣ୍ହାସଂୟୋଜନାନଂ ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ। ଯଂ ଭିକ୍ଖୱେ ପସ୍ସେୟ୍ୟାଥ ଦୁଗ୍ଗତଂ ଦୁରୂପେତଂ, ନିଟ୍ଠମେତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ 'ଅମ୍ହେହିପି ଏୱରୂପଂ ପଚ୍ଚନୁଭୂତଂ ଇମିନା ଦୀଘେନ ଅଦ୍ଧୁନା'ତି, ଯଂ ଭିକ୍ଖୱେ ପସ୍ସେୟ୍ୟାଥ ସୁଖିତଂ ସୁସଜ୍ଜିତଂ,

ନିଟ୍ଠମେତ୍ଥ ଗନ୍ତବ୍ବଂ, ''ଅମ୍ହେହିପି ପଚ୍ଚନୁଭୂତଂ ଇମିନା ଦୀଘେନ ଅଦ୍ଧୁନା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ତିଂସମତ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତିଂସମତ୍ତସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ତିଂସମତ୍ତେ ପାୱେୟ୍ୟକେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଅନମତଗ୍ଗୋୟଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂସାରୋ, ପୁବ୍ବାକୋଟି ନ ପଞ୍ଞାୟତି

ଅୱିଜ୍ଜାନୀୱରଣାନଂ ସତ୍ତାନଂ ତଣ୍ହାସଂଯୋଜନାନଂ ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ। ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କତମଂ ନୁ ଖୋ ବହୁତରଂ, ଯଂ ୱା ୱୋ ଇମିନା ଦୀଘେନ ଅଦ୍ଧୁନା ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ ସୀସଚ୍ଛିନ୍ନାନଂ ଲୋହିତଂ ପସ୍ସନ୍ନଂ ପଗ୍ଘରିତଂ, ଯଂ ୱା ଚତୂସୁ ମହାସମୁଦ୍ଦେସୁ ଉଦକ''ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭୱଗତା ଭାସିତଂ।

ମାତୁସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ମାତୁସୁତ୍ତାଦୀନି ପନାୱୁସୋ ଛସୁତ୍ତାନି ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଅନମତଗ୍ଗୋଯଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂସାରୋ, ପୁବ୍ବା କୋଟି ନ ପଞ୍ଞାଯତି ଅୱିଜ୍ଜାନୀୱରଣାନଂ ସତ୍ତାନଂ ତଣ୍ହାସଂଯୋଜନାନଂ ସନ୍ଧାୱତଂ ସଂସରତଂ। ନ ସୋ ଭିକ୍ଖୱେ ସତ୍ତୋ ସୁଲଭରୂପୋ, ଯୋ ନ ମାତାଭୂତପୁବ୍ବୋ ଇମିନା ଦୀଘେନ ଅଦ୍ଧୁନା। ଯୋ ନ ପିତାଭୂତପୁବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ଭାତାଭୂତପୁବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ଭଗିନିଭୂତପୁବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ପୁତ୍ତଭୂତପୁବ୍ବୋ। ଯୋ ନ ଧୀତାଭୂତପୁବ୍ବୋ ଇମିନା ଦୀଘେନ ଅଦ୍ଧୁନା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କସ୍ସପସଂଯୁତ୍ତ

ଚନ୍ଦୂପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – କସ୍ସପସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ଚନ୍ଦୂପମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଚନ୍ଦୂପମା ଭିକ୍ଖୱେ କୁଲାନି ଉପସଙ୍କମଥ ଅପକସ୍ସେୱ କାଯଂ ଅପକସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ନିଚ୍ଚନୱକା କୁଲେସୁ ଅପ୍ପଗବ୍ଭା। ସେଯ୍ୟଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ପୁରିସୋ ଜରୁଦପାନଂ ୱା ଓଲୋକେଯ୍ୟ ପବ୍ବତୱିସମଂ ୱା ନଦୀୱିଦୁଗ୍ଗଂ ୱା ଅପକସ୍ସେୱ କାଯଂ ଅପକସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ। ଏୱମେୱ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଚନ୍ଦୂପମା କୁଲାନି ଉପସଙ୍କମଥ ଅପକସ୍ସେୱ କାଯଂ ଅପକସ୍ସ ଚିତ୍ତଂ ନିଚ୍ଚନୱକା କୁଲେସୁ ଅପ୍ପଗବ୍ଭା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କଥଂ ରୂପୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅରହତି କୁଲାନି ଉପସଙ୍କମିତୁଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ପରିସୁଦ୍ଧାପରିସୁଦ୍ଧ ଧମ୍ମଦେସନଂ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଓୱାଦୋ ଦିନ୍ନୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କଥଂ ରୂପସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଅପରିସୁଦ୍ଧା ଧମ୍ମଦେସନା ହୋତି, କଥଂ ରୂପସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ପରିସୁଦ୍ଧା ଧମ୍ମଦେସନା ହୋତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ପରିସୁଦ୍ଧାପରିସୁଦ୍ଧଧମ୍ମଦେସନା ୱିତ୍ଥାରତୋ ଦସ୍ସେତ୍ୱା ''କସ୍ସପେନ ୱା ହି ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଓୱଦିସ୍ସାମି ଯୋ ୱା ପନସ୍ସ କସ୍ସପସଦିସୋ, ଓୱଦିତେହି ଚ ପନ ୱୋ ତଥତ୍ତାଯ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତୋ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଓୱାଦୋ ଦିନ୍ନୋ।

ଯୋ ହି କୋଚି ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂଚିତ୍ତୋ ପରେସଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି ''ଅହୋ ୱତ ମେ ଧମ୍ମଂ ସୁଣେଯ୍ୟୁଂ, ସୁତ୍ୱା ଚ ପନ ଧମ୍ମଂ ପସୀଦେଯ୍ୟୁଂ, ପସନ୍ନା ଚ ମେ ପସନ୍ନାକାରଂ କରେଯ୍ୟୁଂ–

ସ୍ୱାକ୍ଖାତୋ ଭଗୱତା ଧମ୍ମୋ ସନ୍ଦିଟ୍ଠିକୋ ଅକାଲିକୋ ଏହିପସ୍ସିକୋ ଓପନେଯ୍ୟିକୋ ପଚ୍ଚତ୍ତଂ ୱେଦିତବ୍ବୋ ୱିଞ୍ଞୂହି–

କସ୍ସପେନ ୱା ହି ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଓୱଦିସ୍ସାମି ଯୋ ୱା ପନସ୍ସ କସ୍ସପସଦିସୋ, ଓୱଦିତେହି ଚ ପନ ୱୋ ତଥତ୍ତାଯ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ–

କୁଲୂପକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା...ପେ... ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ କସ୍ସପସଂଯୁତ୍ତେ ଚତୁତ୍ଥଂ କୁଲୂପକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କଥଂ ରୂପୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅରହତି କୁଲୂପକୋ ହୋତୁଂ, କଥଂ ରୂପୋ ଭିକ୍ଖୁ ନ ଅରହତି କୁଲୂପକୋ ହୋତୁ''ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କସ୍ସପେନ ୱା ହି ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଓୱଦିସ୍ସାମି ଯୋ ୱା ପନସ୍ସ କସ୍ସପସଦିସୋ, ଓୱଦିତେହି ଚ ପନ ୱୋ ତଥତ୍ତାଯ ପଟିପଜ୍ଜିତବ୍ବଂ।

ଦୁତିଯ ଓୱାଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତନ୍ତ୍ୱୋୱୁସୋ ଭଗୱତା ଦୁତିଯ ଓୱାଦସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କେନ ସଦ୍ଧିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ମହାକସ୍ସପେନ ସଦ୍ଧିଂ ''ଓୱଦ କସ୍ସପ ଭିକ୍ଖୂ, କରୋହି କସ୍ସପ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ, ଅହଂ ୱା କସ୍ସପ ଭିକ୍ଖୂ ଓୱଦେଯ୍ୟଂ ତ୍ୱଂ ୱା, ଅହଂ ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ କରେଯ୍ୟଂ ତ୍ୱଂ ୱା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଯସ୍ସ କସ୍ସଚି ଭନ୍ତେ ସଦ୍ଧା ନତ୍ଥି କୁସଲେସୁ ଧମ୍ମେସୁ, ହିରୀ ନତ୍ଥି। ଓତ୍ତପ୍ପଂ ନତ୍ଥି। ୱୀରିଯଂ ନତ୍ଥି। ପଞ୍ଞା ନତ୍ଥି କୁସଲେସୁ ଧମ୍ମେସୁ।

ତତିଯ ଓୱାଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତନ୍ତ୍ୱୋୱୁସୋ ଭଗୱତା ତତିଯଓୱାଦସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କେନ ସଦ୍ଧିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତାଯେୱ ମହାକସ୍ସପେନ ସଦ୍ଧିଂ ''ଓୱଦ କସ୍ସପ ଭିକ୍ଖୂ। କରୋହି କସ୍ସପ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ, ଅହଂ ୱା କସ୍ସପ ଭିକ୍ଖୂ ଓୱଦେଯ୍ୟଂ ତ୍ୱଂ ୱା। ଅହଂ ୱା ଭିକ୍ଖୂନଂ ଧମ୍ମଂ କଥଂ କରେଯ୍ୟଂ ତ୍ୱଂ ୱା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଦୁବ୍ବଚା ଖୋ ଭନ୍ତେ ଏତରହି ଭିକ୍ଖୂ ଦୋୱଚସ୍ସକରଣେହି ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତା ଅକ୍ଖମା ଅପ୍ପଦକ୍ଖିଣଗ୍ଗାହିନୋ ଅନୁସାସନିଂ–

ସଦ୍ଧମ୍ମପ୍ପତିରୂପକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତନ୍ତ୍ୱୋୱୁସୋ ଭଗୱତା ପରିଯୋସାନଂ ସଦ୍ଧମ୍ମପ୍ପତିରୂପକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂଯେୱ ମହାକସ୍ସପଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ମହାକସ୍ସପୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦେୱୋଚ ''କୋ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନ ପୁବ୍ବେ ଅପ୍ପତରାନି ଚେୱ ସିକ୍ଖାପଦାନି ଅହେସୁଂ, ବହୁତରା ଚ ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞାଯ ସଣ୍ଠହିଂସୁ। କୋ ପନ ଭନ୍ତେ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନେତରହି ବହୁତରାନି ଚେୱ ସକ୍ଖାପଦାନି ଅପ୍ପତରା ଚ ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞାଯ ସଣ୍ଠହନ୍ତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଏୱଞ୍ଚେତଂ କସ୍ସପ ହୋତି ସତ୍ତେସୁ ହାଯମାନେସୁ ସଦ୍ଧମ୍ମେ ଅନ୍ତରଧାଯମାନେ ବହୁତରାନିଚେୱ ସିକ୍ଖାପଦାନି ହୋନ୍ତି, ଅପ୍ପତରାଚ ଭିକ୍ଖୂ ଅଞ୍ଞାଯ ସଣ୍ଠହନ୍ତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଲାଭସକ୍କାରସଂଯୁତ୍ତ

ମୀଳ୍ହକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ...ପେ... ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଲାଭସକ୍କାରଂଯୁତ୍ତେ ପଞ୍ଚମଂ ସଂଗୀତଂ ମୀଳ୍ହକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଦାରୁଣୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ ଫରୁସୋ ଅନ୍ତରାଯିକୋ ଅନୁତ୍ତରସ୍ସ ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ। ସେଯ୍ୟଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ମୀଳ୍ହକା ଗୂଥାଦୀ ଗୂଥପୂରା ପୁଣ୍ଣା ଗୂଥସ୍ସ, ପୁରତୋ ଚସ୍ସ ମହାଗୂଥପୁଞ୍ଜୋ, ସା ତେନ ଅଞ୍ଞା ମୀଳ୍ହକା ଅତିମଞ୍ଞେଯ୍ୟ ''ଅହମ୍ହି ଗୂଥାଦୀ ଗୂଥପୂରା ପୁଣ୍ଣା ଗୂଥସ୍ସ, ପୁରତୋ ଚ ମ୍ୟାଯଂ ମହାଗୂଥପୁଞ୍ଜୋ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ତଂ ହି ତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ ମୋଘପୁରିସସ୍ସ ହୋତି ଦୀଘରତ୍ତଂ ଅହିତାଯ ଦୁକ୍ଖାଯ।

ଏୱଂ ଦାରୁଣୋ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ।

ତସ୍ମାତିହ ଭିକ୍ଖୱେ ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ, ''ଉପ୍ପନ୍ନଂ ଲାଭସକ୍କାରସି ଲୋକଂ ପଜହିସ୍ସାମ, ନ ଚ ନୋ ଉପ୍ପନ୍ନୋ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ ଚିତ୍ତଂ ପରିଯାଦାଯ

ଠସ୍ସଭୀ’’ତି, ଏୱଞ୍ଚ୍ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ।

ଏକପୁତ୍ତକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥୋ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକେହି ସଂଗୀତଂ ଏକପୁତ୍ତକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଦାରୁଣୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ କଟୁକୋ ଫରୁସୋ ଅନ୍ତରାଯିକୋ ଅନୁତ୍ତରସ୍ସ ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ, ସଦ୍ଧା ଭିକ୍ଖୱେ ଉପାସିକା ଏକପୁତ୍ତକଂ ପିଯଂ ମନାପଂ ଏୱଂ ସମ୍ମାଆଯାଚମାନା ଆଯାଚେଯ୍ୟ ତାଦିସୋ ତାତ ଭୱାହି, ଯାଦିସୋ ଚିତ୍ତୋ ଚ ଗହପତି ହତ୍ଥକୋ ଚ ଆଳୱକୋ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଏସା ଭିକ୍ଖୱେ ତୁଲା ଏତଂ ପମାଣଂ ମମ ସାୱକାନଂ ଉପାସକାନଂ ଯଦିଦଂ ଚିତ୍ତୋ ଚ ଗହପତି ହତ୍ଥକୋ ଚ ଆଳୱକୋ।

ସଚେ ଖୋ ତ୍ୱଂ ତାତ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜସି, ତାଦିସୋ ତାତ ଭୱାହି, ଯାଦିସା ସାରିପୁତ୍ତମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନା।

ମା ଚ ଖୋ ତ୍ୱଂ ତାତ ସେଖଂ ଅପ୍ପତ୍ତମାନସଂ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ ଅନୁପାପୁଣାତୁ–

ଏୱଂ ଦାରୁଣୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ କଟୁକୋ ଫରୁସୋ ଅନ୍ତରାଯିକୋ ଅନୁତ୍ତରସ୍ସ ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ।

ଏକଧୀତୁସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାଯକେହି ସଂଗୀତଂ ଏକଧୀତୁସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଦାରୁଣୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଲାଭସକ୍କାରସିଲୋକୋ କଟୁକୋ ଫରୁସୋ ଅନ୍ତରାଯିକୋ ଅନୁତ୍ତରସ୍ସ ଯୋଗକ୍ଖେମସ୍ସ ଅଧିଗମାଯ। ସଦ୍ଧା ଭିକ୍ଖୱେ ଉପାସିକା ଏକଂ ଧୀତରଂ ପିଯଂ ମନାପଂ ଏୱଂ ସମ୍ମା ଆଯାଚମାନା ଆଯାଚେଯ୍ୟ ‘ତାଦିସା ଅଯ୍ୟେ ଭୱାହି, ଯାଦିସା ଖୁଜ୍ଜୁତ୍ତରା ଚ ଉପାସିକା ୱେଳୁକଣ୍ଡକିଯା ଚ ନନ୍ଦମାତା’ତି। ଏସା ଭିକ୍ଖୱେ ତୁଲା ଏତଂ ପମାଣଂ ମମ ସାୱିକାନଂ ଉପାସିକାନଂ, ଯଦିଦଂ ଖୁଜ୍ଜୁତ୍ତରା ଚ ଉପାସିକା ୱେଳୁକଣ୍ଡକିଯା ଚ ନନ୍ଦମାତା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସଚେ ଖୋ ତ୍ୱଂ ଅଯ୍ୟେ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜସି, ଭାଦିସା ଅଯ୍ୟେ ଭୱାହି, ଯାଦିସା ଖେମା ଚ ଭିକ୍ଖୁନୀ ଉପ୍ପଲୱଣ୍ଣା ଚ–

ତସ୍ମାତିହ ଭିକ୍ଖୱେ ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ।

ରାହୁଲସଂଯୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ରାହୁଲସଂଯୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ରାହୁଲଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ରାହୁଲୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ସାଧୁ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ସଂଖିତ୍ତେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁ, ଯମହଂ ଭଗୱତୋ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଏକୋ ୱୂପକଟ୍ଠୋ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଆତାପୀ ପହିତତ୍ତୋ ୱିହରେଯ୍ୟ’’ନ୍ତି, ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ରାହୁଲ, ଚକ୍ଖୁନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱାତି। ଅନିଚ୍ଚଂ ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ, ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି। ଦୁକ୍ଖଂ ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ ‘ଏତଂ ମମ, ଏସୋ ହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତା’ତି। ନୋ ହେତଂ ଭନ୍ତେ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଲକ୍ଖଣସଂଯୁତ୍ତ

ଅଟ୍ଠିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଲକ୍ଖଣସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକତ୍ଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଅଟ୍ଠିସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଲକ୍ଖଣଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଲକ୍ଖଣୋ ଭଗୱତା ସମ୍ମୁଖେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଇଧାୟସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟା ପବ୍ବତା ଓରୋହନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ପଦେସେ ସିତଂ ପାତ୍ୱାକାସି, କୋ ନୁ ଖୋ ଆୱୁସୋ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନ ହେତୁ, କୋ ପଚ୍ଚୟୋ ସିତସ୍ସ ପାତୁକମ୍ମାୟା’’ତି। ଆୟସ୍ମା ଚ ଭନ୍ତେ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ‘‘ଇଧାହଂ ଆୱୁସୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟା ପବ୍ବତା ଓରୋହନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସଂ ଅଟ୍ଠିକସଙ୍ଖଲିକଂ ୱେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଚକ୍ଖୁଭୂତା ୱତ ଭିକ୍ଖୱେ ସାୱକା ୱିହରନ୍ତି, ଞାଣଭୂତା ୱତ ଭିକ୍ଖୱେ ସାୱକା ୱିହରନ୍ତି, ଯତ୍ରହି ନାମ ସାୱକୋ ଏୱରୂପଂ ଞସ୍ସତି ୱା ଦକ୍ଖତି ୱା ସକ୍ଖିଂ ୱା କରିସ୍ସତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅଚ୍ଛରିୟଂ ୱତ ଭୋ, ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ;

ଏୱରୂପୋପି ନାମ ସତ୍ତୋ ଭୱିସ୍ସତି।

ପିଣ୍ଡସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଜାନତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଲକ୍ଖଣସଂଯୁତ୍ତେ ତତିୟଂ ସଂଗୀତଂ ପିଣ୍ଡସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଲକ୍ଖଣଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଲକ୍ଖଣୋ ଭଗ୍ଗୱତୋ ସମ୍ମୁଖେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଇଧାୟସ୍ମା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟା ପବ୍ବତା ଓରୋହନ୍ତୋ ଅଞ୍ଞତରସ୍ମିଂ ପଦେସେ ସିତଂ ପାତ୍ୱାକାସି , କୋ ନୁଖୋ ଆୱୁସୋ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନହେତୁ, କୋ ପଚ୍ଚୟୋ ସିତସ୍ସ ପାତୁକମ୍ମାୟା’’ତି। ଆୟସ୍ମା ଚ ଭନ୍ତେ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ‘‘ଇଧାହଂ ଆୱୁସୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟା ପବ୍ବତା ଓରୋହନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସଂ ମଂସପିଣ୍ଡଂ ୱେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ, ତମେନଂ ଗିଜ୍ଝାପି କାକାପି କୁଲଲାପି ଅନୁପତିତ୍ୱା ଅନୁପତିତ୍ୱା ୱିତଚ୍ଛେନ୍ତି ୱିରାଜେନ୍ତି। ସା ସୁଦଂ ଅଟ୍ଟସ୍ସରଂ କରୋତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଚକ୍ଖୁଭୂତା ୱତ ଭିକ୍ଖୱେ ସାୱକା ୱିହରନ୍ତି, ଞାଣଭୂତା ୱତ ଭିକ୍ଖୱେ ସାୱକା ୱିହରନ୍ତି, ଯତ୍ରହି ନାମ ସାୱକୋ ଏୱରୂପଂ ଞସ୍ସତି ୱା ଦକ୍ଖତି ୱା ସକ୍ଖିଂ ୱା କରିସ୍ସତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅସିଲୋମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକେହି ମହାଥେରେହି ସଂଗୀତଂ ଅସିଲୋମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଲକ୍ଖଣଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଲକ୍ଖଣୋ ଭଗୱତୋ ସମ୍ମୁଖେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କୋ ନୁ ଖୋ ଆୱୁସୋ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନ ହେତୁ, କୋ ପଚ୍ଚୟୋ ସିତସ୍ସ ପାତୁକମ୍ମାୟା’’ତି। ଆୟସ୍ମା ଚ ଭନ୍ତେ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନତ୍ଥେରୋ ‘‘ଇଧାହଂ ଆୱୁସୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟା ପବ୍ବତା ଓରୋହନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସଂ ଅସିଲୋମଂ ୱେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଚକ୍ଖୁଭୂତା ୱତ ଭିକ୍ଖୱେ ସାୱକା ୱିହରନ୍ତି, ଞାଣଭୂତା ୱତ ଭିକ୍ଖୱେ ସାୱକା ୱିହରନ୍ତି। (ପେୟ୍ୟାଲ) ଏସୋ ଭିକ୍ଖୱେ ସତ୍ତୋ ଇମସ୍ମିଂଯେୱ ରାଜଗହେ ସୂକରିକୋ ଅହୋସୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୂଚିଲୋମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସଂଗୀତଂ ସୂଚିଲୋମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତତ୍ଥେଓ ଭନ୍ତେ ରାଜଗହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଲକ୍ଖଣଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଲକ୍ଖଣୋ ଭଗଓତୋ ସମ୍ମୁଖେ ତଥେଓ ଅଓୋଚ।

ଆଯସ୍ମା ଚ ଭନ୍ତେ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ତଥେଓ ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଚକ୍ଖୁଭୂତା ଓତ ଭିକ୍ଖଓେ ସାଓକା ଓିହରନ୍ତି, ଞାଣଭୂତା ଓତ ଭିକ୍ଖଓେ ସାଓକା ଓିହରନ୍ତି, (ପେଯ୍ୟାଲ) ଏସୋ ଭିକ୍ଖଓେ ସତ୍ତୋ ଇମସ୍ମିଂଯେଓ ରାଜଗହେ ସୂତୋ ଅହୋସୀ''ତି ଏଓମାଦିନା ଭଗଓତା ଭାସିତା।

ପାପଭିକ୍ଖୁସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଓ ଆଓୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସଂଗୀତାନି ପାପଭିକ୍ଖୁସୁତ୍ତାଦୀନି ପଞ୍ଚସୁତ୍ତାନି ଭଗଓତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତାନି।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ଲକ୍ଖଣଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଞ୍ଚ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତାନି। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଲକ୍ଖଣୋ ଭଗଓତୋ ସମ୍ମୁଖେ ପୁବ୍ବେ ଓୁତ୍ତନଯେନେଓ ଆରୋଚେସି। ଆଯସ୍ମା ଚ ଭନ୍ତେ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ''ଇଧାହଂ ଆଓୁସୋ ଗିଜ୍ଝକୂଟା ପବ୍ବତା ଓରୋହନ୍ତୋ ଅଦ୍ଦସଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଓେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ। ଅଦ୍ଦସଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଓେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ। ଅଦ୍ଦସଂ ସିକ୍ଖମାନଂ ଓେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ। ଅଦ୍ଦସଂ ସାମଣେରଂ ଓେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତଂ। ଅଦ୍ଦସଂ ସାମଣେରିଂ ଓେହାସଂ ଗଚ୍ଛନ୍ତିଂ। ତସ୍ସା ସଙ୍ଘାଟିପି ଆଦିତ୍ତା ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତା ସଜୋତିଭୂତା, ପତ୍ତୋପି ଆଦିତ୍ତୋ ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତୋ ସଜୋତିଭୂତୋ, କାଯବନ୍ଧନମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତଂ ସଜୋତିଭୂତଂ , କାଯୋପି ଆଦିତ୍ତୋ ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତୋ ସଜୋତିଭୂତୋ, ସା ସୁଦଂ ଅଟ୍ଟସ୍ସରଂ କରୋତୀ''ତି ଏଓମାଦିନା ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଚକ୍ଖୁଭୂତା ଓତ ଭିକ୍ଖଓେ ସାଓକା ଓିହରନ୍ତି ଞାଣଭୂତା ଓତ ଭିକ୍ଖଓେ ସାଓକା ଓିହରନ୍ତି। (ପେଯ୍ୟାଲ)। ଏସୋ ଭିକ୍ଖଓେ ଭିକ୍ଖୁ କସ୍ସପସ୍ସସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାଓଚନେ ପାପଭିକ୍ଖୁ ଅହୋସି। ଏସା ଭିକ୍ଖଓେ ଭିକ୍ଖୁନୀ କସ୍ସପସ୍ସ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାଓଚନେ ପାପଭିକ୍ଖୁନୀ ଅହୋସି। ଏସା ଭିକ୍ଖଓେ ସିକ୍ଖମାନା କସ୍ସପସ୍ସ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାଓଚନେ ପାପସିକ୍ଖମାନା ଅହୋସି। ଏସୋ ଭିକ୍ଖଓେ ସାମଣେରୋ କସ୍ସପସ୍ସସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାଓଚନେ ପାପସାମଣେରୋ ଅହୋସି। ଏସା ଭିକ୍ଖଓେ ସାମଣେରୀ କସ୍ସପସ୍ସ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାଓଚନେ ପାପସାମଣେରୀ ଅହୋସୀ''ତି ଏଓମାଦିନା ଭଗଓତା ଭାସିତାନି।

ଓପମ୍ମସଂଯୁତ୍ତ

ନଖସିଖସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଓପମ୍ମସଂଯୁତ୍ତେ ଆଓୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସଂଗୀତଂ ନଖସିଖସୁତ୍ତଂ ଭଗଓତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାଓତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖଓେ, କତମଂ ନୁ ଖୋ ବହୁତରଂ, ଯୋ ଚାଯଂ ମଯା ପରିତ୍ତୋ ନଖସିଖାଯଂ ପଂସୁ ଆରୋପିତୋ, ଯା ଚାଯଂ ମହାପଥଓୀ''ତି ଏଓମାଦିନା ଭଗଓତା ଭାସିତଂ।

ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖଓେ, କତମଂ ନୁ ଖୋ ବହୁତରଂ।

ତସ୍ମାତିହ ଭିକ୍ଖଓେ ଏଓଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ।

ଆଣିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଓ ଆଓୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସଂଗୀତଂ ଆଣିସୁତ୍ତଂ ଭଗଓତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାଓତ୍ଥିଯଂଯେଓ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଭୂତପୁବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖଓେ ଦସାରହାନଂ ଆନକୋ ନାମ ମୁଦିଙ୍ଗୋ ଅହୋସି, ତସ୍ସ ଦସାରହା ଆନକେ ଘଟିତେ ଅଞ୍ଞଂ ଆଣିଂ ଓଦହିଂସୁ, ଅହୁ ଖୋ ସୋ ଭିକ୍ଖଓେ ସମଯୋ ଯଂ ଆନକସ୍ସ ମୁଦିଙ୍ଗସ୍ସ ପୋରାଣଂ ପୋକ୍ଖରଫଲକଂ ଅନ୍ତରଧାଯି , ଆଣିସଙ୍ଘାଟୋଓ ଅଓସିସ୍ସୀ''ତି ଏଓମାଦିନା ଭଗଓତା ଭାସିତଂ।

ଭିକ୍ଖୁସଂଯୁତ୍ତ

ନୱସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଭିକ୍ଖୁସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ଭଗୱତା ନୱସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ନୱଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ନୱୋ ଭିକ୍ଖୁ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ପିଣ୍ଡପାତପଟିକ୍କନ୍ତୋ ୱିହାରଂ ପୱିସିତ୍ୱା ଅପ୍ପୋସ୍ସୁକ୍କୋ ତୁଣ୍ହୀଭୂତୋ ସଙ୍କସାଯତି, ନ ଭିକ୍ଖୂନଂ ୱେଯ୍ୟାୱଚ୍ଚଂ କରୋତି ଚୀୱରକାରସମଯେ ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ମା ଖୋ ତୁମ୍ହେ ଭିକ୍ଖୱେ ଏତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଉଜ୍ଝାଯିତ୍ଥ ଏସୋ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଚତୁନ୍ନଂ ଝାନାନଂ ଆଭିଚେତସିକାନଂ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମ ସୁଖୱିହାରାନଂ ନିକାମଲାଭୀ ଅକିଚ୍ଛଲାଭୀ ଅକସିରଲାଭୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅହମ୍ପି ଖୋ ଭନ୍ତେ ସକଂ କିଚ୍ଚଂ କରୋମି,

ଏସୋ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଚତୁନ୍ନଂ ଝାନାନଂ ଆଭିଚେତସିକାନଂ ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମସୁଖୱିହାରାନଂ ନିକାମଲାଭୀ ଅକିଚ୍ଛଲାଭୀ ଅକସିରଲାଭୀ –

ନଯିଦଂ ସିଥିଲମାରବ୍ଭ, ନଯିଦଂ ଅପ୍ପେନ ଥାମସା;

ନିବ୍ବାନଂ ଅଧିଗନ୍ତବ୍ବଂ, ସବ୍ବଦୁକ୍ଖପ୍ପମୋଚନଂ;

ଅଯଞ୍ଚ ଦହରୋ ଭିକ୍ଖୁ, ଅଯମୁତ୍ତମପୁରିସୋ;

ଧାରେତି ଅନ୍ତିମଂ ଦେହଂ, ଜେତ୍ୱା ମାରଂ ସୱାହିନିଂ–

ଖନ୍ଧୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତପାଳି

ସଂଗାଯନସ୍ସ ପୁଚ୍ଛା ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା

ନକୁଲପିତୁସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଜାନତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଖନ୍ଧୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ପଠମଂ ନକୁଲପିତୁସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଭଗ୍ଗେସୁ ଭନ୍ତେ ସୁସୁମାରଗିରେ ଭେସକଳାୱନେ ମିଗଦାଯେ ନକୁଲପିତରଂ ଗହପତିଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ନକୁଲପିତା ଭନ୍ତେ ଗହପତି ଭଗୱନ୍ତଂ ‘‘ଅହମସ୍ମି ଭନ୍ତେ ଜିଣ୍ଣୋ ୱୁଦ୍ଧୋ ମହଲ୍ଲକୋ ଅଦ୍ଧଗତୋ ୱଯୋଅନୁପ୍ପତ୍ତୋ ଆତୁରକାଯୋ ଅଭିକ୍ଖଣାତଙ୍କୋ, ଅନିଚ୍ଚଦସ୍ସାୱୀ ଖୋ ପନାହଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତୋ ମନୋଭାୱନୀଯାନଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୂନଂ, ଓୱଦତୁ ମଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା, ଅନୁସାସତୁ ମଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା, ଯଂ ମମସ୍ସ ଦୀଘରତ୍ତଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯା’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଏୱମେତଂ ଗହପତି, ଏୱମେତଂ ଗହପତି, ଆତୁରୋ ହାଯଂ ଗହପତି କାଯୋ ଅଣ୍ଡଭୂତୋ ପରିଯୋନଦ୍ଧୋ, ଯୋ ହି ଗହପତି ଇମଂ କାଯଂ ପରିହରନ୍ତୋ ମୁହୁତ୍ତମ୍ପି ଆରୋଗ୍ୟଂ ପଟିଜାନେୟ୍ୟ, କିମଞ୍ଞତ୍ର ବାଲ୍ୟା। ତସ୍ମାତିହ ତେ ଗହପତି ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ‘ଆତୁରକାଯସ୍ସ ମେ ସତୋ ଚିତ୍ତଂ ଅନାତୁରଂ ଭୱିସ୍ସତୀ’ତି। ଏୱଞ୍ହି ତେ ଗହପତି ସିକ୍ଖିତବ୍ବ’’ନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ତସ୍ମାତିହ ତେ ଗହପତି ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ।

ପୁଚ୍ଛା – ତଞ୍ଞାୱୁସୋ ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତଂ ୱିତ୍ଥାରେନ କେନ କଥଞ୍ଚ ୱିଭତ୍ତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ଦେସିତଂ ‘‘କଥଞ୍ଚ ଗହପତି ଆତୁରକାଯୋ ଚେୱ ହୋତି ଆତୁରଚିତ୍ତୋ ଚ। ଇଧ ଗହପତି ଅସ୍ସୁତୱା ପୁଥୁଜ୍ଜନୋ ଅରିଯାନଂ ଅଦସ୍ସାୱୀ ଅରିଯଧମ୍ମସ୍ସ ଅକୋୱିଦୋ ଅରିଯଧମ୍ମେ ଅୱିନୀତୋ, ସପ୍ପୁରିସାନଂ ଅଦସ୍ସାୱୀ ସପ୍ପୁରିସଧମ୍ମସ୍ସ ଅକୋୱିଦୋ ସପ୍ପୁରିସଧମ୍ମେ ଅୱିନୀତୋ ରୂପଂ ଅତ୍ତତୋ ସମନୁପସ୍ସତି ରୂପୱନ୍ତଂ ୱା ଅତ୍ତାନଂ, ଅତ୍ତନି ୱା ରୂପଂ, ରୂପସ୍ମିଂ ୱା ଅତ୍ତାନଂ, ‘‘ଅହଂ ରୂପଂ ମମ ରୂପ’’ନ୍ତି ପରିଯୁଟ୍ଠଟ୍ଠାଯୀ ହୋତି। ତସ୍ସ ‘‘ଅହଂ ରୂପଂ ମମ ରୂପ’’ନ୍ତି ପରିଯୁଟ୍ଠଟ୍ଠାଯିନୋ ତଂ ରୂପଂ ୱିପରିଣମତି ଅଞ୍ଞଥା ହୋତି। ତସ୍ସ ରୂପୱିପରିଣାମଞ୍ଞଥାଭାୱା ଉପ୍ପଜ୍ଜନ୍ତି ସୋକପରିଦେୱଦୁକ୍ଖଦୋମନସ୍ସୁପାଯାସା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭତ୍ତଂ।

ଅନିଚ୍ଚସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତଦେୱ ଆୱୁସୋ ଦୁତିଯୱଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକ ମହାଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଅନିଚ୍ଚସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ରୂପଂ ଭିକ୍ଖୱେଅନିଚ୍ଚଂ, ୱେଦନା ଅନିଚ୍ଚା, ସଞ୍ଞା ଅନିଚ୍ଚା, ସଙ୍ଖାରା ଅନିଚ୍ଚା, ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଅନିଚ୍ଚଂ। ଏୱଂ ପସ୍ସଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସୁତୱା ଅରିଯସାୱକୋ ରୂପସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ୱେଦନାଯପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଞ୍ଞାଯପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଙ୍ଖାରେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ୱିଞ୍ଞାଣସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ନିବ୍ବିନ୍ଦଂ ୱିରଜ୍ଜତି, ୱିରାଗା ୱିମୁଚ୍ଚତି, ୱିମୁତ୍ତସ୍ମିଂ ‘ୱିମୁତ୍ତ’ମିତି ଞାଣଂ ହୋତୀ’’ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଦୁକ୍ଖଅନତ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦୁକ୍ଖଅନତ୍ତସୁତ୍ତାନି ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତାନି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ରୂପଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୁକ୍ଖଂ, ୱେଦନା ଦୁକ୍ଖା, ସଞ୍ଞା ଦୁକ୍ଖା, ସଙ୍ଖାରା ଦୁକ୍ଖା, ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଦୁକ୍ଖଂ। ରୂପଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅନତ୍ତା, ୱେଦନା ଅନତ୍ତା, ସଞ୍ଞା ଅନତ୍ତା, ସଙ୍ଖାରା ଅନତ୍ତା, ୱିଞ୍ଞାଣଂ ଅନତ୍ତା। ଏୱଂ ପସ୍ସଂ ଭିକ୍ଖୱେ ସୁତୱା ଅରିଯସାୱକୋ

ରୂପସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ୱେଦନାଯପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଞ୍ଞାଯପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ସଙ୍ଖାରେସୁପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ୱିଞ୍ଞାଣସ୍ମିମ୍ପି ନିବ୍ବିନ୍ଦତି, ନିବ୍ବିନ୍ଦଂ ୱିରଜ୍ଜତି, ୱିରାଗା ୱିମୁଚ୍ଚତି, ୱିମୁତ୍ତସ୍ମିଂ 'ୱିମୁତ୍ତ'ମିତି ଞାଣଂ ହୋତି, ଖୀଣା ଜାତି, ୱୁସିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ, କତଂ କରଣୀଯଂ, ନାପରଂ ଇତ୍ଥତ୍ତାଯାତି ପଜାନାତୀ''ତି ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତାନି।

ଭାରସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଭାରସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଭାରଞ୍ଚ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦେସେସ୍ସାମି ଭାରହାରଞ୍ଚ ଭାରାଦାନଞ୍ଚ ଭାରନିକ୍ଖେପନଞ୍ଚ, ତଂ ସୁଣାଥ। କତମୋ ଚ ଭିକ୍ଖୱେଭାରୋ, 'ପଞ୍ଚୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧା' ତିସ୍ସ ୱଚନୀଯଂ। କତମେ ପଞ୍ଚ, ରୂପୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ୱେଦନୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ସଞ୍ଞୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ସଙ୍ଖାରୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ୱିଞ୍ଞାଣୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ। ଅଯଂ ୱୁଚ୍ଚତି ଭିକ୍ଖୱେ ଭାରୋ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଭାରା ହୱେ ପଞ୍ଚକ୍ଖନ୍ଧା, ଭାରହାରୋ ଚ ପୁଗ୍ଗଲୋ;

ଭାରାଦାନଂ ଦୁଖଂ ଲୋକେ, ଭାରନିକ୍ଖେପନଂ ସୁଖଂ;

ନିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ଗରୁଂ ଭାରଂ, ଅଞ୍ଞଂ ଭାରଂ ଅନାଦିଯ;

ସମୂଲଂ ତଣ୍ହମବ୍ବୁଯ୍ହ, ନିଚ୍ଛାତୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ।

ନତୁମ୍ହାକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ନ ତୁମ୍ହାକସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଯଂ ଭିକ୍ଖୱେ ନତୁମ୍ହାକଂ ତଂ ପଜହଥ, ତଂ ୱୋ ପହୀନଂ ହିତାଯ ସୁଖାଯଭୱିସ୍ସତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅନତ୍ତଲକ୍ଖଣସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅନତ୍ତଲକ୍ଖଣସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ବାରାଣସିଯଂ ଭନ୍ତେ ଇସିପତନେ ମିଗଦାଯେ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିଯେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ରୂପଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅନତ୍ତା, ରୂପଞ୍ଚ ହିଦଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅତ୍ତା ଅଭୱିସ୍ସ, ନଯିଦଂ ରୂପଂ ଆବାଧାଯ ସଂୱତ୍ତେଯ୍ୟ, ଲବ୍ଭେଥ ଚ ରୂପେ ଏୱଂ ମେ ରୂପଂ ହୋତୁ, ଏୱଂ ମେ ରୂପଂ ମା ଅହୋସୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଯମକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଥେରୱଗ୍ଗେ ପନାୱୁସୋ ତତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ଯମକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଯମକତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମତୋ ଭନ୍ତେ ଯମକତ୍ଥେରସ୍ସ ଏୱରୂପଂ ପାପକଂ ଦିଟ୍ଠିଗତଂ ଉପ୍ପନ୍ନଂ ହୋତି ''ତଥାହଂ ଭଗୱତା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମି, ଯଥା ଖୀଣାସୱୋ ଭିକ୍ଖୁ କାଯସ୍ସ ଭେଦା ଉଚ୍ଛିଜ୍ଜତି ୱିନସ୍ସତି, ନ ହୋତି ପରଂମରଣା''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଆୱୁସୋ ଯମକ, ରୂପଂ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଧମ୍ମସେନାପତି ଆଯସ୍ମତୋ ଯମକତ୍ଥେରସ୍ସ ପଟିୱିଦ୍ଧସଚ୍ଚସ୍ସ ଦିଟ୍ଠିସମ୍ପନ୍ନସ୍ସ

ଅନୁଯୋଗୱତ୍ତାପନୱସେନ ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଉତ୍ତରି ଧମ୍ମଦେସନଂ ୱିହାରେନ ଦେସେସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଆୱୁସୋ ଯମକ, ରୂପଂ 'ତଥାଗତୋ'ତି ସମନୁପସ୍ସସୀତି। 'ନୋ ହେତଂ ଆୱୁସୋ'। ୱେଦନଂ। ସଞ୍ଞଂ। ସଙ୍ଖାରେ। ୱିଞ୍ଞାଣଂ 'ତଥାଗତୋ'ତି ସମନୁପସ୍ସସୀତି। 'ନୋ ହେତଂ ଆୱୁସୋ'ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଧମ୍ମସେନାପତି ଆଯସ୍ମତୋ ଯମକତ୍ଥେରସ୍ସ ଅନୁଯୋଗୱତ୍ତାପନୱସେନ ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଉତ୍ତରି ଧମ୍ମଦେସନଂ ପୱତ୍ତେସି।

ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଆୱୁସୋ ଯମକ, ରୂପଂ, ୱେଦନଂ, ସଞ୍ଞଂ, ସଙ୍ଖାରେ, ୱିଞ୍ଞାଣଂ 'ତଥାଗତୋ'ତି ସମନୁପସ୍ସସି–

ୱକ୍କଲିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଖନ୍ଧୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ଥେରୱଗ୍ଗେ ପଞ୍ଚମଂ ୱକ୍କଲିସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ୱକ୍କଲିଂ ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ୱକ୍କଲିଥେରୋ ଆବାଧିକୋ ଦୁକ୍ଖିତୋ ବାଳ୍ହଗିଲାନୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଚିରପଟିକାହଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମିତୁକାମୋ, ନତ୍ଥି ଚ ମେ କାଯସ୍ମିଂ ତାୱତିକା ବଲମତ୍ତା, ଯାୱତାହଂ ଭଗୱନ୍ତଂ ଦସ୍ସନାଯ ଉପସଙ୍କମେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଅଲଂ ୱକ୍କଲି, କିଂ ତେ ଇମିନା ପୂତିକାଯେନ ଦିଟ୍ଠେନ, ଯୋ ଖୋ ୱକ୍କଲି ଧମ୍ମଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ମଂ ପସ୍ସତି, ଯୋ ମଂ ପସ୍ସତି, ସୋ ଧମ୍ମଂ ପସ୍ସତି। ଧମ୍ମଞ୍ହି ୱକ୍କଲି ପସ୍ସନ୍ତୋ ମଂ ପସ୍ସତି, ମଂ ପସ୍ସନ୍ତୋ ଧମ୍ମଂ ପସ୍ସତି। ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ୱକ୍କଲି , ରୂପଂ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

''ଅଲଂ ୱକ୍କଲି, କିଂ ତେ ଇମିନା ପୂତିକାଯେନ ଦିଟ୍ଠେନ'' –

''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ୱକ୍କଲି, ରୂପଂ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱା'' –

ଅନିଚ୍ଚଂ ଭନ୍ତେ।

''ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ, ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱା''–

ଦୁକ୍ଖଂ ଭନ୍ତେ।

ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ ''ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତା''–

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ପୁନପି ଭଗୱା ଭିକ୍ଖୂ ପେସେତ୍ୱା ଆଯସ୍ମତୋ ୱକ୍କଲିତ୍ଥେରସ୍ସ ପଗ୍ଗହୱଚନଂ ଆରୋଚାପେସି। ସୋପି କଥଂ ଅତ୍ତନୋ ପୱତ୍ତିଂ ଭଗୱତୋ ପଚ୍ଚାରୋଚାପେସି। କଥଞ୍ଚସ୍ସ ଅଭିସମ୍ପରାଯୋ ଅହୋସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସୁଣାୱୁସୋ ତ୍ୱଂ ୱକ୍କଲି ଭଗୱତୋ ୱଚନଂ ଦ୍ୱିନ୍ନଞ୍ଚ ଦେୱତାନଂ, ଇମଂ ଆୱୁସୋ ରତ୍ତିଂ ଦ୍ୱେ ଦେୱତାଯୋ ଅଭିକ୍କନ୍ତାଯ ରତ୍ତିଯା ଅଭିକ୍କନ୍ତୱଣ୍ଣା କେୱଲକପ୍ପଂ ଗିଜ୍ଝକୂଟଂ ଓଭାସେତ୍ୱା ଯେନ

ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମିଂସୁ, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ଅଟ୍ଠଂସୁ, ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା ଖୋ ଆୱୁସୋ ଏକା ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ 'ୱକ୍କଲି ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁ ୱିମୋକ୍ଖାଯ ଚେତେତୀ'ତି। ଅପରା ଦେୱତା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ 'ସୋ ହି ନୂନ ଭନ୍ତେ ସୁୱିମୁତ୍ତୋ ୱିମୁଚ୍ଚିସ୍ସତୀ'ତି। ଭଗୱା ଚ ତଂ ଆୱୁସୋ ୱକ୍କଲି ଏୱମାହ 'ମା ଭାଯି ୱକ୍କଲି, ମା ଭାଯି ୱକ୍କଲି, ଅପାପକଂ ତେ ମରଣଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଅପାପିକା କାଲକିରିଯା'ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ପୁନପି ଭିକ୍ଖୂ ପେସେତ୍ୱା ଆଯସ୍ମତୋ ୱକ୍କଲିତ୍ଥେରସ୍ସ ପଗ୍ଗହୱଚନଂ ଆରୋଚାପେସି। ସୋପି ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମା ତେନହାୱୁସୋ ମମ ୱଚନେନ ଭଗୱତୋ ପାଦେ ସିରସା ୱନ୍ଦଥ ''ୱକ୍କଲି ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁ ଆବାଧିକୋ ଦୁକ୍ଖିତୋ ବାଳ୍ହଗିଲାନୋ, ସୋ ଭଗୱତୋ ପାଦେ ସିରସା ୱନ୍ଦତୀ''ତି, ଏୱଞ୍ଚ ୱଦେଥ ''ରୂପଂ ଅନିଚ୍ଚଂ, ତାହଂ ଭନ୍ତେ ନ କଙ୍ଖାମି, ଯଦନିଚ୍ଚଂ ତଂ ଦୁକ୍ଖନ୍ତି ନୱିଚିକିଚ୍ଛାମି, ଯଦନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ, ନତ୍ଥି ମେ ତତ୍ଥ ଛନ୍ଦୋ ୱା ରାଗୋ ୱା ପେମଂୱାତି ନ ୱିଚିକିଚ୍ଛାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତୋ ଅତ୍ତନୋ ପୱତ୍ତିଂ

ପଚ୍ଚାରୋଚାପେସି। ସୋ ହି ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମା ଅଚିରପକ୍କନ୍ତେସୁ ତେସୁ ଭିକ୍ଖୂସୁ ସତ୍ଥଂ ଆହରିତ୍ୱା ୱେଦନଂ ୱିକ୍ଖମ୍ଭେତ୍ୱା ମୂଲକମ୍ମଟ୍ଠାନଂ ଆଦାୟ ସମ୍ମସନ୍ତୋ ଅରହତ୍ତଂ ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା କାଲମକାସି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ତସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟୋ ଅହୋସି।

ଅସ୍ସଜିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅସ୍ସଜିସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଅସ୍ସଜିଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଅସ୍ସଜି ଆବାଧିକୋ ଦୁକ୍ଖିତୋ ବାଳ୍ହଗିଲାନୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ "ପୁବ୍ବେ ଖ୍ୱାହଂ ଭନ୍ତେ ଗେଲଞ୍ଞେ ପସ୍ସମ୍ଭେତ୍ୱା ପସ୍ସମ୍ଭେତ୍ୱା କାୟସଙ୍ଖାରେ ୱିହରାମି, ସୋହଂ ସମାଧିଂ ନପ୍ପଟିଲଭାମି। ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ ଭନ୍ତେ ତଂ ସମାଧିଂ ଅପ୍ପଟିଲଭତୋ ଏୱଂ ହୋତି ନୋ ଚସ୍ସାହଂ ପରିହାୟାମୀ"ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ "ଯେ ତେ ଅସ୍ସଜି ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣା ସମାଧିସାରକା ସମାଧିସାମଞ୍ଞା, ତେସଂ ତଂ ସମାଧିଂ ଅପ୍ପଟିଲଭତଂ ଏୱଂ ହୋତି 'ନୋ ଚସ୍ସୁ ମୟଂ ପରିହାୟାମା'ତି। ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଅସ୍ସଜି, ରୂପଂ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱା"ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଖେମକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଖେମକସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସମ୍ବିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଥେରେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ଆୟସ୍ମତା ଖେମକତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ। ସମ୍ବହୁଲା ଭନ୍ତେ ଥେରା ଭିକ୍ଖୂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଦାସକଂ ପେସେତ୍ୱା ଚତୁକ୍ଖତ୍ତୁଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଖେମକଂ ଆବାଧିକଂ ଦୁକ୍ଖିତଂ ବାଳ୍ହଗିଲାନଂ ଗେଲଞ୍ଞକାରଣଞ୍ଚ ଧମ୍ମଞ୍ଚ ପୁଚ୍ଛିଂସୁ , ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ "ପଞ୍ଚିମେ ଆୱୁସୋ ଉପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧା ୱୁତ୍ତା ଭଗୱତା। ସେୟ୍ୟଥିଦଂ, ରୂପୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ୱେଦନୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ସଞ୍ଞୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ସଙ୍ଖାରୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ ୱିଞ୍ଞାଣୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧୋ, ଇମେସୁ ଖ୍ୱାହଂ ଆୱୁସୋ ପଞ୍ଚସୁ ଉପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧେସୁ ନ କିଞ୍ଚି ଅତ୍ତଂ ୱା ଅତ୍ତନିୟଂ ୱା ସମନୁପସ୍ସାମୀ"ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମତା ଖେମକତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଆୟସ୍ମା ଖେମକୋ ଉତ୍ତରି ଧମ୍ମଦେସନଂ ପୱଡ୍ଢେତ୍ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଦେସେସି। କୀଦିସୋ ଚ ନେସଂ ଧମ୍ମଦେସକଧମ୍ମପ୍ପଟିଗ୍ଗାହକାନଂ ଧମ୍ମଦେସନାୟ ଆନିସଂସୋ ଅଧିଗତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଚତୁତ୍ଥେ ଭନ୍ତେ ୱାରେ ଆୟସ୍ମା ଖେମକୋ "ଅଲଂ ଆୱୁସୋ ଦାସକ କିଂ ଇମାୟ ସନ୍ଧାୱନିକାୟ, ଆହରାୱୁସୋ ଦଣ୍ଡଂ, ଅହମେୱ ଥେରାନଂ ସନ୍ତିକଂ ଗମିସ୍ସାମୀ"ତି ଦଣ୍ଡମୋଲୁବ୍ଭ ଆୟସ୍ମା ଖେମକୋ ଯେନ ଥେରା ଭିକ୍ଖୂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଥେରେହି ଭିକ୍ଖୂହି ପୁଚ୍ଛିତୋ "ନଖ୍ୱାହଂ ଆୱୁସୋ ରୂପଂ ଅସ୍ମୀତି ୱଦାମି, ନପି ଅଞ୍ଞତ୍ର ରୂପା ଅସ୍ମୀତି ୱଦାମି। ନ ଖ୍ୱାହଂ ଆୱୁସୋ ୱେଦନଂ ଅସ୍ମୀତି ୱଦାମି, ନପି ଅଞ୍ଞତ୍ର ୱେଦନା ଅସ୍ମୀତି ୱଦାମୀ"ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମା ଖେମକୋ ଉତ୍ତରିପି ଧମ୍ମଦେସନଂ ପୱଡ୍ଢେତ୍ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ଦେସେସି। ଇମସ୍ମିଞ୍ଚ ପନ ଭନ୍ତେ ୱେୟ୍ୟାକରଣସ୍ମିଂ ଭଞ୍ଞମାନେ ସଟ୍ଠିମତ୍ତାନଂ ଥେରାନଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ଅନୁପାଦାୟ ଆସୱେହି ଚିତ୍ତାନି ୱିମୁଚ୍ଚିଂସୁ ଆୟସ୍ମତୋଚ ଖେମକସ୍ସ। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ତେସଂ ଥେରାନଂ ଧମ୍ମଦେସକଧମ୍ମପ୍ପଟିଗ୍ଗାହକାନଂ ଧମ୍ମାଭିସମୟୋ ଅହୋସି।

ଛନ୍ନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଛନ୍ନସୁତ୍ତଂ ପନାୱୁସୋ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସମ୍ବିୟଂ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଛନ୍ନତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଛନ୍ନତ୍ଥେରୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦୱୋଚ "ଓୱଦତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ, ଅନୁସାସତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ, କରୋତୁ ମେ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଧମ୍ମିଂ କଥଂ, ଯଥାହଂ ଧମ୍ମଂ ପସ୍ସେୟ୍ୟ"ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ "ସମ୍ମୁଖା ମେ ତଂ ଆୱୁସୋ ଛନ୍ନ ଭଗୱତୋ ସୁତଂ, ସମ୍ମୁଖା ପଟିଗ୍ଗହିତଂ କଚ୍ଚାନଗୋତ୍ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଓୱଦନ୍ତସ୍ସ, ଦ୍ୱୟନିସ୍ସିତୋ ଖ୍ୱାୟଂ କଚ୍ଚାନ ଲୋକୋ ଯେଭୁୟ୍ୟେନ ଅତ୍ଥିତଞ୍ଚେୱ ନତ୍ଥିତଞ୍ଚ, ଲୋକସମୁଦୟଂ ଖୋ କଚ୍ଚାନ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ପସ୍ସତୋ ଯା ଲୋକେ ନତ୍ଥିତା, ସା ନ ହୋତୀ"ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ।

ଓଓଦତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ, ଅନୁସାସତୁ ମଂ ଆୟସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ।

ପୁପ୍ଫସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଖନ୍ଧଓଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ପୁପ୍ଫୱଗ୍ଗେ ପୁପ୍ଫସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ନାହଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଲୋକେନ ୱିୱଦାମି, ଲୋକୋୱ ମଯା ୱିୱଦତି, ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଧମ୍ମୱାଦୀ କେନଚି ଲୋକସ୍ମିଂ ୱିୱଦତି, ଯଂ ଭିକ୍ଖୱେ ନତ୍ଥି ସମ୍ମତଂ ଲୋକେ ପଣ୍ଡିତାନଂ, ଅହମ୍ପିତଂ ''ନତ୍ଥୀ''ତି ୱଦାମି, ଯଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅତ୍ଥିସମ୍ମତଂ ଲୋକେ ପଣ୍ଡିତାନଂ, ଅହମ୍ପିତଂ ''ଅତ୍ଥୀ''ତି ୱଦାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ନାହଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଲୋକେନ ୱିୱଦାମି।

ନ ଭିକ୍ଖୱେ ଧମ୍ମୱାଦୀ କେନଚି ଲୋକସ୍ମିଂ ୱିୱଦତି।

ଫେଣପିଣ୍ଡୂପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଫେଣପିଣ୍ଡୂପମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଅଯୁଜ୍ଝାଯଂ ଭନ୍ତେ ଗଙ୍ଗାଯ ନଦିଯା ତୀରେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ସେଯ୍ୟଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ଅଯଂ ଗଙ୍ଗା ନଦୀ ମହନ୍ତଂ ଫେଣପିଣ୍ଡଂ ଆୱହେଯ୍ୟ, ତମେନଂ ଚକ୍ଖୁମା ପୁରିସୋ ପସ୍ସେଯ୍ୟ ନିଜ୍ଝାଯେଯ୍ୟ ଯୋନିସୋ ଉପପରିକ୍ଖେଯ୍ୟ, ତସ୍ସ ତଂ ପସ୍ସତୋ ନିଜ୍ଝାଯତୋ ଯୋନିସୋ ଉପପରିକ୍ଖତୋ ରିତ୍ତକଞ୍ଞେୱ ଖାଯେଯ୍ୟ, ତୁଚ୍ଛକଞ୍ଞେୱ ଖାଯେଯ୍ୟ, ଅସାରକଞ୍ଞେୱ ଖାଯେଯ୍ୟ, କିଂ ସିଯା ଭିକ୍ଖୱେ ଫେଣପିଣ୍ଡେ ସାରୋ। ଏୱମେୱ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଯଂ କିଞ୍ଚି ରୂପଂ ଅତୀତାନାଗତପଚ୍ଚୁପ୍ପନ୍ନଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତଂ ୱା ବହିଦ୍ଧା ୱା ଓଳାରିକଂ ୱା ସୁଖୁମଂ ୱା ହୀନଂ ୱା ପଣୀତଂ ୱା ଯଂ ଦୂରେ ସନ୍ତିକେ ୱା, ତଂ ଭିକ୍ଖୁ ପସ୍ସତି ନିଜ୍ଝାଯତି ଯୋନିସୋ ଉପପରିକ୍ଖତି, ତସ୍ସ ତଂ ପସ୍ସତୋ ନିଜ୍ଝାଯତୋ ଯୋନିସୋ ଉପପରିକ୍ଖତୋ ରିତ୍ତକଞ୍ଞେୱ ଖାଯତି, ତୁଚ୍ଛକଞ୍ଞେୱ ଖାଯତି, ଅସାରକଞ୍ଞେୱ ଖାଯତି, କିଞ୍ହି ସିଯା ଭିକ୍ଖୱେ ରୂପେ ସାରୋ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଫେଣପିଣ୍ଡୂପମଂ ରୂପଂ, ୱେଦନା ପୁବ୍ବୁଳୂପମା;

ମରୀଚିକୂପମା ସଞ୍ଞା, ସଙ୍ଖାରା କଦଲୂପମା;

ମାଯୂପମଞ୍ଚ ୱିଞ୍ଞାଣଂ, ଦେସିତାଦିଚ୍ଚବନ୍ଧୁନା;

ଯଥା ଯଥା ନିଜ୍ଝାଯତି, ଯୋନିସୋ ଉପପରିକ୍ଖତି;

ରିତ୍ତକଂ ତୁଚ୍ଛକଂ ହୋତି, ଯୋ ନଂ ପସ୍ସତି ଯୋନିସୋ।

ଇମଞ୍ଚ କାଯଂ ଆରବ୍ଭ, ଭୂରିପଞ୍ଞେନ ଦେସିତଂ;

ପହାନଂ ତିଣ୍ଣଂ ଧମ୍ମାନଂ, ରୂପଂ ପସ୍ସଥ ଛଡ୍ଡିତଂ।

ଆଯୁ ଉସ୍ମା ଚ ୱିଞ୍ଞାଣଂ, ଯଦା କାଯଂ ଜହନ୍ତିମଂ;

ଅପୱିଦ୍ଧୋ ତଦା ସେତି, ପରଭତ୍ତଂ ଅଚେତନଂ।

ଏତାଦିସାଯଂ ସନ୍ତାନୋ, ମାଯାଯଂ ବାଲଲାପିନୀ;

ୱଧକୋ ଏସ ଅକ୍ଖାତୋ, ସାରୋ ଏତ୍ଥ ନ ୱିଜ୍ଜତି।

ଏୱଂ ଖନ୍ଧେ ଅୱେକ୍ଖେନ୍ତୋ, ଭିକ୍ଖୁ ଆରଦ୍ଧୱୀରିୟୋ;

ଦିୱା ୱା ଯଦି ୱା ରତ୍ତିଂ, ସମ୍ପଜାନୋ ପଟିସ୍ସତୋ।

ଜହେୟ୍ୟ ସବ୍ବସଂୟୋଗଂ, କରେୟ୍ୟ ସରଣତ୍ତନୋ;

ଚରେୟ୍ୟାଦିତ୍ତସୀସୋୱ, ପତ୍ଥୟଂ ଅଚ୍ଚୁତଂ ପଦଂ।

ଦୁତିୟଧମ୍ମକଥିକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଧମ୍ମକଥିକୱଗ୍ଗେ ଦୁତିୟଧମ୍ମକଥିକସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଧମ୍ମକଥିକୋ ଧମ୍ମକଥିକୋତି ଭନ୍ତେ ୱୁଚ୍ଚତି, କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଧମ୍ମକଥିକୋ ହୋତି, କିତ୍ତାୱତା ଧମ୍ମାନୁଧମ୍ମପ୍ପଟିପନ୍ନୋ ହୋତି, କିତ୍ତାୱତା ଦିଟ୍ଠଧମ୍ମନିବ୍ବାନପ୍ପତ୍ତୋ ହୋତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ରୂପସ୍ସ ଚେ ଭିକ୍ଖୁ ନିବ୍ବିଦାୟ ୱିରାଗାୟ ନିରୋଧାୟ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, 'ଧମ୍ମକଥିକୋ ଭିକ୍ଖୂ'ତି ଅଲଂ ୱଚନାୟା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୀଲୱନ୍ତସୁତ୍ତ, ସୁତୱନ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସଂଗୀତଂ ସୀଲୱନ୍ତସୁତ୍ତଞ୍ଚ ସୁତୱନ୍ତସୁତ୍ତଞ୍ଚ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ବାରାଣସିୟଂ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକୋଟ୍ଠିକଂ ଆରବ୍ଭ ଆୟସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ମହାକୋଟ୍ଠିକୋ ସାୟନ୍ହସମୟଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ୱୁଟ୍ଠିତୋ ୟେନାୟସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ସୀଲୱତାୱୁସୋ ସାରିପୁତ୍ତ ଭିକ୍ଖୁନା କତମେ ଧମ୍ମା ୟୋନିସୋ ମନସିକାତବ୍ବା। ସୁତୱତାୱୁସୋ ସାରିପୁତ୍ତ ଭିକ୍ଖୁନା କତମେ ଧମ୍ମା ୟୋନିସୋ ମନସିକାତବ୍ବା''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ସୀଲୱତାୱୁସୋ କୋଟ୍ଠିକ ଭିକ୍ଖୁନା, ସୁତୱତାୱୁସୋ କୋଟ୍ଠିକ ଭିକ୍ଖୁନା ପଞ୍ଚୁପାଦାନକ୍ଖନ୍ଧା ଅନିଚ୍ଚତୋ ଦୁକ୍ଖତୋ ରୋଗତୋ ଗଣ୍ଡତୋ ସଲ୍ଲତୋ ଅଘତୋ ଆବାଧତୋ ପରତୋ ପଲୋକତୋ ସୁଞ୍ଞତୋ ଅନତ୍ତତୋ ୟୋନିସୋ ମନସିକାତବ୍ବା''ତି ଏୱମାଦିନା ଆୟସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

ରାଧସଂୟୁତ୍ତ

ସତ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ରାଧସଂୟୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ଦୁତିୟଂ ସତ୍ତସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ରାଧତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ରାଧତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ସତ୍ତୋ ସତ୍ତୋତି ଭନ୍ତେ ୱୁଚ୍ଚତି, କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ସତ୍ତୋତି ୱୁଚ୍ଚତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ରୂପେ ଖୋ ରାଧ ୟୋ ଛନ୍ଦୋ ୟୋ ରାଗୋ ୟା ନନ୍ଦୀ ୟା ତଣ୍ହା, ତତ୍ର ସତ୍ତୋ ତତ୍ର ୱିସତ୍ତୋ, ତସ୍ମା ସତ୍ତୋତି ୱୁଚ୍ଚତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଦିଟ୍ଠିସଂୟୁତ୍ତ

ସୋଅତ୍ତାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦିଟ୍ଠିସଂୟୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ତତିୟଂ ସଂଗୀତଂ ସୋଅତ୍ତା ସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘କିସ୍ମିଂ ନୁ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ସତି କିଂ ଉପାଦାଯ କିଂ ଅଭିନିୱିସ୍ସ ଏୱଂ ଦିଟ୍ଠି ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ସୋ ଅତ୍ତା ସୋ ଲୋକୋ ସୋ ପେଚ୍ଚ ଭୱିସ୍ସାମି ନିଚ୍ଚୋ ଧୁୱୋ ସସ୍ସତୋ ଅୱିପରିଣାମଧମ୍ମୋ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ନତ୍ଥିଦିନ୍ନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପଞ୍ଚମଂ ନତ୍ଥିଦିନ୍ନସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘କିସ୍ମିଂ ନୁ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ସତି କିଂ ଉପାଦାଯ କିଂ ଅଭିନିୱିସ୍ସ ଏୱଂ ଦିଟ୍ଠି ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ନତ୍ଥି ଦିନ୍ନଂ, ନତ୍ଥି ଯିଟ୍ଠଂ, ନତ୍ଥି ହୁତଂ, ନତ୍ଥି ସୁକତଦୁକ୍କଟାନଂ କମ୍ମାନଂ ଫଲଂ ୱିପାକୋ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଓକ୍କନ୍ତସଂଯୁତ୍ତ

ଚକ୍ଖୁସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଓକ୍କନ୍ତସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପଠମଂ ଚକ୍ଖୁସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଚକ୍ଖୁଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅନିଚ୍ଚଂ ୱିପରିଣାମି ଅଞ୍ଞଥାଭାୱି। ସୋତଂ। ଘାନଂ। ଜିୱ୍ହା। କାଯୋ। ମନୋ ଅନିଚ୍ଚୋ ୱିପରିଣାମୀ ଅଞ୍ଞଥାଭାୱୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସାରିପୁତ୍ତସଂଯୁତ୍ତ

ସୁଚିମୁଖୀସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସାରିପୁତ୍ତସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ଦସମଂ ସୁଚିମୁଖୀସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସୁଚିମୁଖିଂ ପରିବ୍ବାଜିକଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ। ସୁଚିମୁଖୀ ଭନ୍ତେ ପରିବ୍ବାଜିକା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ସମଣ ଅଧୋମୁଖୋ ଭୁଞ୍ଜସୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ନ ଖ୍ୱାହଂ ଭଗିନି ଅଧୋମୁଖୋ ଭୁଞ୍ଜାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ପଟିକ୍ଖିପିତ୍ୱା ‘‘ଯେ ହି କେଚି ଭଗିନି ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣା ୱତ୍ଥୁୱିଜ୍ଜା ତିରଚ୍ଛାନୱିଜ୍ଜାଯ ମିଚ୍ଛାଜୀୱେନ ଜୀୱିକଂ କପ୍ପେନ୍ତି, ଇମେ ୱୁଚ୍ଚନ୍ତି ଭଗିନି ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣା ଅଧୋମୁଖା ଭୁଞ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

କିଂ ନୁ ଖୋ ସମଣ ଅଧୋ ମୁଖୋ ଭୁଞ୍ଜସି।

ନ ଖ୍ୱାହଂ ଭଗିନି ଅଧୋମୁଖୋ ଭୁଞ୍ଜାମି।

ତେନ ହି ସମଣ ଉବ୍ଭମୁଖୋ ଭୁଞ୍ଜସି।

ନ ଖ୍ୱାହଂ ଭଗିନି ଉବ୍ଭମୁଖୋ ଭୁଞ୍ଜାମି।

ସଳାଯତନୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତପାଳି

ଅଜ୍ଝତ୍ତାନିଚ୍ଚସୁତ୍ତ, ବାହିରସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସଳାଯତନୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ପଠମଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତାନିଚ୍ଚସୁତ୍ତଞ୍ଚ ଚତୁତ୍ଥଂ ବାହିରାନିଚ୍ଚସୁତ୍ତଞ୍ଚ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଚକ୍ଖୁଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଅନିଚ୍ଚଂ, ଯଦନିଚ୍ଚଂ ତଂ ଦୁକ୍ଖଂ, ଯଂ ଦୁକ୍ଖଂ ତଦନତ୍ତା, ଯଦନତ୍ତା ତଂ ‘ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତା’ତି ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାଯ ଦଟ୍ଠବ୍ବ’’ନ୍ତି ଏୱମାଦିନାଚ। ‘‘ରୂପା ଭିକ୍ଖୱେ ଅନିଚ୍ଚା। ଯଦନିଚ୍ଚଂ ତଂ ଦୁକ୍ଖଂ, ଯଂ ଦୁକ୍ଖଂ ତଦନତ୍ତା, ଯଦନତ୍ତା ତଂ ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତା’’ତି ଚ ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସବ୍ବୱଗ୍ଗ

ଆଦିତ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥାୱୁସୋ ସବ୍ବୱଗ୍ଗେ ଛଟ୍ଠଂ ଆଦିତ୍ତସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଗଯାଯଂ ଭନ୍ତେ ଗଯାସୀସେ ପୁରାଣଜଟିଲଂ ଭିକ୍ଖୁସହସ୍ସଂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ସବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖୱେ ଆଦିତ୍ତଂ, କିଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ସବ୍ବଂ ଆଦିତ୍ତଂ। ଚକ୍ଖୁ ଭିକ୍ଖୱେ ଆଦିତ୍ତଂ, ରୂପା ଆଦିତ୍ତା, ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞାଣଂ ଆଦିତ୍ତଂ, ଚକ୍ଖୁସମ୍ଫସ୍ସୋ ଆଦିତ୍ତୋ, ଯମ୍ପିଦଂ ଚକ୍ଖୁସମ୍ଫସ୍ସପଚ୍ଚଯା ଉପ୍ପଜ୍ଜତି, ୱେଦଯିତଂ ସୁଖଂ ୱା ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂୱା, ତମ୍ପି ଆଦିତ୍ତଂ। କେନ ଆଦିତ୍ତଂ। ରାଗଗ୍ଗିନା ଦୋସଗ୍ଗିନା ମୋହଗ୍ଗିନା ଆଦିତ୍ତଂ, ଜାତିଯା ଜରାଯ ମରଣେନ ସୋକେହି ପରିଦେୱେହି ଦୁକ୍ଖେହି ଦୋମନସ୍ସେହି ଉପାଯାସେହି ଆଦିତ୍ତନ୍ତି ୱଦାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ମିଗଜାଲୱଗ୍ଗ

ପଠମ ମିଗଜାଲସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ମିଗଜାଲୱଗ୍ଗେ ଆୱୁସୋ ପଠମମିଗଜାଲସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମିଗଜାଲତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ମିଗଜାଲତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଏକୱିହାରୀ ଏକୱିହାରୀତି ଭନ୍ତେ ୱୁଚ୍ଚତି, କିତ୍ତାୱତାନୁଖୋ ଭନ୍ତେ ଏକୱିହାରୀ ହୋତି, କିତ୍ତାୱତାଚ ପନ ସଦୁତିଯୱିହାରୀ ହୋତୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ସନ୍ତି ଖୋ ମିଗଜାଲ ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେଯ୍ଯା ରୂପା ଇଟ୍ଠା କନ୍ତା ମନାପା ପିଯରୂପା କାମୂପସଂହିତା ରଜନୀଯା, ତଞ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୁ ଅଭିନନ୍ଦତି ଅଭିୱଦତି ଅଜ୍ଝୋସାଯ ତିଟ୍ଠତି, ତସ୍ସ ତଂ ଅଭିନନ୍ଦତୋ ଅଭିୱଦତୋ ଅଜ୍ଝୋସାଯ ତିଟ୍ଠତୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ନନ୍ଦୀ, ନନ୍ଦିଯା ସତି ସାରାଗୋ ହୋତି, ସାରାଗେ ସତି ସଂଯୋଗୋ ହୋତି, ନନ୍ଦିସଂଯୋଜନସଂଯୁତ୍ତୋ ଖୋ ମିଗଜାଲ ଭିକ୍ଖୁ ସଦୁତିଯୱିହାରୀତି ୱୁଚ୍ଚତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପଠମ ଛଫସ୍ସାଯତନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ନୱମଂ ସଂଗୀତଂ ପଠମଛଫସ୍ସାଯତନସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଯୋ ହି କୋଚି ୱିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଛନ୍ନଂ ଫସ୍ସାଯତନାନଂ ସମୁଦଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଅସ୍ସାଦଞ୍ଚ ଆଦୀନୱଞ୍ଚ ନିସ୍ସରଣଞ୍ଚ ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନାତି, ଅୱୁସିତଂ ତେନ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ, ଆରକା ସୋ ଇମସ୍ମା ଧମ୍ମୱିନଯା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅହଂ ହି ଭନ୍ତେ ଛନ୍ନଂ ଫସ୍ସାଯତନାନଂ ସମୁଦଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଅସ୍ସାଦଞ୍ଚ ଆଦୀନୱଞ୍ଚ ନିସ୍ସରଣଞ୍ଚ ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନାମି।

ଚକ୍ଖୁଂ ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତାତି ସମନୁପସ୍ସସି।

ନୋ ହେତଂ ଭନ୍ତେ।

ଏତ୍ଥ ଚ ତେ ଭିକ୍ଖୁ ଚକ୍ଖୁ ନେତଂ ମମ, ନେସୋହମସ୍ମି, ନ ମେସୋ ଅତ୍ତାତି ଏୱମେତଂ ଯଥାଭୂତଂ ସମ୍ମପ୍ପଞ୍ଞାୟ ସୁଦିଟ୍ଠଂ ଭୱିସ୍ସତି, ଏସେୱନ୍ତୋ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ।

ଗିଲାନୱଗ୍ଗ

ପଠମ ଗିଲାନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଗିଲାନୱଗ୍ଗେ ପନାୱୁସୋ ପଠମଂ ଗିଲାନସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଞତରଂ ନୱଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଗିଲାନଂ ଆବାଧିକଂ ଦୁକ୍ଖିତଂ ବାଳ୍ହଗିଲାନଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁ ଗିଲାନୋ ଆବାଧିକୋ ଦୁକ୍ଖିତୋ ବାଳ୍ହଗିଲାନୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ନ ଖ୍ୱାହଂ ଭନ୍ତେ ସୀଲୱିସୁଦ୍ଧତ୍ଥଂ ଭଗୱତା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାମୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ତଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ପଟିପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ତସ୍ସ ଚ ୱଚନଂ ସାଧୁକାରଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ରାଗୱିରାଗତ୍ଥୋ ହି ଭିକ୍ଖୁ ମୟା ଧମ୍ମୋ ଦେସିତୋ, ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଭିକ୍ଖୁ, ଚକ୍ଖୁ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱାତି। ଅନିଚ୍ଚଂ ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂ ୱାତି, ଦୁକ୍ଖଂ ଭନ୍ତେ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ନ ମେ ଭନ୍ତେ ଖମନୀୟଂ।

ସାଧୁ ଖୋ ତ୍ୱଂ ଭିକ୍ଖୁ ରାଗୱିରାଗତ୍ଥଂ ମୟା ଧମ୍ମଂ ଦେସିତଂ ଆଜାନାସି,

ଛନ୍ନୱଗ୍ଗ

ପୁଣ୍ଣସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଛନ୍ନୱଗ୍ଗେ ପନାୱୁସୋ ପଞ୍ଚମଂ ସଂଗୀତଂ ପୁଣ୍ଣସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ, ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ସାଧୁ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ସଂଖିତ୍ତେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁ, ଯମହଂ ଭଗୱତୋ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଏକୋ ୱୂପକଟ୍ଠୋ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଆତାପୀ ପହିତତ୍ତୋ ୱିହରେୟ୍ୟ’’ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ସନ୍ତି ଖୋ ପୁଣ୍ଣ ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟା ରୂପା ଇଟ୍ଠା କନ୍ତା ମନାପା ପିୟରୂପା କାମୂପସଂହିତା ରଜନୀୟା, ତଞ୍ଚେ ଭିକ୍ଖୁ ଅଭିନନ୍ଦତି ଅଭିୱଦତି ଅଜ୍ଝୋସାୟ ତିଟ୍ଠତି, ତସ୍ସ ତଂ ଅଭିନନ୍ଦତୋ ଅଭିୱଦତୋ ଅଜ୍ଝୋସାୟ ତିଟ୍ଠତୋ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ନନ୍ଦୀ, ନନ୍ଦୀ ସମୁଦୟୋ ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟୋ ପୁଣ୍ଣାତି ୱଦାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – ଏୱଞ୍ଚାୱୁସୋ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତୋ ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରସ୍ସ ସଂଖିତ୍ତେନ ଓୱାଦଂ ଦତ୍ୱା କଥଞ୍ଚ ନଂ ପଟିପୁଚ୍ଛି, କଥଞ୍ଚ ସୋ ଭଗୱତୋ ଆରୋଚେସି, କଥଞ୍ଚସ୍ସାୟସ୍ମତୋ ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରସ୍ସ ଅଭିସମ୍ପରାୟୋ ଅହୋସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ଆୟସ୍ମତୋ ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରସ୍ସ ସଂଖିତ୍ତେନ ଓୱାଦଂ ଦତ୍ୱା ‘‘ଇମିନା ତ୍ୱଂ ପୁଣ୍ଣ ମୟା ସଂଖିତ୍ତେନ ଓୱାଦେନ ଓୱଦିତୋ କତମସ୍ମିଂ ଜନପଦେ ୱିହରିସ୍ସସୀ’’ତି ତଂ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ପୁଣ୍ଣତ୍ଥେରଂ ପଟିପୁଚ୍ଛି। ସୋ ଚ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମା ‘‘ଅତ୍ଥି ଭନ୍ତେ ସୁନାପରନ୍ତୋ ନାମ ଜନପଦୋ, ତତ୍ଥାହଂ ୱିହରିସ୍ସାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତୋ ଆରୋଚେସି। ସୋ ହି ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମା ସୁନାପରନ୍ତେ ଜନପଦେ ୱସିତ୍ୱା ତେନେୱ ଅନ୍ତରୱସ୍ସେନ ତିସ୍ସୋ ୱିଜ୍ଜା ସଚ୍ଛାକାସି। ତେନେୱ ଅନ୍ତରୱସ୍ସେନ ପରିନିବ୍ବାୟି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ତସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟୋ ଅହୋସି।

ସନ୍ତି ଖୋ ତସ୍ସ ଭଗୱତୋ ସାୱକା କାୟେନ ଚ ଜୀୱିତେନ ଚ ଅଟ୍ଟୀୟମାନା ହରାୟମାନା ଜିଗୁଚ୍ଛମାନା ସତ୍ଥହାରକଂ ପରିୟେସନ୍ତି।

ସକ୍କିସ୍ସସି ଖୋ ତ୍ୱଂ ପୁଣ୍ଣ ଇମିନା ଦମୂପସମେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ସୁନାପରସନ୍ତସ୍ମିଂ ଜନପଦେ ୱତ୍ଥୁଂ।

ସଠଅୱଗ୍ଗ

ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସଠଅୱଗ୍ଗେ ଦୁତିଯଂ ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ସାଧୁ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ସଂଖିତ୍ତେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁ, ଯମହଂ ଭଗୱତୋ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଏକୋ ୱୂପକଟ୍ଠୋ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଆତାପୀ ପହିତତ୍ତୋ ୱିହରେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଏତ୍ଥ ଦାନି ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତ କିଂ ଦହରେ ଭିକ୍ଖୂ ୱକ୍ଖାମାତି''ଆଦିନା ଥେରଂ ଅପସାଦେତ୍ୱା ଚେୱ ଉସ୍ସାଦେତ୍ୱା ଚ ''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତ, ଯେ ତେ ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେଯ୍ୟା ରୂପା ଅଦିଟ୍ଠା ଅଦିଟ୍ଠପୁବ୍ବା, ନ ଚ ପସ୍ସସି, ନ ଚ ତେ ହୋତି ପସ୍ସେଯ୍ୟନ୍ତି, ଅତ୍ଥି ତେ ତତ୍ଥ ଛନ୍ଦୋ ୱା ରାଗୋ ୱା ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – ଇମସ୍ମିଂ ଚ ଖୋ ପନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଓୱାଦେ ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତେ ସୋ ଆଯସ୍ମା ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ କିଂ ଅୱୋଚ କଥଞ୍ଚସ୍ସ ଭଗୱା ଅନୁଞ୍ଞାସି। କୀଦିସୋ ଚସ୍ସାଯସ୍ମତୋ ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରସ୍ସ ଧମ୍ମାଭିସମଯୋ ଅହୋସି।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇମସ୍ମିଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଓୱାଦେ ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତେ ଆଯସ୍ମା ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଇମସ୍ସ ଖ୍ୱାହଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନାମି।

ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ମୁଟ୍ଠା, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ ତିଟ୍ଠତି।

ତସ୍ସ ୱଡ୍ଢନ୍ତି ୱେଦନା, ଅନେକା ରୂପସମ୍ଭୱା;

ଅଭିଜ୍ଝା ଚ ୱିହେସା ଚ, ଚିତ୍ତମସ୍ସୂପହଞ୍ଞତି;

ଏୱଂ ଆଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ଆରା ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତି;

ପେଯ୍ୟାଲ

ନ ସୋ ରଜ୍ଜତି ଧମ୍ମେସୁ, ଧମ୍ମଂ ଞତ୍ୱା ପଟିସ୍ସତୋ;

ୱିରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ନାଜ୍ଝୋସ ତିଟ୍ଠତି।

ଯଥାସ୍ସ ଜାନତୋ ଧମ୍ମଂ, ସେୱତୋ ଚାପି ୱେଦନଂ;

ଖୀଯତି ନୋପଚୀଯତି, ଏୱଂ ସୋ ଚରତୀ ସତୋ;

ଏୱଂ ଅପଚିନତୋ ଦୁକ୍ଖଂ, ସନ୍ତିକେ ନିବ୍ବାନ ୱୁଚ୍ଚତୀତି।

ଇମସ୍ସ ଖ୍ୱାହଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ଏୱଂ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନାମୀତି। ଭଗୱା ଚ ଭନ୍ତେ ''ସାଧୁ ସାଧୁ ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତ, ସାଧୁ ଖୋ ତ୍ୱଂ ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତ ମଯା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତସ୍ସ ୱିତ୍ଥାରେନ ଅତ୍ଥଂ ଆଜାନାସୀ''ତି ସାଧୁକାରଂ ଦତ୍ୱା–

''ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠୋ, ପିଯଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ ତିଟ୍ଠତୀ’’ତି–

ଆଦିନା

ଥେରସ୍ସ ୱଚନଂ ସମନୁଞ୍ଞାସି। ସୋ ଚ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମା ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଏକୋ ୱୂପକଟ୍ଠୋ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଆତାପୀ ପହିତତ୍ତୋ ୱିହରନ୍ତୋ ନଚିରସ୍ସେୱ ଯସ୍ସତ୍ଥାୟ କୁଲପୁତ୍ତା ସମ୍ମଦେୱ ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିୟଂ ପବ୍ବଜନ୍ତି, ତଦନୁତ୍ତରଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟପରିୟୋସାନଂ ଦିଟ୍ଠେୱ ଧମ୍ମେ ସୟଂ ଅଭିଞ୍ଞା ସଚ୍ଛିକତ୍ୱା ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହାସି, ‘‘ଖୀଣା ଜାତି, ୱୁସିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିୟଂ, କତଂ କରଣୀୟଂ, ନାପରଂ ଇତ୍ଥତ୍ତାୟା’’ତି ଅବ୍ଭଞ୍ଞାସି। ଅଞ୍ଞତରୋଚ ପନାୟସ୍ମା ମାଲୁକ୍ୟପୁତ୍ତୋ ଅରହତଂ ଅହୋସି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ତସ୍ସ ଆୟସ୍ମତୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟୋ ଅହୋସି।

ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ସତି ମୁଟ୍ଠା, ପିୟଂ ନିମିତ୍ତଂ ମନସି କରୋତୋ;

ସାରତ୍ତଚିତ୍ତୋ ୱେଦେତି, ତଞ୍ଚ ଅଜ୍ଝୋସ ତିଟ୍ଠତି।

ପମାଦୱିହାରୀସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଚତୁତ୍ଥଂ ପମାଦୱିହାରୀସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ପମାଦୱିହାରିଞ୍ଚ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦେସେସ୍ସାମି ଅପ୍ପମାଦୱିହାରିଞ୍ଚ, ତଂ ସୁଣାଥ। କଥଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ପମାଦୱିହାରୀ ହୋତି। ଚକ୍ଖୁନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଅସଂୱୁତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୱେ ୱିହରତୋ ଚିତ୍ତଂ ବ୍ୟାସିଞ୍ଚତି ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେୟ୍ୟେସୁ ରୂପେସୁ, ତସ୍ସ ବ୍ୟାସିତ୍ତଚିତ୍ତସ୍ସ ପାମୋଜ୍ଜଂ ନ ହୋତି, ପାମୋଜ୍ଜେ ଅସତି ପୀତି ନ ହୋତି, ପୀତିୟା ପସ୍ସଦ୍ଧି ନ ହୋତି, ପସ୍ସଦ୍ଧିୟା ଅସତି ଦୁକ୍ଖଂ ହୋତି, ଦୁକ୍ଖିନୋ ଚିତ୍ତଂ ନ ସମାଧିୟତି, ଅସମାହିତେ ଚିତ୍ତେ ଧମ୍ମା ନ ପାତୁଭୱନ୍ତି, ଧମ୍ମାନଂ ଅପାତୁଭାୱା ପମାଦୱିହାରୀତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖଂ ଗଚ୍ଛତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଲୋକକାମଗୁଣୱଗ୍ଗ

ରାହୁଲୋୱାଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଲୋକକାମଗୁଣୱଗ୍ଗେ ଆୱୁସୋ ଅଟ୍ଠମଂ ରାହୁଲୋୱାଦସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ ରାହୁଲଂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ରାହୁଲ, ଚକ୍ଖୁ ନିଚ୍ଚଂ ୱା ଅନିଚ୍ଚଂ ୱାତି। ଅନିଚ୍ଚଂ ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ, ଦୁକ୍ଖଂ ୱା ତଂ ସୁଖଂୱାତି। ଦୁକ୍ଖଂ ଭନ୍ତେ। ଯଂ ପନାନିଚ୍ଚଂ ଦୁକ୍ଖଂ ୱିପରିଣାମଧମ୍ମଂ କଲ୍ଲଂ ନୁ ତଂ ସମନୁପସ୍ସିତୁଂ ‘ଏତଂ ମମ, ଏସୋହମସ୍ମି, ଏସୋ ମେ ଅତ୍ତା’ତି। ନୋ ହେତଂ ଭନ୍ତେ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଯଂନୂନାହଂ ରାହୁଲଂ ଉତ୍ତରିଂ ଆସୱାନଂ ଖୟେ ୱିନେୟ୍ୟଂ।

ଗଣ୍ହାହି ରାହୁଲ ନିସୀଦନଂ।

ଗହପତିୱଗ୍ଗ

ଭାରଦ୍ୱାଜସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଗହପତିୱଗ୍ଗେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଚତୁତ୍ଥଂ ସଂଗୀତଂ ଭାରଦ୍ୱାଜସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସମ୍ବିୟଂ ଭନ୍ତେ ରାଜାନଂ ଉଦେନଂ ଆରବ୍ଭ ଆୟସ୍ମତା ପିଣ୍ଡୋଲଭାରଦ୍ୱାଜତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ଉଦେନୋ ଆୟସ୍ମନ୍ତଂ

ପିଣ୍ଡୋଲଭାରଦ୍ୱାଜଂ ଏତଦଵୋଚ ‘‘କୋ ନୁ ଖୋ ଭୋ ଭାରଦ୍ୱାଜ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନିମେ ଦହରା ଭିକ୍ଖୂ ସୁସୂ କାଳକେସା ଭଦ୍ରେନ ଯୋବ୍ବନେନ ସମନ୍ନାଗତା ପଠମେନ ୱଯସା ଅନିକୀଳିତାୱିନୋ କାମେସୁ ଯାୱଜୀୱଂ ପରିପୁଣ୍ଣଂ ପରିସୁଦ୍ଧଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଚରନ୍ତି, ଅଦ୍ଧାନଞ୍ଚ ଆପାଦେନ୍ତୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ୱୁତ୍ତଂ ଖୋ

ଏତଂ ମହାରାଜ ତେନ ଭଗୱତା ଜାନତା ପସ୍ସତା ଅରହତା ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଏଥ ତୁମ୍ହେ ଭିକ୍ଖୱେ ମାତୁମତ୍ତୀସୁ ମାତୁଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେଥ। ଭଗନିମତ୍ତୀସୁ ଭଗିନିଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେଥ, ଧୀତୁମତ୍ତୀସୁ ଧୀତୁଚିତ୍ତଂ ଉପଟ୍ଠପେଥା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ପିଣ୍ଡୋଲ ଭାରଦ୍ୱାଜତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ।

ୱେରହଚ୍ଚାନିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ୱେରହଚ୍ଚାନିସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କାମଣ୍ଡାଯଂ ଭନ୍ତେ ୱେରହଚ୍ଚାନିଗୋତ୍ତଂ ବ୍ରାହ୍ମଣିଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ଉଦାଯିତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ। ୱେରହଚ୍ଚାନୀଗୋତ୍ତା ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉଦାଯିତ୍ଥେରଂ ଏତଦଵୋଚ ‘‘କିସ୍ମିଂ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ସତି ଅରହନ୍ତୋ ସୁଖଦୁକ୍ଖଂ ପଞ୍ଞପେନ୍ତି, କିସ୍ମିଂ ଅସତି ଅରହନ୍ତୋ ସୁଖଦୁକ୍ଖଂ ନ ପଞ୍ଞପେନ୍ତୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଚକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ଖୋ ଭଗିନି ସତି ଅରହନ୍ତୋ ସୁଖଦୁକ୍ଖଂ ପଞ୍ଞପେନ୍ତି, ଚକ୍ଖୁସ୍ମିଂ ଅସତି ଅରହନ୍ତୋ ସୁଖଦୁକ୍ଖଂ ନ ପଞ୍ଞପେନ୍ତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ଉଦାଯିତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ।

ଦେୱଦହୱଗ୍ଗ

ଖଣସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଦେୱଦହୱଗ୍ଗେ ଆୱୁସୋ ଖଣସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ ଦେୱଦହେ ନାମ ସକ୍ୟାନଂ ନିଗମେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଲାଭା ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ, ସୁଲଦ୍ଧଂ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ, ଖଣୋ ୱୋ ପଟିଲଦ୍ଧୋ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯୱାସାଯା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସମୁଦ୍ଦୱଗ୍ଗ

ବାଳିସିକୋପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସମୁଦ୍ଦୱଗ୍ଗେ ପନାୱୁସୋ ତତିଯଂ ବାଳିସିକୋପମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଜୀୱକମ୍ବୱନେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ସେଯ୍ୟଥାପି ଭିକ୍ଖୱେ ବାଳିସିକୋ ଆମିସଗତବଳିସଂ ଗମ୍ଭୀରେ ଉଦକରହଦେ ପକ୍ଖିପେଯ୍ୟା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଆଦିତ୍ତପରିଯାଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସଳାଯତନୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ସମୁଦ୍ଦୱଗ୍ଗେ ପନାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସଂଗୀତଂ ଅଟ୍ଠମଂ ଆଦିତ୍ତପରିଯାଯସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସମ୍ବହୁଲେ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଆଦିତ୍ତପରିଯାଯଂ ୱୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଧମ୍ମପରିଯାଯଂ ଦେସେସ୍ସାମି, ତଂ ସୁଣାଥ। କତମୋ ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ଆଦିତ୍ତପରିଯାଯୋ ଧମ୍ମପରିଯାଯୋ। ୱରଂ ଭିକ୍ଖୱେ ତତ୍ତାଯ ଅଯୋସଲାକାଯ ଆଦିତ୍ତାଯ ସମ୍ପଜ୍ଜଲିତାଯ ସଜୋତିଭୂତାଯ ଚକ୍ଖୁନ୍ଦ୍ରିଯଂ ସମ୍ପଲିମଟ୍ଠଂ, ନତ୍ୱେୱ ଚକ୍ଖୁୱିଞ୍ଞେଯ୍ୟେସୁ ରୂପେସୁ ଅନୁବ୍ୟଞ୍ଜନସୋ ନିମିତ୍ତଗ୍ଗାହୋ’’ତିଆଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଆସୀୱିସୱଗ୍ଗ

ପଠମଦାରୁକ୍ଖନ୍ଧୋପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଆସୀୱିସୱଗ୍ଗେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଚତୁତ୍ଥଂ ସଂଗୀତଂ ପଠମଦାରୁକ୍ଖନ୍ଧୋପମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସମ୍ବିୟଂ ଭନ୍ତେ ଗଙ୍ଗାୟ ନଦିୟା ତୀରେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ପସ୍ସଥ ନୋ ତୁମ୍ହେ ଭିକ୍ଖୱେ ଅମୁଂ ମହନ୍ତଂ ଦାରୁକ୍ଖନ୍ଧଂ ଗଙ୍ଗାୟ ନଦିୟା ସୋତେନ ୱୁୟ୍ହମାନ''ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତା।

ଉପଚାରୱଚନଂ

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଓରିମତୀରାଦୀନଂ ଉପଚାରୱଚନାନଂ ଅତ୍ଥୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଓରିମଂ ତୀରନ୍ତି ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ ଛନ୍ନେତଂ ଅଜ୍ଝତ୍ତିକାନଂ ଆୟତନାନଂ ଅଧିୱଚନଂ। ପାରିମଂ ତୀରନ୍ତି ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ ଛନ୍ନେତଂ ବାହିରାନଂ ଆୟତନାନଂ ଅଧିୱଚନଂ। ମଜ୍ଝେ ସଂସୀଦୋତି ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ ନନ୍ଦିରାଗସ୍ସେତଂ ଅଧିୱଚନଂ। ଥଲେ ଉସ୍ସାଦୋତି ଖୋ ଭିକ୍ଖୁ ଅସ୍ମିମାନସ୍ସେତଂ ଅଧିୱଚନନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ତତ୍ଥ ଓରିମତୀରାଦୀନଂ ଉପଚାରୱଚନାନଂ ଅତ୍ଥୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – ଇମସ୍ମିଂ ଖୋ ପନ ଆୱୁସୋ ସୁତ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତେ ୱିସେସତୋ କସ୍ସ କୀଦିସୋ ଅତ୍ଥୋ କଥଞ୍ଚ ପଟିଲଦ୍ଧୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇମସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ସୁତ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତେ ୱିସେସତୋ ନନ୍ଦସ୍ସ ଗୋପାଲକସ୍ସ ପବ୍ବଜ୍ଜା ଚ ଉପସମ୍ପଦା ଚ ଯାୱ ଅରହତ୍ତାଚ ୱିସେସତୋ ଅତ୍ଥୋ ଅଧିଗତୋ।

ଲଭେୟ୍ୟାହଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତୋ ସନ୍ତିକେ ପବ୍ବଜ୍ଜଂ, ଲଭେୟ୍ୟଂ ଉପସମ୍ପଦଂ।

ତେନ ହି ତ୍ୱଂ ନନ୍ଦ ସାମିକାନଂ ଗାୱୋ ନିୟ୍ୟାତେହି।

ଗମିସ୍ସନ୍ତି ଭନ୍ତେ ଗାୱୋ ୱଚ୍ଛଗିଦ୍ଧିନିୟୋ।

କିଂସୁକୋପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତଦନ୍ତରେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଅଟ୍ଠମଂ ସଂଗୀତଂ କିଂସୁକୋପମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ ଅଞ୍ଞତରଂ କାରକଂ ଭିକ୍ଖୁଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅଞ୍ଞତରୋ ଭନ୍ତେ କାରକୋ ଭିକ୍ଖୁ ଚତ୍ତାରୋ ଖାଣାସୱେ ଭିକ୍ଖୂ ଞାଣଦସ୍ସନୱିସୁଦ୍ଧିଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଅସନ୍ତୁଟ୍ଠୋ ତେସଂ ଭିକ୍ଖୂନଂ ପଞ୍ହାୱେୟ୍ୟାକରଣେନ ଯେନ ଭଗୱା ତେନୁପସଙ୍କମି। ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୁନୋ ଦସ୍ସନଂ ସୁୱିସୁଦ୍ଧଂ ହୋତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ସେୟ୍ୟଥାପି ଭିକ୍ଖୁ ପୁରିସସ୍ସ କିଂସୁକୋ ଅଦିଟ୍ଠପୁବ୍ବୋ ଅସ୍ସ, ସୋ ଯେନଞ୍ଞତରୋ ପୁରିସୋ କିଂସୁକସ୍ସ ଦସ୍ସାୱୀ ତେନୁପସଙ୍କମେୟ୍ୟା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଛପ୍ପାଣକୋପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତଦନ୍ତରେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ଛପ୍ପାଣକୋପମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁଯେୱ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ସେୟ୍ୟଥାପି, ଭିକ୍ଖୱେ ପୁରିସୋ ଅରୁଗତ୍ତୋ ପକ୍କଗତ୍ତୋ ସରୱନଂ ପୱିସେୟ୍ୟା'ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅସଂୱରୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ଦେସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କଥଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ଅସଂୱରୋ ହୋତି, ଇଧ ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଚକ୍ଖୁନା ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ପିୟରୂପେ ରୂପେ ଅଧିମୁଚ୍ଚତି, ଅପ୍ପିୟରୂପେ ରୂପେ ବ୍ୟାପଜ୍ଜତି, ଅନୁପଟ୍ଠିତକାୟସ୍ସତି ଚ ୱିହରତି ପରିତ୍ତଚେତସୋ। ତଞ୍ଚ ଚେତୋୱିମୁତ୍ତିଂ ପଞ୍ଞାୱିମୁତ୍ତିଂ ଯଥାଭୂତଂ ନପ୍ପଜାନାତି, ଯତ୍ଥସ୍ସ ତେ ଉପ୍ପନ୍ନା ପାପକା ଅକୁସଲା ଧମ୍ମା ଅପରିସେସା ନିରୁଜ୍ଝନ୍ତୀତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ତତ୍ଥ ଅସଂୱରୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ଦେସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ସଂୱରୋ ୱିଭଜିତ୍ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ଦେସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କଥଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂୱରୋ ହୋତି, ଇଧ ଭିକ୍ଖୱେ ଭିକ୍ଖୁ ଚକ୍ଖୁନା ରୂପଂ ଦିସ୍ୱା ପିୟରୂପେ ରୂପେ ନାଧିମୁଚ୍ଚତି, ଅପ୍ପିୟରୂପେ ରୂପେ ନ ବ୍ୟାପଜ୍ଜତୀତି, ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ତତ୍ଥ ସଂୱରୋ ୱିଭଜିତ୍ୱା ୱିତ୍ଥାରେନ ଦେସିତୋ।

ୱେଦନାସଂଯୁତ୍ତ

ଦଟ୍ଠବ୍ବସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ୱେଦନାସଂଯୁତ୍ତେ ପଞ୍ଚମଂ ଦଟ୍ଠବ୍ବସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ତିସ୍ସୋ ଇମା ଭିକ୍ଖୱେ ୱେଦନା। କତମା ତିସ୍ସୋ, ସୁଖା ୱେଦନା ଦୁକ୍ଖାୱେଦନା ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖା ୱେଦନା। ସୁଖା ଭିକ୍ଖୱେ ୱେଦନା ଦୁକ୍ଖତୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ସଲ୍ଲତୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବା, ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖା ୱେଦନା ଅନିଚ୍ଚତୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୁଖା ଭିକ୍ଖୱେ ୱେଦନା ଦୁକ୍ଖତୋ ଦଟ୍ଠବ୍ବା।

ଯୋ ସୁଖଂ ଦୁକ୍ଖତୋ ଅଦ୍ଦସ, ଦୁକ୍ଖମଦ୍ଦକ୍ଖି ସଲ୍ଲତୋ;

ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖଂ ସନ୍ତଂ, ଅଦ୍ଦକ୍ଖିନଂ ଅନିଚ୍ଚତୋ।

ସ ୱେ ସମ୍ମଦ୍ଦସୋ ଭିକ୍ଖୁ, ପରିଜାନାତି ୱେଦନା;

ସୋ ୱେଦନା ପରିଞ୍ଞାୟ, ଦିଟ୍ଠେ ଧମ୍ମେ ଅନାସୱୋ;

କାୟସ୍ସ ଭେଦା ଧମ୍ମଟ୍ଠୋ, ସଙ୍ଖ୍ୟଂ ନୋପେତି ୱେଦଗୂ।

ସଲ୍ଲସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଛଟ୍ଠଂ ସଲ୍ଲସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଅସ୍ସୁତୱା ଭିକ୍ଖୱେ ପୁଥୁଜ୍ଜନୋ ସୁଖମ୍ପି ୱେଦନଂ ୱେଦୟତି, ଦୁକ୍ଖମ୍ପି ୱେଦନଂ ୱେଦୟତି, ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖମ୍ପି ୱେଦନଂ ୱେଦୟତି। ସୁତୱା ଭିକ୍ଖୱେ ଅରିୟସାୱକୋ ସୁଖମ୍ପି ୱେଦନଂ ୱେଦୟତି, ଦୁକ୍ଖମ୍ପି ୱେଦନଂ ୱେଦୟତି, ଅଦୁକ୍ଖମସୁଖମ୍ପି ୱେଦନଂ ୱେଦୟତି। ତତ୍ର ଭିକ୍ଖୱେ କୋ ୱିସେସୋ, କୋ ଅଧିପ୍ପୟାସୋ, କିଂ ନାନାକରଣଂ ସୁତୱତୋ ଅରିୟଭାୱକସ୍ସ ଅସ୍ସୁତୱତା ପୁଥୁଜ୍ଜନେନା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଜମ୍ବୁଖାଦକସଂଯୁତ୍ତ

ନିବ୍ବାନପଞ୍ହାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଜମ୍ବୁଖାଦକସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପଠମଂ ନିବ୍ବାନପଞ୍ହାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଗଧେସୁ ଭନ୍ତେ ନାଲକଗାମକେ ଜମ୍ବୁଖାଦକଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ। ଜମ୍ବୁଖାଦକୋ ଭନ୍ତେ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ନିବ୍ବାନଂ ନିବ୍ବାନନ୍ତି ଆୱୁସୋ ସାରିପୁତ୍ତ ୱୁଚ୍ଚତି, କତମଂ ନୁଖୋ ଆୱୁସୋ ନିବ୍ବାନ’’ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଯୋ ଖୋ ଆୱୁସୋ ରାଗକ୍ଖଯୋ ଦୋସକ୍ଖଯୋ ମୋହକ୍ଖଯୋ, ଇଦଂ ୱୁଚ୍ଚତି ନିବ୍ବାନ’’ନ୍ତି ଏୱମାଦିନା ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

ଧମ୍ମୱାଦୀପଞ୍ହାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ତତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ଧମ୍ମୱାଦୀପଞ୍ହାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଗଧେସ୍ୱେୱ ଭନ୍ତେ ନାଲକଗାମେ ଜମ୍ବୁଖାଦକଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ। ଜମ୍ବୁଖାଦକୋ ଭନ୍ତେ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କେ ନୁ ଖୋ ଆୱୁସୋ ସାରିପୁତ୍ତ ଲୋକେ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ, କେ ଲୋକେ ସୁପ୍ପଟିପନ୍ନା, କେ ଲୋକେ ସୁଗତା’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଯେ ଖୋ ଆୱୁସୋ ରାଗପ୍ପହାନାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେନ୍ତି, ଦୋସପ୍ପହାନାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେନ୍ତି, ମୋହପ୍ପହାନାଯ ଧମ୍ମଂ ଦେସେନ୍ତି। ତେ ଲୋକେ ଧମ୍ମୱାଦିନୋ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

କେ ଲୋକେ ସୁପ୍ପଟିପନ୍ନା।

କେ ଲୋକେ ସୁଗତା।

ଦୁକ୍କରପଞ୍ହାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକ ମହାଥେରେହି ପରିଯୋସାନସୁତ୍ତଭାୱେନ ସଂଗୀତଂ ଦୁକ୍କରପଞ୍ହାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଗଧେସ୍ୱେୱ ନାଲକଗାମେ ଜମ୍ବୁଖାଦକଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ। ଜମ୍ବୁଖାଦକୋ ଭନ୍ତେ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ସାରିପୁତ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କିଂ ନୁ ଖୋ ଆୱୁସୋ ସାରିପୁତ୍ତ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ଦୁକ୍କର’’ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ପବ୍ବଜ୍ଜା ଖୋ ଆୱୁସୋ ଇମସ୍ମିଂ ଧମ୍ମୱିନଯେ ଦୁକ୍କରା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆଯସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସଂଯୁତ୍ତ

ସକ୍କସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ସକ୍କସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଦେୱେସୁ ଭନ୍ତେ ତାୱତିଂସେସୁ ସକ୍କଂ ଦେୱାନମିନ୍ଦଂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ସାଧୁ ଖୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦ ବୁଦ୍ଧସରଣଗମନଂ ହୋତି, ବୁଦ୍ଧସରଣଗମନହେତୁ ଖୋ ଦେୱାନମିନ୍ଦ ଏୱମିଧେକଚ୍ଚେ ସତ୍ତା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜନ୍ତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମତା ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ।

ଚିତ୍ତସଂଯୁତ୍ତ

ନିଗଣ୍ଠନାଟପୁତ୍ତସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଚିତ୍ତସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଅଟ୍ଠମଂ ସଂଗୀତଂ ନିଗଣ୍ଠନାଟପୁତ୍ତସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଚ୍ଛିକାସଣ୍ଡେ ଭନ୍ତେ ନିଗଣ୍ଠଂ ନାଟପୁତ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ଚିତ୍ତେନ ଗହପତିନା ଭାସିତଂ। ନିଗଣ୍ଠୋ ଭନ୍ତେ ନାଟପୁତ୍ତୋ ଚିତ୍ତଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ ''ସଦ୍ଦହସି ତ୍ୱଂ ଗହପତି ସମଣସ୍ସ ଗୋତମସ୍ସ ଅତ୍ଥି ଅୱିତକ୍କୋ ଅୱିଚାରୋ ସମାଧି, ଅତ୍ଥି ୱିତକ୍କୱିଚାରାନଂ ନିରୋଧୋ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ନ ଖ୍ୱାହଂ ଏତ୍ଥ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତୋ ସଦ୍ଧାଯ ଗଚ୍ଛାମି, ଅତ୍ଥି ଅୱିତକ୍କୋ ଅୱିଚାରୋ ସମାଧି, ଅତ୍ଥି ୱିତକ୍କୱିଚାରାନଂ ନିରୋଧୋ''ତି ଏୱମାଦିନା ଚିତ୍ତେନ ଗହପତିନା ଭାସିତଂ।

ଇଦଂ ଭୱନ୍ତୋ ପସ୍ସନ୍ତୁ।

ଯାୱ ଉଳୁଳୋ ଚାଯଂ ଚିତ୍ତୋ ଗହପତି।

''ଅହଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଯାୱଦେୱ ଆକଙ୍ଖାମି, ୱିୱିଚ୍ଚେୱ କାମେହି ୱିୱିଚ୍ଚ ଅକୁସଲେହି ଧମ୍ମେହି ସୱିତକ୍କଂ ସୱିଚାରଂ ୱିୱେକଜଂ ପୀତିସୁଖଂ ପଠମଂ ଝାନଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରାମି'' –

ଇଦଂ ଭୱନ୍ତୋ ପସ୍ସନ୍ତୁ।

ଅଚେଲକସ୍ସପସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ନୱମଂ ସଂଗୀତଂ ଅଚେଲକସ୍ସପସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତତ୍ଥେୱ ଭନ୍ତେ ମଚ୍ଛିକାସଣ୍ଡେ ଅଚେଲଂ କସ୍ସପଂ ଆରବ୍ଭ ଚିତ୍ତେନ ଗହପତିନା ଭାସିତଂ। ଅଚେଲୋ ଭନ୍ତେ କସ୍ସପୋ ଚିତ୍ତଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଇମେହି ପନ ତେ ଗହପତି ତିଂସମତ୍ତେହି ୱସ୍ସେହି ଅତ୍ଥି କୋଚି ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମୋ ଅଲମରିଯଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସୋ ଅଧିଗତୋ ଫାସୁୱିହାରୋ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଗିହିନୋପି ସିଯା ଭନ୍ତେ ଅହଞ୍ହି ଭନ୍ତେ ଯାୱଦେୱ ଆକଙ୍ଖାମି, ୱିୱିଚ୍ଚେୱ କାମେହି ୱିୱିଚ୍ଚ ଅକୁସଲେହି ଧମ୍ମେହି ସୱିତକ୍କଂ ସୱିଚାରଂ ୱିୱେକଜଂ ପୀତିସୁଖଂ ପଠମଂ ଝାନଂ ଉପସମ୍ପଜ୍ଜ ୱିହରାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଚିତ୍ତେନ ଗହପତିନା ଭାସିତଂ।

ଗାମଣିସଂଯୁତ୍ତ

ଚଣ୍ଡସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା...ପେ... ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଗାମଣିସଂଯୁତ୍ତେ ପଠମଂ ଚଣ୍ଡସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଚଣ୍ଡଂ ଗାମଣିଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଚଣ୍ଡୋ ଭନ୍ତେ ଗାମଣି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''କୋ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନ ମିଧେକଚ୍ଚୋ ଚଣ୍ଡୋ ଚଣ୍ଡୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖଂ ଗଚ୍ଛତି। କୋ ପନ ଭନ୍ତେ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନ ମିଧେକଚ୍ଚୋ ସୋରତୋ ସୋରତୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖଂ ଗଚ୍ଛତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଇଧ ଗାମଣି ଏକଚ୍ଚସ୍ସ ରାଗୋ ଅପ୍ପହୀନୋ ହୋତି, ରାଗସ୍ସ ଅପ୍ପହୀନତ୍ତା ପରେ କୋପେନ୍ତି, ପରେହି କୋପିଯମାନୋ କୋପଂ ପାତୁକରୋତି, ସୋ ଚଣ୍ଡୋତ୍ୱେୱ ସଙ୍ଖଂ ଗଚ୍ଛତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଖେତ୍ତୂପମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସତ୍ତମଂ ସଂଗୀତଂ ଖେତ୍ତୂପମସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ

ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ନାଥଅନ୍ଦାଯଂ ଭନ୍ତେ ପାୱାରିକମ୍ବୱନେ ଅସିବନ୍ଧକପୁତ୍ତଂ ଗାମଣିଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଅସିବନ୍ଧକପୁତ୍ତୋ ଭନ୍ତେ ଗାମଣି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ନନୁ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ସବ୍ବପାଣଭୂତହିତାନୁକମ୍ପୀ ୱିହରତୀତି। ଏୱଂ ଗାମଣି ତଥାଗତୋ ସବ୍ବପାଣଭୂତହିତାନୁକମ୍ପୀ ୱିହରତୀତି। ଅଥ କିଞ୍ଚରହି ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ଏକଚ୍ଚାନଂ ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି, ଏକଚ୍ଚାନଂ ନୋ ତଥା ସକ୍କଚ୍ଚଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ତେନ ହି ଗାମଣି ତଞ୍ଞେୱେତ୍ଥ ପଟିପୁଚ୍ଛିସ୍ସାମି, ଯଥା ତେ ଖମେୟ୍ୟ, ତଥା ନଂ ବ୍ୟାକରେୟ୍ୟାସୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସଙ୍ଖଧମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକ ମହାଥେରେହି ଅଟ୍ଠମଂ ସଂଗୀତଂ ସଙ୍ଖଧମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ନାଥଅନ୍ଦାଯଂଯେୱ ଭନ୍ତେ ପାୱାରିକମ୍ବୱନେ ଅସିବନ୍ଧକପୁତ୍ତଂ ଗାମଣିଂ ନିଗଣ୍ଠସାୱକଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଭଗୱା ଭନ୍ତେ ଅସିବନ୍ଧକପୁତ୍ତଂ ଗାମଣିଂ ନିଗଣ୍ଠସାୱକଂ ଏତଦୱୋଚ ''କଥଂ ନୁ ଖୋ ଗାମଣି ନିଗଣ୍ଠୋ ନାଟପୁତ୍ତୋ ସାୱକାନଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୀ''ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭନ୍ତେ ନିଗଣ୍ଠୋ ନାଟପୁତ୍ତୋ ସାୱକାନଂ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତି ''ଯୋ କୋଚି ପାଣଂ ଅତିପାତେତି, ସବ୍ବୋ ସୋ ଆପାଯିକୋ ନେରଯିକୋ। (ପେୟ୍ୟାଲ) ଯଂବହୁଲଂ ଯଂବହୁଲଂ ୱିହରତି, ତେନ ତେନ ନୀଯତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଯଂବହୁଲଂ ଯଂବହୁଲଞ୍ଚ ଗାମଣି ୱିହରତି, ତେନ ତେନ ନୀଯତି, ଏୱଂ ସନ୍ତେ ନ କୋଚି ଆପାଯିକୋ ନେରଯିକୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଯଥା ନିଗଣ୍ଠସ୍ସ ନାଟପୁତ୍ତସ୍ସ ୱଚନ''ନ୍ତି ଏୱଂ ଖୋ ଭଗୱତା ସଂଖିତ୍ତେନ ଭାସିତଂ।

ଯଂ ବହୁଲୱାଦ

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଯଂବହୁଲୱାଦେ ଦୋସୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଗାମଣି, ଯୋ ସୋ ପୁରିସୋ ପାଣାତିପାତୀ ରତ୍ତିଯା ୱା ଦିୱସସ୍ସ ୱା ସମଯାସମଯଂ ଉପାଦାଯ କତମୋ ବହୁତରୋ ସମଯୋ ଯଂ ୱାସୋ ପାଣମତିପାତେତି। ଯଂ ୱା ସୋ ପାଣଂ ନାତିପାତେତୀତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅସିବନ୍ଧକଂ ନିଗଣ୍ଠନାଟପୁତ୍ତସ୍ସ ସାୱକଂ ଗାମଣିଂ ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ପୁଚ୍ଛିତ୍ୱା ଯଂବହୁଲୱାଦେ ଦୋସୋ ପକାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅନେକଂସ ୱିପାକକମ୍ମସ୍ସ ଏକଂ ସୱିପାକୱାଦେ ଦୋସୋ ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇଧ ଗାମଣି ଏକଚ୍ଚୋ ସତ୍ଥା ଏୱଂୱାଦୀ ହୋତି ଏୱଂଦିଟ୍ଠି ଯୋ କୋଚି ପାଣମତିପାତେତି, ସବ୍ବୋ ସୋ ଆପାଯିକୋ ନେରଯିକୋତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଅନେକଂସ କମ୍ମୱିପାକସ୍ସ ଏକଂସୱିପାକୱାଦେ ଦୋସୋ ୱିଭାରେତ୍ୱା ପକାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଯଥାଧମ୍ମସାସନେ ଗୁଣୋୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତୋ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇଧ ପନ ଗାମଣି ତଥାଗତୋ ଲୋକେ ଉପ୍ପଜ୍ଜତି ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ ୱିଜ୍ଜାଚରଣସମ୍ପନ୍ନୋ ସୁଗତୋ ଲୋକୱିଦୂ ଅନୁତ୍ତରୋପୁରିସ ଦମ୍ମସାରଥି ସତ୍ଥାଦେୱମନୁସ୍ସାନଂ ବୁଦ୍ଧୋ ଭଗୱା, ସୋ ଅନେକପରିଯାଯେନ ପାଣାତିପାତଂ ଗରହତି ୱିଗରହତି। ''ପାଣାତିପାତା ୱିରମଥା''ତି ଚାହାତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ତତ୍ଥ ଯଥାଧମ୍ମସାସନେ ଗୁଣୋ ୱିଭାରେତ୍ୱା ପକାସିତୋ।

ଭଦ୍ରକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଏକାଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ଭଦ୍ରକସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଲ୍ଲେସୁ ଭନ୍ତେ ଉରୁୱେଲକପ୍ପେନାମ ମଲ୍ଲାନଂ ନିଗମେ ଭଦ୍ରକଂ ଗାମଣିଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଭଦ୍ରକୋ ଭନ୍ତେ ଗାମଣି ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ସାଧୁ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ସମୁଦଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଦେସେତୂ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଅହଞ୍ଚେ ତେ ଗାମଣି ଅତୀତମଦ୍ଧାନଂ

ଆରବ୍ଭ ଦୁକ୍ଖସ୍ସ ସମୁଦଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଦେସେନ୍ତଂ 'ଏୱଂ ଅହୋସି ଅତୀତମଦ୍ଧାନ'ନ୍ତି। ତତ୍ର ତେ ସିଯା କଙ୍ଖା ସିଯା ୱିମତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସାଧୁ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ଦୁକ୍ଖସ୍ସ

ସମୁଦଯଞ୍ଚ ଅତ୍ଥଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଦେସେତୁ–

''ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞସି ଗାମଣି, ଅତ୍ଥି ଉରୁୱେଲକପ୍ପେ ମନୁସ୍ସା'' –

ରାସିଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ଗାମଣିସଂଯୁତ୍ତେ ଦ୍ୱାଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ରାସିଯସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ମଲ୍ଲେସୁ ଭନ୍ତେ ଉରୁୱେଲକପ୍ପେନାମ ମଲ୍ଲାନଂ ନିଗମେ ରାସିଯଂ ଗାମଣିଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ରାସିଯୋ ଭନ୍ତେ ଗାମଣି ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଏତଦୱୋଚ ''ସୁତଂ ମେ ଭନ୍ତେ 'ସମଣୋ ଗୋତମୋ ସଵ୍ବଂ ତପଂ ଗରହତି, ସଵ୍ବଂ ତମସ୍ସିଂ ଲୂଖଜୀୱିଂ ଏକଂସେନ ଉପୱଦତି ଉପକ୍କୋସତୀ''ତି। ଯେ ତେ ଭନ୍ତେ ଏୱମାହଂସୁ 'ସମଣୋ ଗୋତମୋ ସଵ୍ବଂ ତପଂ ଗରହତି, ସଵ୍ବଂ ତପସ୍ସିଂ ଲୂଖଜୀୱିଂ ଏକଂସେନ ଉପୱଦତି ଉପକ୍କୋସତୀ''ତି। କଚ୍ଚି ତେ ଭନ୍ତେ ଭଗୱତୋ ୱୁତ୍ତୱାଦିନୋ, ନ ଚ ଭଗୱନ୍ତଂ ଅଭୂତେନ ଅବ୍ଭାଚିକ୍ଖନ୍ତି, ଧମ୍ମସ୍ସ ଚାନୁଧମ୍ମଂ ବ୍ଯାକରୋନ୍ତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଯେ ତେ ଗାମଣି ଏୱମାହଂସୁ ''ସମଣୋ ଗୋତମୋ ସଵ୍ବଂ ତପଂ ଗରହତି, ସଵ୍ବଂ ତପସ୍ସିଂ ଲୂଖଜୀୱିଂ ଏକଂସେନ ଉପୱଦତି ଉପକ୍କୋସତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଗରହିତବ୍ବାଗରହିତବ୍ବା କାମଭୋଗିନୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତା।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତଯୋ ଖୋ ମେ ଗାମଣି କାମଭୋଗିନୋ ସନ୍ତୋ ସଂୱିଜ୍ଜମାନା ଲୋକସ୍ମିଂ। କତମେ ତଯୋ। ଇଧ ଗାମଣି ଏକଚ୍ଚୋ କାମଭୋଗୀ ଅଧମ୍ମେନ ଭୋଗେ ପରିଯେସତି ସାହସେନ, ଅଧମ୍ମେନ ଭୋଗେ ପରିଯେସିତ୍ୱା ସାହସେନ ନ ଅତ୍ତାନଂ ସୁଖେତି ନ ପୀଣେତି, ନ ସଂୱିଭଜତି ନ ପୁଞ୍ଞାନି କରୋତୀତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଗରହିତବ୍ବାଗରହିତବ୍ବା କାମଭୋଗିନୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତା।

ପୁଚ୍ଛା – କଥଞ୍ଚାୱୁସୋ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଗରହିତବ୍ବାଗରହିତବ୍ବା ତପସ୍ସିନୋ ଲୂଖଜୀୱିନୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତା।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ତଯୋ ମେ ଗାମଣି ତପସ୍ସିନୋ ଲୂଖଜୀୱିନୋ ସନ୍ତୋ ସଂୱିଜ୍ଜମାନା ଲୋକସ୍ମିଂ। କତମେ ତଯୋ। ଇଧ ଗାମଣୀ ଏକଚ୍ଚୋ ତପସ୍ସୀ ଲୂଖଜୀୱୀ ସଦ୍ଧା ଅଗାରସ୍ମା ଅନଗାରିଯଂ ପବ୍ବଜିତୋ ହୋତି ''ଅପ୍ପେୱ ନାମ କୁସଲଂ ଧମ୍ମଂ ଅଧିଗଚ୍ଛେଯ୍ଯଂ, ଅପ୍ପେୱ ନାମ ଉତ୍ତରିମନୁସ୍ସଧମ୍ମା ଅଲମରିଯଞ୍ଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସଂ ସଚ୍ଛିକରେଯ୍ଯ''ନ୍ତି, ସୋ ଅତ୍ତାନଂ ଆତାପେତି ପରିତାପେତି, କୁସଲଞ୍ଚ ଧମ୍ମଂ ନାଧିଗଚ୍ଛତି, ଉତ୍ତରି ଚ ମନୁସ୍ସଧମ୍ମା ଅଲମରିଯଞ୍ଞାଣଦସ୍ସନୱିସେସଂ ନ ସଚ୍ଛିକରୋତୀତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ତତ୍ଥ ଭଗୱତା ଗରହିତବ୍ବାଗରହିତବ୍ବା ତପସ୍ସିନୋ ଲୂଖଜୀୱିନୋ ୱିତ୍ଥାରେନ ୱିଭଜିତ୍ୱା ପକାସିତା।

ଅବ୍ଯାକତସଂଯୁତ୍ତ

ଖେମାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅବ୍ଯାକତସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକ ମହାଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଖେମାସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ। କଥଞ୍ଚ ତଂ ଭଗୱତାପି ପୁନ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଅନ୍ତରା ଚ ଭନ୍ତେ ସାୱତ୍ଥିଂ ଅନ୍ତରା ଚ ସାକେତଂ ତୋରଣୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ପଦେସେ ରାଜାନଂ ପସେନଦିଂ କୋସଲଂ ଆରବ୍ଭ ଖେମାଯ ଭିକ୍ଖୁନିଯା ଭାସିତଂ। ରାଜା ଭନ୍ତେ ପସେନଦି କୋସଲୋ ଯେନ ଖେମା ଭିକ୍ଖୁନୀ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଅଭିୱାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି, ଏକମନ୍ତଂ

ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଭନ୍ତେ ରାଜା ପସେନଦିକୋସଲୋ ଖେମଂ ଭିକ୍ଖୁନିଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘କିଂ ନୁଖୋ ଅୟ୍ୟେ ହୋତି ତଥାଗତୋ ପରଂମରଣା’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଅବ୍ୟାକତଂ ଖୋ ଏତଂ ମହାରାଜ ଭଗୱତା ହୋତି ତଥାଗତୋ ପରଂ ମରଣା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଖେମାୟ ଭିକ୍ଖୁନିୟା ଭାସିତଂ। ଭଗୱତା ଚ ଭନ୍ତେ ଅପରେନ ସମୟେନ ରଞ୍ଞା ପସେନଦିକୋସଲେନ ପୁଟ୍ଠେନ ଏୱମେୱ ପୁନ ଭାସିତଂ।

କିଂ ପନୟ୍ୟେ ନହୋତି ତଥାଗତୋ ପରଂ ମରଣା।

କୁତୂହଲସାଲାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ନୱମଂ ସଂଗୀତଂ କୁତୂହଲସାଲାସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ୱେସାଲିୟଂ ଭନ୍ତେ ୱଚ୍ଛଗୋତ୍ତଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ୱଚ୍ଛଗୋତ୍ତୋ ଭନ୍ତେ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ‘‘ପୁରିମାନି ଭୋ ଗୋତମ ଦିୱସାନି ପୁରିମତରାନି ସମ୍ବହୁଲାନଂ ନାନାତିତ୍ଥିୟାନଂ ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣାନଂ ପରିବ୍ବାଜକାନଂ କୁତୂହଲସାଲାୟଂ ସନ୍ନିସିନ୍ନାନଂ ସନ୍ନିପତିତାନଂ ଅୟମନ୍ତରକଥା ଉଦପାଦୀ’’ତି ଏୱମାଦିକଂ ୱଚନଂ ଅୱୋଚ। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଅଲଞ୍ହି ତେ ୱଚ୍ଛ କଙ୍ଖିତୁଂ, ଅଲଂ ୱିଚିକିଚ୍ଛିତୁଂ। କଙ୍ଖନୀୟେ ଚ ପନ ତେ ଠାନେ ୱିଚିକିଚ୍ଛା ଉପ୍ପନ୍ନା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ମହାୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତପାଠଇ

ଅୱିଜ୍ଜାୱଗ୍ଗ

ଉପଡ୍ଢସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ମହାୱଗ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦୁତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ଉପଡ୍ଢସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ ସକ୍କରେ ନାମ ସକ୍ୟାନଂ ନିଗମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ''ଉପଡ୍ଢମିଦଂ ଭନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଯଦିଦଂ କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତତା କଲ୍ୟାଣସହାଯତା କଲ୍ୟାଣସମ୍ପୱଙ୍କତା''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ମା ହେୱଂ ଆନନ୍ଦ, ମା ହେୱଂ ଆନନ୍ଦ, ସକଲମେୱିଦଂ ଆନନ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ ଯଦିଦଂ କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତତା କଲ୍ୟାଣସହାଯତା କଲ୍ୟାଣସମ୍ପୱଙ୍କତା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ମମଂ ହି ଆନନ୍ଦ କଲ୍ୟାଣମିତ୍ତଂ ଆଗମ୍ମ ଜାତିଧମ୍ମା ସତ୍ତା ଜାତିଯା ପରିମୁଚ୍ଚନ୍ତି।

ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗସଂଯୁତ୍ତ

କୁଣ୍ଡଲିଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ପନାୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଛଟ୍ଠଂ ସଂଗୀତଂ କୁଣ୍ଡଲିଯସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାକେତେ ଭନ୍ତେ ଅଞ୍ଜନୱନେ ମିଗଦାଯେ କୁଣ୍ଡଲିଯଂ ପରିବ୍ବାଜକଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। କୁଣ୍ଡଲିଯୋ ଭନ୍ତେ ପରିବ୍ବାଜକୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ''ଅହମସ୍ମି ଭୋ ଗୋତମ ଆରାମନିସ୍ସଯୀ ପରିସାୱଚରୋ, ତସ୍ସ ମଯ୍ହଂ ଭୋ ଗୋତମ ପଚ୍ଛାଭତ୍ତଂ ଭୁତ୍ତପାତରାସସ୍ସ ଅଯମାଚାରୋ ହୋତି ଆରାମେନ ଆରାମଂ ଉଯ୍ୟାନେନ ଉଯ୍ୟାନଂ ଅନୁଚଙ୍କମାମି ଅନୁୱିଚରାମି, ସୋ ତତ୍ଥ ପସ୍ସାମି ଏକେ ସମଣବ୍ରାହ୍ମଣେ ଇତିୱାଦପ୍ପମୋକ୍ଖାନିସଂସଞ୍ଚେୱ କଥଂ କଥେନ୍ତେ ଉପାରମ୍ଭାନିସଂସଞ୍ଚ, ଭୱଂ ପନ ଗୋତମୋ କିମାନିସଂସୋ ୱିହରତୀ''ତି ଏତଂ ୱଚନଂ ଅୱୋଚ। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ୱିଜ୍ଜାୱିମୁତ୍ତିଫଲାନିସଂସୋ ଖୋ କୁଣ୍ଡଲିଯ ତଥାଗତୋ ୱିହରତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପଠମ ଗିଲାନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଜାନତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗସଂଯୁତ୍ତେ ଦୁତିଯେ ଗିଲାନୱଗ୍ଗେ ପଠମଗିଲାନସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ପିପ୍ପଲିଗୁହାଯଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକସ୍ସପତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ମହାକସ୍ସପତ୍ଥେରୋ ପିପ୍ପଲିଗୁହାଯଂ ୱିହରତି ଆବାଧିକୋ ଦୁକ୍ଖିତୋ ବାଳ୍ହଗିଲାନୋ। ଅଥ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଭଗୱା ସାଯନ୍ହସମଯଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ୱୁଟ୍ଠିତୋ ଯେନାଯସ୍ମା ମହାକସ୍ସପୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଭଗୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାକସ୍ସପଂ ଏତଦୱୋଚ– ''କଚ୍ଚି ତେ କସ୍ସପ ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ପଟିକ୍କମନ୍ତି ନୋ ଅଭିକ୍କମନ୍ତି, ପଟିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାଯତି ନୋ ଅଭିକ୍କମୋତି। ନ ମେ ଭନ୍ତେ ଖମନୀଯଂ ନ ଯାପନୀଯଂ, ବାଳ୍ହା ମେ ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ଅଭିକ୍କମନ୍ତି ନୋ ପଟିକ୍କମନ୍ତି, ଅଭିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାଯତି ନୋ ପଟିକ୍କମୋ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ସତ୍ତିମେ କସ୍ସପ ବୋଜ୍ଝଙ୍ଗା ମଯା ସମ୍ମଦକ୍ଖାତା ଭାୱିତା ବହୁଲୀକତା ଅଭିଞ୍ଞାଯ ସମ୍ବୋଧାଯ ନିବ୍ବାନାଯ ସଂୱତ୍ତନ୍ତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଉଦାଯିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଵ ଆଵୁସୋ ତତିଯେ ଉଦାଯିଵଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ଉଦାଯିସୁତ୍ତଂ ଭଗଵତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ଵତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସୁମ୍ଭେସୁ ଭନ୍ତେ ସେତକେନାମ ସୁମ୍ଭାନଂ ନିଗମେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଉଦାଯିତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଉଦାଯିତ୍ଥେରୋ ଭଗଵନ୍ତଂ ଉପସଙ୍କମିତ୍ଵା ''ଅଚ୍ଛରିଯଂ ଭନ୍ତେ, ଅବ୍ଭୁତଂ ଭନ୍ତେ, ଯାଵ ବହୁକତଞ୍ଚ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗଵତି ପେମଞ୍ଚ ଗାରଵୋ ଚ ହିରୀ ଚ ଓତ୍ତପ୍ପଞ୍ଚାତି ଏଵମାଦିକଂ ଵଚନଂ ଅଵୋଚ। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଵତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ସାଧୁ ସାଧୁ ଉଦାଯି ଏସୋ ହି ତେ ଉଦାଯି ମଗ୍ଗୋ ପଟିଲଦ୍ଧୋ। ଯୋ ତେ ଭାଵିତୋ ବହୁଲୀକତୋ, ତଥା ତଥା ଵିହରନ୍ତଂ ତଥତ୍ତାଯ ଉପନେସ୍ସତି, ଯଥା ତ୍ଵଂ 'ଖୀଣା ଜାତି, ଵୁସିତଂ ବ୍ରହ୍ମଚରିଯଂ, କତଂ କରଣୀଯଂ, ନାପରଂ ଇତ୍ଥତ୍ତାଯା'ତି ପଜାନିସ୍ସତୀ''ତି। ଏଵଂ ଖୋ ଭଗଵତା ଭାସିତଂ।

ସତିପଟ୍ଠାନସଂଯୁତ୍ତ

ସତିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସତିପଟ୍ଠାନସଂଯୁତ୍ତେ ଆଵୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକ ମହାଥେରେହି ଦୁତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ସତିସୁତ୍ତଂ ଭଗଵତା କତ୍ଥ କଂ କାରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଵେସାଲିଯଂ ଭନ୍ତେ ଅମ୍ବପାଲିଵନେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ସତୋ ଭିକ୍ଖଵେ ଭିକ୍ଖୁ ଵିହରେଯ୍ୟ ସମ୍ପଜାନୋ ଅଯଂ ଵୋ ଅମ୍ହାକଂ ଅନୁସାସନୀ''ତି ଏଵମାଦିନା ଭଗଵତା ଭାସିତଂ।

ସାଲସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଵ ଆଵୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଚତୁତ୍ଥଂ ସଂଗୀତଂ ସାଲସୁତ୍ତଂ ଭଗଵତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସଲେସୁ ଭନ୍ତେ ସାଲାଯନାମ କେସଲାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣଗାମେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଯେ ତେ ଭିକ୍ଖଵେ ଭିକ୍ଖୂ ନଵା ଅଚିରପବ୍ବଜିତା ଅଧୁନାଗତା ଇମଂ ଧମ୍ମଵିନଯଂ, ତେ ଵୋ ଭିକ୍ଖଵେ ଭିକ୍ଖୂ ଚତୁନ୍ନଂ ସତିପଟ୍ଠାନାନଂ ଭାଵନାଯ ସମାଦପେତବ୍ବା ନିଵେସେତବ୍ବା ପତିଟ୍ଠାପେତବ୍ବା''ତି ଏଵମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗଵତା ଭାସିତଂ।

ସକୁଣଗ୍ଘିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଵ ଆଵୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଛଟ୍ଠଂ ସଂଗୀତଂ ସକୁଣଗ୍ଘିସୁତ୍ତଂ ଭଗଵତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାଵତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''ଭୂତପୁବ୍ବଂ ଭିକ୍ଖଵେ ସକୁଣଗ୍ଘି ଲାପଂ ସକୁଣଂ ସହସା ଅଜ୍ଝପ୍ପତ୍ତା ଅଗ୍ଗହେସି। ଅଥ ଖୋ ଭିକ୍ଖଵେ ଲାପୋ ସକୁଣୋ ସକୁଣଗ୍ଘିଯା ହରିଯମାନୋ ଏଵଂ ପରିଦେଵସି ମଯମେଵମ୍ହ ଅଲକ୍ଖିକା, ମଯଂ ଅପ୍ପପୁଞ୍ଞା, ଯେ ମଯଂ ଅଗୋଚରେ ଚରିମ୍ହ ପରଵିସଯେ, ସଚେଜ୍ଜ ମଯଂ ଗୋଚରେ ଚରେଯ୍ୟାମ ସକେ ପେତ୍ତିକେ ଵିସଯେ, ନ ମ୍ୟାହଂ ସକୁଣଗ୍ଘି ଅଲଂ ଅଭଵିସ୍ସ ଯଦିଦଂ ଯୁଦ୍ଧାଯା''ତି ଏଵମାଦିନା ଭଗଵତା ଭାସିତଂ।

ମଯମେଵମ୍ହ ଅଲକ୍ଖିକା, ମଯଂ ଅପ୍ପପୁଞ୍ଞା।

କୋ ପନ ତେ ଲାପ ଗୋଚରୋ ସକୋ ପେତ୍ତିକୋ ଵିସଯୋ।

ଯଦିଦଂ ନଙ୍ଗଲକଟ୍ଠକରଣଂ ଲେଡ୍ଡୁଟ୍ଠାନଂ।

ଏହି ଖୋ ଦାନି ମେ ସକୁଣଗ୍ଘି, ଏହି ଖୋ ଦାନି ମେ ସକୁଣଗ୍ଘି,

(ଦାରୁଗୁଠଓଓିଯ ଓିନିଓଭିଦ୍ୱା ତସ୍ସେଓ ଲେଢ୍ଡୁସ୍ସ ଅନ୍ତରେ ପଢୁପାଦି। ଅଟ୍ଠକଥା)

ଏଓଞ୍ଚ ତଂ ଭିକ୍ଖଓେ ହୋତି ଯୋ ଅଗୋଚରରେ ଚରତି ପରଓିସଯେ।

ତସ୍ମାତିହ ଭିକ୍ଖଓେ ମା ଅଗୋଚରରେ ଚରିତ୍ଥ ପରଓିସଯେ।

ଗୋଚରେ ଭିକ୍ଖଓେ ଚରଥ ସକେ ପେତ୍ତିକେ ଓିସଯେ।

ଗୋଚରେ ଭିକ୍ଖଓେ ଚରତଂ ସକେ ପେତ୍ତିକେ ଓିସଯେ ନ ଲଚ୍ଛତି ମାରୋ ଓତାରଂ, ନ ଲଚ୍ଛତି ମାରୋ ଆରମ୍ମଣଂ।

ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଓ ଆଓୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ଭିକ୍ଖୁନୁପସ୍ସଯସୁତ୍ତଂ ଭଗଓତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାଓତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦୋ ଯାଓତକୋ ଅହୋସି ଭିକ୍ଖୁନୀହି ସଦ୍ଧିଂ କଥାସଲ୍ଲାପୋ ତଂ ସଙ୍ଗ ଭଗଓତୋ ଆରୋଚେସି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଏଓମେତଂ ଆନନ୍ଦ, ଏଓମେତଂ ଆନନ୍ଦ, ଯୋହି କୋଚି ଆନନ୍ଦ ଭିକ୍ଖୁ ଓା ଭିକ୍ଖୁନୀ ଓା ଚତୂସୁ ସତିପଟ୍ଠାନେସୁ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତଚିତ୍ତୋ ଓିହରତି, ତସ୍ସେତଂ ପାଟିକଙ୍ଖଂ ଉଠଆରଂ ପୁବ୍ବେନାପରଂ ଓିସେସଂ ସଞ୍ଜାନିସ୍ସତୀ''ତି ଏଓମାଦିନା ଭଗଓତା ଭାସିତଂ।

ଚୁନ୍ଦସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଓ ଆଓୁସୋ ଦୁତିଯେ ନାଲନ୍ଦଓଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ତତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ଚୁନ୍ଦସୁତ୍ତଂ ଭଗଓତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାଓତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂଯେଓ ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରୋ ଚୁନ୍ଦେନ ସମଣୁଦ୍ଦେସେନ ସଦ୍ଧିଂ ଯେନ ଭଗଓା ତେନୁପସଙ୍କମି। ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଭଗଓନ୍ତଂ ଅଭିଓାଦେତ୍ୱା ଏକମନ୍ତଂ ନିସୀଦି। ଏକମନ୍ତଂ ନିସିନ୍ନୋ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଭଗଓନ୍ତଂ ଏତଦଓୋଚ ''ଅଯଂ ଭନ୍ତେ ଚୁନ୍ଦୋ ସମଣୁଦ୍ଦେସୋ ଏଓମାହ 'ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ସାରିପୁତ୍ତୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ, ଇଦମସ୍ସ ପତ୍ତଚୀଓର'ନ୍ତି। ଅପି ଚ ମେ ଭନ୍ତେ ମଧୁରକଜାତୋ ଓିଯ କାଯୋ, ଦିସାପି ମେ ନ ପକ୍ଖାଯନ୍ତି, ଧମ୍ମାପି ମଂ ନପ୍ପଟିଭନ୍ତି 'ଆଯସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ପରିନିବ୍ବୁତୋ'ତି ସୁତ୍ୱା''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''କିଂ ନୁ ଖୋ ତେ ଆନନ୍ଦ ସାରିପୁତ୍ତୋ ସୀଲକ୍ଖନ୍ଧଂ ଓା ଆଦାଯ ପରିନିବ୍ବୁତୋ, ସମାଧିକ୍ଖନ୍ଧଂ ଓା, ପଞ୍ଜାକ୍ଖନ୍ଧଂଓା, ଓିମୁତ୍ତିକ୍ଖନ୍ଧଂଓା, ଓିମୁତ୍ତିଞ୍ଜାଣଦସ୍ସନକ୍ଖନ୍ଧଂ ଓା ଆଦାଯ ପରିନିବ୍ବୁତୋ''ତି ଏଓମାଦିନା ଭଗଓତା ଭାସିତଂ।

ଅଯଂ ଭନ୍ତେ ଚୁନ୍ଦୋସମଣୁଦ୍ଦେସୋ ଏଓମାହ।

ତସ୍ମାତିହାନନ୍ଦ ଅତ୍ତଦୀପା ଓିହରଥ ଅତ୍ତସରଣା ଅନଞ୍ଞସରଣା ଧମ୍ମଦୀପା ଧମ୍ମସରଣା ଅନଞ୍ଞସରଣା।

ବାହିଯସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଓ ଆଓୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଞ୍ଚମଂ ସଂଗୀତଂ ବାହିଯସୁତ୍ତଂ ଭଗଓତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଓିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାଓତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ବାହିଯଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ବାହିଯୋ ଭଗଓନ୍ତଂ ଏତଦଓୋଚ ''ସାଧୁ ମେ ଭନ୍ତେ ଭଗଓା ସଂଖିତ୍ତେନ ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁ, ଯମହଂ ଭଗଓତୋ ଧମ୍ମଂ ସୁତ୍ୱା ଏକୋ ଓୂପକଟ୍ଠୋ ଅପ୍ପମତ୍ତୋ ଆତାପୀ ପହିତତ୍ତୋ ଓିହରେଯ୍ୟ''ନ୍ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ଓତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ତସ୍ମାତିହ ତ୍ୱଂ ବାହିଯ ଆଦିମେଓ ଓିସୋଧେହି କୁସଲେସୁ ଧମ୍ମେସୁ। କୋ ଚାଦିକୁସଲାନଂ ଧମ୍ମାନଂ, ସୀଲଞ୍ଚ ସୁଓିସୁଦ୍ଧଂ ଦିଟ୍ଠିଚ ଉଜୁକା''ତି

ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୀଲଟ୍ଠିତିୱଗ୍ଗ

ଚିରଟ୍ଠିତିସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ତତିଯେ ସୀଲଟ୍ଠିତିୱଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦୁତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ଚିରଟ୍ଠିତିସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ପାଟଲିପୁତ୍ତେ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଭଦ୍ଦଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ। ଆଯସ୍ମା ଭନ୍ତେ ଭଦ୍ଦୋ ସାଯନ୍ହସମଯଂ ପଟିସଲ୍ଲାନା ୱୁଟ୍ଠିତୋ ଯେନାଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଆନନ୍ଦଂ ଏତଦୱୋଚ ''କୋ ନୁ ଖୋ ଆୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନ ତଥାଗତେ ପରିନିବ୍ବୁତେ ସଦ୍ଧମ୍ମୋ ନ ଚିରଟ୍ଠିତିକୋ ହୋତି, କୋ ପନାୱୁସୋ ଆନନ୍ଦ ହେତୁ କୋ ପଚ୍ଚଯୋ, ଯେନ ତଥାଗତେ ପରିନିବ୍ବୁତେ ସଦ୍ଧମ୍ମୋ ଚିରଟ୍ଠିତିକୋ ହୋତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ସାଧୁ ସାଧୁ ଆୱୁସୋ ଭଦ୍ଦ, ଭଦ୍ଦକୋ ଖୋ ତେ ଆୱୁସୋ ଭଦ୍ଦ ଉମ୍ମଙ୍ଗୋ''ତି ଏୱମାଦିନା ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ।

ଭଦ୍ଦକୋ ତେ ଆୱୁସୋ ଭଦ୍ଦ ଉମ୍ମଙ୍ଗୋ।

''ଚତୁନ୍ନଂ ଖୋ ଆୱୁସୋ ସତିପଟ୍ଠାନାନଂ ଅଭାୱିତତ୍ତା ଅବହୁଲୀକତତ୍ତା ତଥାଗତେ ପରିନିବ୍ବୁତେ ସଦ୍ଧମ୍ମୋ ନ ଚିରଟ୍ଠିତିକୋ ହୋତୀ'' –

ସିରିୱଡ୍ଢସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତସ୍ସାୱୁସୋ ଭଗୱତା ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ ପାୱଚନସମୁଦ୍ଦଯଭୂତାଯ ମହାୱଗ୍ଗପାଳିଯା ସତିପଟ୍ଠାନସଂଯୁତ୍ତେ ସୀଲଟ୍ଠିତିୱଗ୍ଗେ ନୱମଂ ସିରିୱଡ୍ଢସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ସିରିୱଡ୍ଢଂ ଗହପତିଂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ। ସିରିୱଡ୍ଢୋ ଭନ୍ତେ ଗହପତି ଆବାଧିକୋ ହୋତି ଦୁକ୍ଖିତୋ ବାଳ୍ହଗିଲାନୋ। ଅଥଖୋ ଭନ୍ତେ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ଯେନସିରିୱଡ୍ଢସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି । ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଆଯସ୍ମା ଆନନ୍ଦୋ ସିରିୱଡ୍ଢଂ ଗହପତିଂ ଏତଦୱୋଚ ''କଚ୍ଚି ତେ ଗହପତି ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ପଟିକ୍କମନ୍ତି ନୋ ଅଭିକ୍କମନ୍ତି, ପଟିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାଯତି ନୋ ଅଭିକ୍କମୋ''ତି। ନ ମେ ଭନ୍ତେ ଖମନୀଯଂ, ନ ଯାପନୀଯଂ, ବାଳ୍ହା ମେ ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ଅଭିକ୍କମନ୍ତି ନୋ ପଟିକ୍କମନ୍ତି, ଅଭିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାଯତି ନୋ ପଟିକ୍କମୋ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ତସ୍ମାତିହ ତେ ଗହପତି ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ 'କାଯେ କାଯାନୁପସ୍ସୀ ୱିହରିସ୍ସାମି ଆତାପୀ ସମ୍ପଜାନୋ ସତିମା ୱିନେଯ୍ୟ ଲୋକେ ଅଭିଜ୍ଝା ଦୋମନସ୍ସଂ। ୱେଦନାସୁ। ଚିତ୍ତେ। ଧମ୍ମେସୁ ଧମ୍ମାନୁପସ୍ସୀ ୱିହରିସ୍ସାମି ଆତାପୀ ସମ୍ପଜାନୋ ସତିମା ୱିନେଯ୍ୟ ଲୋକେ ଅଭିଜ୍ଝା ଦୋମନସ୍ସ'ନ୍ତି। ଏୱଞ୍ହି ତେ ଗହପତି ସିକ୍ଖିତବ୍ବ''ନ୍ତି। ଏୱଂ ଖୋ ଆଯସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମଭଣ୍ଡାଗାରିକେନ ଭାସିତଂ।

ଇଦ୍ଧିପାଦସଂଯୁତ୍ତ

ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଇଦ୍ଧିପାଦସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ଚତୁତ୍ଥଂ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ସମ୍ବହୁଲା ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ହେଟ୍ଠାମିଗାରମାତୁପାସାଦେ ୱିହରନ୍ତି ଉଦ୍ଧତା ଉନ୍ନଳା ଚପଲା ମୁଖରା ୱିକିଣ୍ଣୱାଚା ମୁଟ୍ଠସ୍ସତିନୋ ଅସମ୍ପଜାନା ଅସମାହିତା ଭନ୍ତଚିତ୍ତା ପାକତିନ୍ଦ୍ରିଯା। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ମହାମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନଂ ତେ ଭିକ୍ଖୂ ସଂୱେଜେତ୍ୱା ''କିଂ ନୁ ତୁମ୍ହେ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂୱିଗ୍ଗା ଲୋମହଟ୍ଠଜାତା ଏକମନ୍ତଂ ଠିତା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଅଚ୍ଛରିଯଂ ୱତ ଭୋ, ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ ଭୋ।

ନିୱାତଞ୍ଚ ୱତ।

ଅଯଞ୍ଚ ମିଗାରମାତୁପାସାଦୋ ଗମ୍ଭୀରନେମୋ।

ତୁମ୍ହେୱ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ସଂୱେଜେତୁକାମେନ ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନେନ ଭିକ୍ଖୁନା ପାଦଙ୍ଗୁଟ୍ଠକେନ ମିଗାରମାତୁପାସାଦୋ ସଙ୍କମ୍ପିତୋ ସମ୍ପକମ୍ପିତୋ ସମ୍ପଧାଲିତୋ।

ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖୱେ, କତମେସଂ ଧମ୍ମାନଂ ଭାୱିତତ୍ତା ବହୁଲୀକତତ୍ତା ମୋଗ୍ଗଲ୍ଲାନୋ ଭିକ୍ଖୁ ଏୱଂ ମହିଦ୍ଧିକୋ ଏୱଂ ମହାନୁଭାୱୋ।

ଅନୁରୁଦ୍ଧସଂଯୁତ୍ତ

ବାଳ୍ହଗିଲାନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଅନୁରୁଦ୍ଧସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ବାଳ୍ହଗିନାନସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ଆଯସ୍ମତା ଅନୁରୁଦ୍ଧତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ। ସମ୍ବହୁଲା ଭନ୍ତେ ଭିକ୍ଖୂ ଆଯସ୍ମନ୍ତଂ ଅନୁରୁଦ୍ଧଂ ଆବାଧିକଂ ଦୁକ୍ଖିତଂ ବାଳ୍ହଗିଲାନଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ ‘‘କତମେନାଯସ୍ମତୋ ଅନୁରୁଦ୍ଧସ୍ସ ୱିହାରେନ ୱିହରତୋ ଉପ୍ପନ୍ନା ସାରୀରିକା ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ଚିତ୍ତଂ ନ ପରିଯାଦାଯ ତିଟ୍ଠନ୍ତୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଚତୂସୁ ଖୋ ମେ ଆୱୁସୋ ସତିପଟ୍ଠାନେସୁ ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତଚିତ୍ତସ୍ସ ୱିହରତୋ ଉପ୍ପନ୍ନା ସାରୀରିକା ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ଚିତ୍ତଂ ନ ପରିଯାଦାଯ ତିଟ୍ଠନ୍ତୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଆଯସ୍ମତା ଅନୁରୁଦ୍ଧତ୍ଥେରେନ ଭାସିତଂ।

ଆନାପାନସଂଯୁତ୍ତ

ମହାକପ୍ପିନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ଆନାପାନସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସତ୍ତମଂ ସଂଗୀତଂ ମହାକପ୍ପିନସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ପସ୍ସଥ ନୋ ତୁମ୍ହେ ଭିକ୍ଖୱେ ଏତସ୍ସ ଭିକ୍ଖୁନୋ କାଯସ୍ସ ଇଞ୍ଜିତତ୍ତଂ ୱା ଫନ୍ଦିତତ୍ତଂ ୱା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଇଚ୍ଛାନଙ୍ଗଲସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଦୁତିଯୱଗ୍ଗେ ପଠମଂ ଇଚ୍ଛାନଙ୍ଗଲସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଇଚ୍ଛାନଙ୍ଗଲେ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ସଚେ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯା ପରିବ୍ବାଜକା ଏୱଂ ପୁଚ୍ଛେଯ୍ୟୁଂ ‘କତମେ ନାୱୁସୋ ୱିହାରେନ ସମଣୋ ଗୋତମୋ ୱସ୍ସାୱାସଂ ବହୁଲଂ ୱିହାସୀ’ତି। ଏୱଂ ପୁଟ୍ଠା ତୁମ୍ହେ ଭିକ୍ଖୱେ ତେସଂ ଅଞ୍ଞତିତ୍ଥିଯାନଂ ପରିବ୍ବାଜକାନଂ ଏୱଂ ବ୍ୟାକରେଯ୍ୟାଥ ଆନାପାନସ୍ସତିସମାଧିନା ଖୋ ଆୱୁସୋ ଭଗୱା ୱସ୍ସାୱାସଂ ବହୁଲଂ ୱିହାସୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୋତାପତ୍ତିସଂଯୁତ୍ତ

ଚକ୍କୱତ୍ତିରାଜସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସୋତାପତ୍ତିସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଚକ୍କୱତ୍ତିରାଜସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ

ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିଯଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ''କିଞ୍ଚାପି ଭିକ୍ଖୱେ ରାଜା ଚକ୍କୱତ୍ତୀ ଚତୁନ୍ନଂ ଦୀପାନଂ ଇସ୍ସରିଯାଧିପଚ୍ଚଂ ରଜ୍ଜଂ କାରେତ୍ୱା କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜତି ଦେୱାନଂ ତାୱତିଂସାନଂ ସହବ୍ୟତଂ, ସୋ ତତ୍ଥ ନନ୍ଦନେ ୱନେ ଅଚ୍ଛରାସଙ୍ଘପରିୱୁତୋ ଦିବ୍ବେହି ଚ ପଞ୍ଚହି କାମଗୁଣେହି ସମପ୍ପିତୋ ସମଙ୍ଗୀଭୂତୋ ପରିଚାରେତି ସୋ ଚତୂହି ଧମ୍ମେହି ଅସମନ୍ନାଗତୋ, ଅଥ ଖୋ ସୋ ଅପରିମୁତ୍ତୋୱ ନିରଯା, ଅପରିମୁତ୍ତୋ ତିରଚ୍ଛାନଯୋନିଯା, ଅପରିମୁତ୍ତୋ ପେତ୍ତିୱିସଯା, ଅପରିମୁତ୍ତୋ ଅପାଯଦୁଗ୍ଗତିୱିନିପାତା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଦୀଘାୱୁ ଉପାସକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ତତିଯଂ ସଂଗୀତଂ ଦୀଘାୱୁଉପାସକସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ରାଜଗହେ ଭନ୍ତେ ଦୀଘାୱୁଂ ଉପାସକଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ଭଗୱା ଭନ୍ତେ ଦୀଘାୱୁଂ ଉପାସକଂ ଆବାଧିକଂ ଦୁକ୍ଖିତଂ ବାଳ୍ହଗିଲାନଂ ଏତଦୱୋଚ ''କଚ୍ଚି ତେ ଦୀଘାୱୁ ଖମନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଯାପନୀଯଂ, କଚ୍ଚି ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ପଟିକ୍କମନ୍ତି ନୋ ଅଭିକ୍କମନ୍ତି, ପଟିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାଯତି ନୋ ଅଭିକ୍କମୋ''ତି। ନ ମେ ଭନ୍ତେ ଖମନୀଯଂ, ନ ଯାପନୀଯଂ ବାଳ୍ହା ମେ ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ଅଭିକ୍କମନ୍ତି ନୋ ପଟିକ୍କମନ୍ତି, ଅଭିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାଯତି ନୋ ପଟିକ୍କମୋତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ତସ୍ମାତିହ ତେ ଦୀଘାୱୁ ଏୱଂ ସିକ୍ଖିତବ୍ବଂ ବୁଦ୍ଧେ ଅୱେଚ୍ଚପ୍ପସାଦେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ଭୱିସ୍ସାମୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଯାନିମାନି ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଚତ୍ତାରି ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗାନି ଦେସିତାନି, ସଂୱିଜ୍ଜନ୍ତେ ତେ ଧମ୍ମା ମଯି–

ତସ୍ମାତିହ ତ୍ୱଂ ଦୀଘାୱୁ ଇମେସୁ ଚତୂସୁ ସୋତାପତ୍ତିଯଙ୍ଗେସୁ ପତିଟ୍ଠାଯ ଛ ୱିଜ୍ଜାଭାଗିଯେ ଧମ୍ମେ ଉତ୍ତରି ଭାୱେଯ୍ୟାସି–

ମା ତ୍ୱଂ ତାତ ଦୀଘାୱୁ ଏୱଂ ମନସାକାସି।

ଇଙ୍ଘ ତ୍ୱଂ ତାତ ଦୀଘାୱୁ ଯଦେୱ ତେ ଭଗୱା ଆହ, ତଦେୱ ତ୍ୱଂ ସାଧୁକଂ ମନସିକରୋହି।

ପଣ୍ଡିତୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଦୀଘାୱୁ ଉପାସକୋ।

ପଚ୍ଚପାଦି ଧମ୍ମସ୍ସାନୁଧମ୍ମଂ।

ନ ଚ ମଂ ଧମ୍ମାଧିକରଣଂ ୱିହେଠେସି।

ଦୀଘାୱୁ ଭିକ୍ଖୱେ ଉପାସକୋ ପଞ୍ଚନ୍ନଂ ଓରମ୍ଭାଗିଯାନଂ ସଂଯୋଜନାନଂ ପରିକ୍ଖଯା ଓପପାତିକୋ ତତ୍ଥ ପରିନିବ୍ବାଯୀ ଅନାୱତ୍ତିଧମ୍ମୋ ତସ୍ମା ଲୋକା।

ୱେଳୁଦ୍ୱାରେଯ୍ୟସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଭଗୱତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସୋତାପତ୍ତିସଂଯୁତ୍ତେ ସତ୍ତମଂ ସଂଗୀତଂ ୱେଳୁଦ୍ୱାରେଯ୍ୟସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସଲେସୁ ଭନ୍ତେ ୱେଳୁଦ୍ୱାରେ ନାମ କୋସଲାନଂ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଗାମେ ୱେଳୁଦ୍ୱାରେଯ୍ୟକେ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକେ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ।

ୱେଳୁଦ୍ୱାରେଯ୍ୟକା ଭନ୍ତେ ବ୍ରାହ୍ମଣଗହପତିକା ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚୁଂ ''ମଯଂ ଭୋ ଗୋତମ ଏୱଂକାମା ଏୱଂଛନ୍ଦା ଏୱଂଅଧିପ୍ପାଯା ପୁତ୍ତସମ୍ବାଧସଯନଂ ଅଜ୍ଝାୱସେଯ୍ୟାମ…ପେ… ଜାତରୂପରଜତଂ ସାଦିଯେଯ୍ୟାମ, କାଯସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜେଯ୍ୟାମ, ତେସଂ ନୋ ଭୱଂ ଗୋତମୋ ଅମ୍ହାକଂ ଏୱଂକାମାନଂ ଏୱଂଛନ୍ଦାନଂ ଏୱଂଅଧିପ୍ପାଯାନଂ ତଥା ଧମ୍ମଂ ଦେସେତୁ, ଯଥା ମଯଂ

ପୁତ୍ତସମ୍ବାଧସୟନଂ ଅଜ୍ଝାୱସେୟ୍ୟାମ…ପେ… କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ସୁଗତିଂ ସଗ୍ଗଂ ଲୋକଂ ଉପପଜ୍ଜେୟ୍ୟାମା’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଅଭୂପନାୟିକଂ ୱୋ ଗହପତୟୋ ଧମ୍ମପରିୟାୟଂ ଦେସେସ୍ସାମି, ତଂ ସୁଣାଥ ସାଧୁକଂ ମନସି କରୋଥ, ଭାସିସ୍ସାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସରଣାନିୱଗ୍ଗ

ପଠମ ମହାନାମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ତତିୟେ ସରଣାନିୱଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ପଠମମହାନାମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ ମହାନାମଂ ସକ୍କଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ମହାନାମୋ ଭନ୍ତେ ସକ୍କୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଇଦଂ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁ ଇଦ୍ଧଞ୍ଚେୱ ଫୀତଞ୍ଚ ବାହୁଜଞ୍ଞଂ ଆକିଣ୍ଣମନୁସ୍ସଂ ସମ୍ବାଧବ୍ୟୂହଂ, ସୋ ଖ୍ୱାହଂ ଭନ୍ତେ ଭଗୱନ୍ତଂ ୱା ପୟିରୁପାସିତ୍ୱା ମନୋଭାୱନୀୟେ ୱା ଭିକ୍ଖୂ ସାୟନ୍ହସମୟଂ କପିଲୱତ୍ଥୁଂ ପୱିସନ୍ତୋ ଭନ୍ତେନପି ହତ୍ଥିନା ସମାଗଚ୍ଛାମି, ଭନ୍ତେନପି ଅସ୍ସେନ ସମାଗଚ୍ଛାମି, ଭନ୍ତେନପି ରଥେନ ସମାଗଚ୍ଛାମି, ଭନ୍ତେନପି ସକଟେନ ସମାଗଚ୍ଛାମି, ଭନ୍ତେନପି ପୁରିସେନ ସମାଗଚ୍ଛାମି, ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ ଭନ୍ତେ ତସ୍ମିଂ ସମୟେ ମୁସ୍ସତେୱ ଭଗୱନ୍ତଂ ଆରବ୍ଭ ସତି, ମୁସ୍ସତି ଧମ୍ମଂ ଆରବ୍ଭ ସତି, ମୁସ୍ସତି ସଙ୍ଘଂ ଆରବ୍ଭ ସତି, ତସ୍ସ ମୟ୍ହଂ ଭନ୍ତେ ଏୱଂ ହୋତି ଇମମ୍ହି ଚାହଂ ସମୟେ କାଲଂ କରେୟ୍ୟଂ, କା ମୟ୍ହଂ ଗତି, କୋ ଅଭିସମ୍ପରାୟୋ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ମା ଭାୟି ମହାନାମ, ମା ଭାୟି ମହାନାମ, ଅପାପକଂ ତେ ମରଣଂ ଭୱିସ୍ସତି ଅପାପିକା କାଲଂ କିରିୟା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଦୁତିୟ ସରଣାନିସକ୍କସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଞ୍ଚମଂ ସଂଗୀତଂ ଦୁତିୟସରଣାନିସକ୍କସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ ମହାନାମଂଯେୱ ସକ୍କଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ।

ମହାନାମୋ ଭନ୍ତେ ସକ୍କୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଇଧ ଭନ୍ତେ ସରଣାନି ସକ୍କୋ କାଲଙ୍କତୋ, ସୋ ଭଗୱତା ବ୍ୟାକତୋ ‘ସୋତାପନ୍ନୋ ଅୱିନିପାତଧମ୍ମୋ ନିୟତୋ ସମ୍ବୋଧିପରାୟଣୋ’ତି। ତତ୍ର ସୁଦଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲା ସକ୍କା ସଙ୍ଗମ୍ମ ସମାଗମ୍ମ ଉଜ୍ଝାୟନ୍ତି ଖୀୟନ୍ତି ୱିପାଚେନ୍ତି ‘ଅଚ୍ଛରିୟଂ ୱତ ଭୋ, ଅବ୍ଭୁତଂ ୱତ

ଭୋ , ଏତ୍ଥ ଦାନି କୋ ନ ସୋତାପନ୍ନୋ ଭୱିସ୍ସତି, ଯତ୍ର ହି ନାମ ସରଣାନି ସକ୍କୋ କାଲଙ୍କତୋ, ସୋ ଭଗୱତା ବ୍ୟାକତୋ ‘ସୋତାପନ୍ନୋ ଅୱିନିପାତଧମ୍ମୋ ନିୟତୋ ସମ୍ବୋଧିପରାୟଣୋ’ତି, ସରଣାନି ସକ୍କୋ ସିକ୍ଖାୟ ଅପରିପୂରକାରୀ ଅହୋସୀ’’ତି ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଯୋ ସୋ ମହାନାମ ଦୀଘରତ୍ତଂ ଉପାସକୋ ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗତୋ, ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗତୋ, ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗତୋ, ସୋ କଥଂ ୱିନିପାତଂ ଗଚ୍ଛେୟ୍ୟା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ପଠମ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ଛଟ୍ଠଂ ସଂଗୀତଂ ପଠମଅନାଥପିଣ୍ଡିକସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କେନ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକଂ ଗହପତିଂ ଆରବ୍ଭ ଆୟସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

ଆୟସ୍ମା ଭନ୍ତେ ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରୋ ଆୟସ୍ମତା ଆନନ୍ଦତ୍ଥେରେନ ପଚ୍ଛାସମଣେନ ସଦ୍ଧିଂ ଯେନ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକସ୍ସ ଗହପତିସ୍ସ ନିୱେସନଂ ତେନୁପସଙ୍କମି, ଉପସଙ୍କମିତ୍ୱା ପଞ୍ଞତ୍ତେ ଆସନେ ନିସୀଦି, ନିସଜ୍ଜ ଖୋ ଆୟସ୍ମା ସାରିପୁତ୍ତୋ ଅନାଥପିଣ୍ଡିକଂ ଗହପତିଂ ଆବାଧିକଂ ଦୁକ୍ଖିତଂ ବାଳ୍ହଗିଲାନଂ

ଏତଦବୋଚ ''କଚ୍ଚି ତେ ଗହପତି ଖମନୀୟଂ କଚ୍ଚି ଯାପନୀୟଂ, କଚ୍ଚି ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ପଟିକ୍କମନ୍ତି, ନୋ ଅଭିକ୍କମନ୍ତି, ପଟିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାୟତି, ନୋ ଅଭିକ୍କମୋ''ତି, ନ ମେ ଭନ୍ତେ ଖମନୀୟଂ, ନ ଯାପନୀୟଂ, ବାଳ୍ହା ମେ ଦୁକ୍ଖା ୱେଦନା ଅଭିକ୍କମନ୍ତି, ନୋ ପଟିକ୍କମନ୍ତି, ଅଭିକ୍କମୋସାନଂ ପଞ୍ଞାୟତି, ନୋ ପଟିକ୍କମୋତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଯଥା ରୂପେନ ଖୋ ଗହପତି ବୁଦ୍ଧେ ଅପ୍ପସାଦେନ ସମନ୍ନାଗତୋ ଅସ୍ସୁତୱା ପୁଥୁଜ୍ଜନୋ କାୟସ୍ସ ଭେଦା ପରଂ ମରଣା ଅପାୟଂ ଦୁଗ୍ଗତିଂ ୱିନିପାତଂ ନିୟରଂ ଉପପଜ୍ଜତି ତଥାରୂପୋ ତେ ବୁଦ୍ଧେ ଅପ୍ପସାଦୋ ନତ୍ଥି, ଅତ୍ଥି ଚ ଖୋ ତେ ଗହପତି ବୁଦ୍ଧେ ଅୱେଚ୍ଚପ୍ପସାଦୋ 'ଇତିପି ସୋ ଭଗୱା ଅରହଂ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧୋ…ପେ… ଭଗୱା'ତି ତଞ୍ଚ ପନ ତେ ବୁଦ୍ଧେ ଅୱେଚ୍ଚପ୍ପସାଦଂ ଅତ୍ତନି ସମନୁପସ୍ସତୋ ଠାନସୋ ୱେଦନା ପଟିପ୍ପସ୍ସମ୍ଭେୟ୍ୟା''ତି ଏୱମାଦିନା ଆୟସ୍ମତା ସାରିପୁତ୍ତତ୍ଥେରେନ ଧମ୍ମସେନାପତିନା ଭାସିତଂ।

ଯସ୍ସ ସଦ୍ଧା ତଥାଗତେ, ଅଚଲା ସୁପ୍ପତିଟ୍ଠିତା;

ସୀଲଞ୍ଚ ଯସ୍ସ କଲ୍ୟାଣଂ, ଅରିୟକନ୍ତଂ ପସଂସିତଂ।

ସଙ୍ଘେ ପସାଦୋ ଯସ୍ସତ୍ଥି, ଉଜୁଭୂତଞ୍ଚ ଦସ୍ସନଂ;

ଅଦଲିଦ୍ଦୋତି ତଂ ଆହୁ, ଅମୋଘଂ ତସ୍ସ ଜୀୱିତଂ।

ତସ୍ମା ସଦ୍ଧଞ୍ଚ ସୀଲଞ୍ଚ, ପସାଦଂ ଧମ୍ମଦସ୍ସନଂ;

ଅନୁଯୁଞ୍ଜେଥ ମେଧାୱୀ, ସରଂ ବୁଦ୍ଧାନସାସନଂ।

ପୁଞ୍ଞାଭିସନ୍ଦୱଗ୍ଗ

ମହାନାମସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୁଞ୍ଞାଭିସନ୍ଦୱଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ସତ୍ତମଂ ସଂଗୀତଂ ମହାନାମସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ମହାନାମଂ ସକ୍କଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ।

ମହାନାମୋ ଭନ୍ତେ ସକ୍କୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦବୋଚ ''କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଉପାସକୋ ହୋତୀ''ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ''ଯତୋ ଖୋ ମହାନାମ ବୁଦ୍ଧଂ ସରଣଂ ଗତୋ ହୋତି, ଧମ୍ମଂ ସରଣଂ ଗତୋ ହୋତି, ସଙ୍ଘଂ ସରଣଂ ଗତୋ ହୋତୀ''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

କିତ୍ତାୱତା ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଉପାସକୋ ହୋତି।

କାଳିଗୋଧସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ନୱମଂ ସଂଗୀତଂ କାଳିଗୋଧସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ କାରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କାଳିଗୋଧଂ ନାମ ସାକିୟାନିଂ ଆରବ୍ଭ ''ଚତୂହି ଖୋ ଗୋଧେ ଧମ୍ମେହି ସମନ୍ନାଗତା ଅରିୟସାୱିକା ସୋତାପନ୍ନା ହୋତି ଅୱିନିପାତଧମ୍ମା ନିୟତା ସମ୍ବୋଧିପରାୟଣା''ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଲାଭା ତେ ଗୋଧେ, ସୁଲଦ୍ଧଂ ତେ ଗୋଧେ, ସୋତାପତ୍ତିଫଲଂ ତୟା ଗୋଧେ –

ନନ୍ଦିୟସକ୍କସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତେନାୱୁସୋ ଜାନତା…ପେ… ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧେନ ସୋତାପତ୍ତିସଂଯୁତ୍ତେ ପୁଞ୍ଞାଭିସନ୍ଦୱଗ୍ଗେ ଦସମଂ ନନ୍ଦିୟସକ୍କସୁତ୍ତଂ କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କିସ୍ମିଂ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସକ୍କେସୁ ଭନ୍ତେ କପିଲୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ନିଗ୍ରୋଧାରାମେ ନନ୍ଦିୟଂ ସକ୍କଂ ଆରବ୍ଭ ଭାସିତଂ। ନନ୍ଦିୟୋ ଭନ୍ତେ ସକ୍କୋ ଭଗୱନ୍ତଂ ଏତଦୱୋଚ ‘‘ଯସ୍ସେୱ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଅରିୟସାୱକସ୍ସ ଚତ୍ତାରି ସୋତାପତ୍ତିୟଙ୍ଗାନି ସବ୍ବେନ ସବ୍ବଂ ସବ୍ବଥାସବ୍ବଂ ନତ୍ଥି, ସ୍ୱେୱ ନୁ ଖୋ ଭନ୍ତେ ଅରିୟସାୱକୋ ପମାଦୱିହାରୀ’’ତି। ତସ୍ମିଂ ଭନ୍ତେ ୱତ୍ଥୁସ୍ମିଂ ‘‘ଯସ୍ସ ଖୋ ନନ୍ଦିୟ ଚତ୍ତାରି ସୋତାପତ୍ତିୟଙ୍ଗାନି ସବ୍ବେନସବ୍ବଂ ସବ୍ବଥାସବ୍ବଂ ନତ୍ଥି, ତମହଂ ବାହିରୋ ପୁଥୁଜ୍ଜନପକ୍ଖେ ଠିତୋତି ୱଦାମୀ’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସଚ୍ଚସଂଯୁତ୍ତ

ତିରଚ୍ଛାନକଥାସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ସଚ୍ଚସଂଯୁତ୍ତେ ଆୱୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାଯକମହାଥେରେହି ଦସମଂ ସଂଗୀତଂ ତିରଚ୍ଛାନକଥାସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ମା ଭିକ୍ଖୱେ ଅନେକୱିହିତଂ ତିରଚ୍ଛାନକଥଂ କଥେୟ୍ୟାଥ। ସେୟ୍ୟଥିଦଂ, ରାଜକଥଂ ଚୋରକଥଂ ମହାମତ୍ତକଥଂ ସେନାକଥଂ ଭୟକଥଂ ଯୁଦ୍ଧକଥଂ ଅନ୍ନକଥଂ ପାନକଥଂ ୱତ୍ଥକଥଂ ସୟନକଥଂ ଏୱମାଦିନା ଭନ୍ତେ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖନ୍ତି କଥେୟ୍ୟାଥ।

ତସ୍ମାତିହ ଭିକ୍ଖୱେ ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖନ୍ତି ଯୋଗୋ କରଣୀୟୋ…ପେ… ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀ ପଟିପଦାତି ଯୋଗୋ କରଣୀୟୋ।

ଧମ୍ମଚକ୍କପୱତ୍ତନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ ଧମ୍ମଚକ୍କପ୍ପୱତ୍ତନୱଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ଧମ୍ମଚକ୍କପୱତ୍ତନସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ବାରାଣସିୟଂ ଭନ୍ତେ ଇସିପତନେ ମିଗଦାୟେ ପଞ୍ଚୱଗ୍ଗିୟେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଦ୍ୱେ ମେ ଭିକ୍ଖୱେ ଅନ୍ତା ପବ୍ବଜିତେନ ନସେୱିତବ୍ବା। କତମେ ଦ୍ୱେ, ଯୋ ଚାୟଂ କାମେସୁ କାମସୁଖଲ୍ଲିକାନୁଯୋଗୋ ହୀନୋ ଗମ୍ମୋ ପୋଥୁଜ୍ଜନିକୋ ଅନରିୟୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତୋ, ଯୋ ଚାୟଂ ଅତ୍ତକିଲମଥାନୁଯୋଗୋ ଦୁକ୍ଖୋ ଅନରିୟୋ ଅନତ୍ଥସଂହିତୋ, ଏତେ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଉଭୋ ଅନ୍ତେ ଅନୁପଗମ୍ମ ମଜ୍ଝିମାପଟିପଦା ତଥାଗତେନ ଅଭିସମ୍ବୁଦ୍ଧା’’ତି ଏୱମାଦିନା ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ଆସୱକ୍ଖୟସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେୱ ଆୱୁସୋ କୋଟିଗାମୱଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଞ୍ଚମଂ ସଂଗୀତଂ ଆସୱକ୍ଖୟସୁତ୍ତଂ ଭଗୱତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ୱିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସାୱତ୍ଥିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ଜାନତୋହଂ ଭିକ୍ଖୱେ ପସ୍ସତୋ ଆସୱାନଂ ଖୟଂ ୱଦାମି, ନୋ ଅଜାନତୋ ଅପସ୍ସତୋ। କିଞ୍ଚ ଭିକ୍ଖୱେ ଜାନତୋ ପସ୍ସତୋ ଆସୱାନଂ ଖୟୋ ହୋତି, ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖନ୍ତି ଭିକ୍ଖୱେ ଜାନତୋ ପସ୍ସତୋ ଆସୱାନଂ ଖୟୋ ହୋତି, ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟୋତି, ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧୋତି, ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀପଟିପଦାତି ଜାନତୋ ପସ୍ସତୋ ଆସୱାନଂ ଖୟୋ ହୋତି। ଏୱଂ ଖୋ ଭିକ୍ଖୱେ ଜାନତୋ ଏୱଂ ପସ୍ସତୋ ଆସୱାନଂ ଖୟୋ ହୋତି। ତସ୍ମାତିହ ଭିକ୍ଖୱେ ‘‘ଇଦଂ ଦୁକ୍ଖ’’ନ୍ତି ଯୋଗୋ କରଣୀୟୋ, ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖସମୁଦୟୋତି, ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧୋତି, ଅୟଂ ଦୁକ୍ଖନିରୋଧଗାମିନୀପଟିପଦାତି ଯୋଗୋ କରଣୀୟୋ’’ତି ଏୱଂ ଖୋ ଭଗୱତା ଭାସିତଂ।

ସୀସପାୱନସୁତ୍ତ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଵ ଆଵୁସୋ ସୀସପାଵନଵଗ୍ଗେ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପଠମଂ ସଂଗୀତଂ ସୀସପାଵନସୁତ୍ତଂ ଭଗଵତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – କୋସମ୍ବିୟଂ ଭନ୍ତେ ସୀସପାଵନେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖଵେ, କତମଂ ନୁଖୋ ବହୁତରଂ ଯାନି ଵା ମଯା ପରିତ୍ତାନି ସୀସପାପଣ୍ଣାନି ପାଣିନା ଗହିତାନି ଯଦିଦଂ ଉପରି ସୀସପାଵନେ’’ତି ଏଵମାଦିନା ଭଗଵତା ଭାସିତଂ।

ପଞ୍ଚଗତିପେୟ୍ୟାଲଵଗ୍ଗ

ପୁଚ୍ଛା – ତତ୍ଥେଵ ଆଵୁସୋ ପୋରାଣକେହି ଧମ୍ମସଂଗାହକମହାଥେରେହି ପରିଯୋସାନଭାଵେନ ସଂଗୀତୋ ପଞ୍ଚଗତିପେୟ୍ୟାଲଵଗ୍ଗୋ, ଭଗଵତା କତ୍ଥ କଂ ଆରବ୍ଭ କଥଞ୍ଚ ଭାସିତୋ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଵେସାଲିୟଂ ଭନ୍ତେ ସମ୍ବହୁଲେ ଭିକ୍ଖୂ ଆରବ୍ଭ ‘‘ତଂ କିଂ ମଞ୍ଞଥ ଭିକ୍ଖଵେ, କତମଂ ନୁ ଖୋ ବହୁତରଂ, ଯୋ ଵାଯଂ ମଯା ପରିତ୍ତୋ ନଖସିଖାଯଂ ପଂସୁ ଆରୋପିତୋ, ଅଯଂ ଵା ମହାପଥଵୀ’’ତି ଏଵମାଦିନା ଭଗଵତା ଭାସିତୋ।

ପୁଚ୍ଛା – କେ ଆଵୁସୋ ସିକ୍ଖନ୍ତି।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସେକ୍ଖା ଚ ଭନ୍ତେ ପୁଥୁଜ୍ଜନକଲ୍ୟାଣକା ଚ ସିକ୍ଖନ୍ତି।

ପୁଚ୍ଛା – କେ ଆଵୁସୋ ସିକ୍ଖିତସିକ୍ଖା।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଅରହନ୍ତୋ ଭନ୍ତେ ସିକ୍ଖିତସିକ୍ଖା।

ପୁଚ୍ଛା – କତ୍ଥ ଆଵୁସୋ ଠିତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ସିକ୍ଖାକାମେସୁ ଭନ୍ତେ ଠିତଂ।

ପୁଚ୍ଛା – କେ ଆଵୁସୋ ଧାରେନ୍ତି।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଯେସଂ ଭନ୍ତେ ଵତ୍ତତି ତେ ଧାରେନ୍ତି।

ପୁଚ୍ଛା – କସ୍ସ ଆଵୁସୋ ଵଚନଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ଭଗଵତୋ ଭନ୍ତେ ଵଚନଂ ଅରହତୋ ସମ୍ମାସମ୍ବୁଦ୍ଧସ୍ସ।

ପୁଚ୍ଛା – କେନ ଆଵୁସୋ ଆଭତଂ।

ଵିସ୍ସଜ୍ଜନା – ପରମ୍ପରାଯ ଭନ୍ତେ ଆଭତଂ।